

Uplně!

MUSEUM.

Ročník jedenáctý.

Léta Páně 1877.

roc. XI.

Pořadatel: Josef Svoboda.

Obsah.

Vřecí vázané :

Bláček Pavel z r. II. :	Čestkula Václ. z r. I. :
Ve chrámě s. 25.	Proj můj 65.
Můj přítel 33.	V mého deníku 43.
V Kráši Klid 33.	Ku 3. červnu 81.
Pomoc Matky Boží 104.	Heu maris Stella 89.
Doupovec Frant. z r. III. :	Náim 105.
Na Skopala 6.	Lvejška Frant. z r. III. :
Utěcha 14.	Utěcha 41.
Drašar Frant. z r. II. :	Žalé Karel z r. II. :
K abrahamovinoim čis. p. Havlicka 9.	Nový rok 25.

Vřecí nevázané :

Adamc Jan. z r. III. :	Macel Jan. z r. II. :
V Boží předvěděni 10. 18. 30.	Vánoční úvaha 26.
33. 41. 50. 62. 73. 82. 90.	Weinberger M. z r. II. :
Svatopluk a Method 99. 108.	Pravoslavi a poměr Ruska
Drašar Frant. z r. II. :	K nárocu našemu 60. 66.
M. J. Sychra 4. 15. 22. 28. 44. 53.	Poradatel :
V duchov. písních Kramář. 4. 13.	Proslov 1.
Strážce jazyka 10. 20. 101.	V spiritismu 57. 69. 77. 86. 92.
Strážce pravdy 24.	411.
Kolisek Frant. z r. II. :	Všetění přivukla básnického 49.
Něco o spiritismu 38.	Rozmanitosti 8. 16. 40. 48. 56.

MUSEUM.

„Církev a vlast-tyzmojich miluji sestersky se nádrech,
Každá půl, každá má moje srdce celé.“

Susl.

Číslo 1.

č. XI

1876.

Prostov.

Dva jsou svaté prapory, které vysoko a bujně vlají v dějinách; dvě jsou božské idey, které prudce rozpalují krev lidstvem, i až do dna hýbají živlem členů čenstva: Vra a vlast. Dvojí jest páska, kterou má býti upoután život náš: jedna váže nás ke vlasti nebeské, pro kterou nás připravuje církev, druhá ke vlasti pozemské - k drahému národu. Iťno, láska k vlasti byla vedle víry po všechny časy a u všech národův nejmocnějším, nejbohatším pramenem vzácných i něžných ctností, nejplodnější kvítky ní vzorných, bezúhonných a neoblomných charakterů; láska k vlasti byla a bude na velký požehnanou matkou vznešených námypů a slavných činů. Kt čistě a pravě lásky k vlasti a církvi pobídná, mocně každého, konati co nejsvědomitěji povinnosti stavu svého. — Když admiral Nelson rozněcoval vojny své k slasknému boji, pravil: „Konejte svou povinnost, kterou vám ukládá Anglie.“ Což tak mocně působilo, že slavného vítězství bylo dobyto nad loďstvem francouzským.

Milí bratři! opět jsme se sešli z milých pražských domů našeho zátiší seminářského, abychom dokonali aneb pokračovali u všech těch věcí, které knošímu povolání jsou nevyhnutelně potřebny. K jaké je naše povolání, naše úloha, náš náčel,

2.

jaké naše povinnosti? Je jiného než: „ut simus pastores anima-
rum“ et „doctores populi.“ Abychom ale Dobrymi pastyři a neni-
jemnými se stali, třeba nám Dobře znáti pravdy Kristem Pánem
hlásané a pak řeč lidu svého. V první má péči náš ústav,
Druhé však naši vůli ponecháváno. Ukonjme tedy, milí bratři,
svou povinnost, a obětujeme po naučení předepsaných věd
theologických v prázdňem času všechny síly, všechny činnosti
svému národu a řeči, v níž budeme jedenkrát lidu svaté
pravdy hlásati.

Považme, že nabití naše vědomosti bude nám jiným
dělovati, a že věd náš na vzdělance žádá, aby vědy, které ji-
ným lidu v řeči vybrošněné, jasné a dokonale pochopit
svým podat; že k tomu ale dlouhého cviklu a neunavné pil-
nosti jest zapotřebí, neupřeme nám zajisté žádné. Platí i tu výrok
Hesiodova, „Vědu, vědu pravou a důkladnou nepropůjčuje božstvo
leč za cenu potu, za cenu veliké a vytrvalé práce.“ Dále jest nám
také povážiti, že bez dokonalosti mluvy literární plody na své
ceně velice trati, neb sebe vznešenější a ušlechtilější myšlen-
ky zajisté nemohou zakryti nedostatků upravenosti jazykové;
jemným lestkem poezie prozřívá se častokrát skvrna poklesků
mluvnických, a jasnou výzost pravdy zatemňuje chmurná rouš
ka nepřesného slohu; kdežto dokonalost formy, čistota mluvy
a ložda slohu jasné a ušlechtilé myšlenky ve velebný zlato-
hav obléká a posluchačstvo uchvacuje. — A nejlepší příležitost
řeč a slohu svůj vytržiti a ušlechtili podává nám zajisté
naš již po deset let trvající časopis „Museum“ a vybor-
nou opoňnou uveličst. p. prof. Mat. Procházky.

Činai ještě příčina, proč máme si hleděti literárního vzdi-
láni jest, že doba naše jest doba velmi nebezpečná a vážná.

* Novém desitilítí „Museum“ pojednává v jednom přílohu čístelst.

Dvě strany vidíme proti sobě státi. Jedna má heslo: Christus, Druhá: Antichristus; jedna se přiznává k církvi katolické, Druhá jest nesmiřitelným jejím protivníkem. Ve Dva tábory rozdělili se bojovníci, hotovi jrouce zkonšeti své síly, bojovati na život a na smrt. A co zamyslí nepřátelé Christa? Snijete-li nejen zničití katolicism ale každé pozitivní náboženství, a jen rozum má vládnouti ve svobodném státě a všemožnými prostředky a zbraněmi usilují z kažonorné základy svého neznabožství co nejvíce rozšířiti. Ať jaké jsou medle nejvydatnější zbraně nepřítelův našich? Péro a tisk. Hle, učíme se od synův tohoto světa, kteří jsou moudřejší nad syny světa, a odražíme jejich útoky stejnou zbraní, totiž: tiskem a perem. Slyšme, co pravi starý známý arcisocialista Proudhon ve své „La revolution au XIX. siècle.“ „Poď jsem ty od kněží a králův trácerovaný satane, poď, abych tě obejmul. . . . , nemám ničehož co bych tvé službě věnoval, jen své péro, alet ono vydá více, než milion bulletinův.“ Napoleon I. bál se velice péra Göttesova, nazývaje tohoto „přátou mocí.“ Aleráž proti němu bojuje. Ať toho patrně jak důležitou a mocnou zbraní je péro ve veřejném životě. — Co myslíte, milí bratři, máme my, nastávající „pastores animarum“ et „doctores populi“, máme nyní v tak velkých bojích mezi pravdou a lží chotějí nezáloženým rukama dvířiti se, máme si došli svázati jazyk a uml Anouti, máme péro odhoditi a říci: Ať pracují a namáhají se jiní, mně se to nelíbí, nemám času, nemám povolání? Nikoliv! Nikdy tak! To by bylo zraditi církev, a jejímuz praporn jsme přísahali; že umi státi chceme až do smrti, zraditi vlast a vydati bratry a sestry v ruce nepřátel!

Pojmy tedy statně a skalopevně perem a mečem slova na obě strany ostrým. Pustíme se na rozčěvené a větrem neznabožství rozbourené moře převrácených snůh lidských, pozvedneme

4.

ochablé a zmalátnělé mysele, dohrutliv, čistíme a klesáme průchoď prav-
 dě u hlomazuplu nevěry. Ukážme, že jsme bedliví strážcové onoho
 ne Dražšího palladia, jež nám přinesli naši slavní apoš. vs. Cyrill a
 Method, ukážme, že toto vrate dědictví Cyrillometheodějské dovedeme
 přede všemi nápady nepřátelskými ochrániti!

Bratři! Konejme povinnost, Klerou nám ukládá
 církev a vlast!! — Kémohoucí duch ráčej na proderání
 našich vs. apoštolů a zřověstův podnikti našemu, učeliti svého
 přelování!

Malý Sos. Sychera

Dvě doby důležitý jsou v dějinách našim křesťným v puce druhé při-
 národa našeho. — Dvakrát chleli násějice euangelium nám a pokro-
 nepřátel národ náš pohrobiti, pokáž je, víru a vřasení, přinásějice osvě-
 Dé ale všemohoucí duch pokymul a tu a vzdělavenst. Coouce mnáhy a
 národ lazár povstal z mrtvých vnu nemajice bohatství, bohatými učini-
 se síle a bujivosti. li nás na duchu a zachovali náro-

Všoleti devátém vrhli se Němci ja Du našemu život. Ka tu padoi a
 ho katové a bůrce na Slovany polab námahu křidili ale tito naši pro-
 ske a v jménu a pod vástěrou křc- ní osvěcovatelé a spisovatelé jen
 stánskví porobili a vyhubili je. Tenlýk avočování a prondědování, kteréž
 osud byl by slíhl i vlasti naše, kdyby slasti (!) zaroven v chudobu zane-
 nebyl ještě v čas jinak se rozmyslil sk- chali jako dědičný podíl kěmēr
 vaný Dražislav a nerypravit pošly k všemu spisovatelstvu, česko-
 císaři byzantskému se žádosti o věrově slovanském mu.

stý jazyka slovanského. K žádosti Vdě doby uplynulo osm věku
 selo vydali se ve krásné rodné kraje a nepřátel opět strojili se pocho-
 naše vs. bratři volunští Cyrill a Me- vati národ náš, ba již jásali na
 vhod se zákonem křjím v jedné, s o- hrobě jeho a vytrubovali do světa,

že není čestného národa více. A jaký tane? Když vlastinou se ustavičnými válkami byly pustly, lid tolikými pohromami byl utýraný nouzí a hladem zmořený, ždivotný a svého sedomí národního prasty.

Nejvzdávanější mužové, poněvadž nechtěli se novému řádu, do volili tím méně pak svých náboženskými názory. Jižci byli ze země buď vyprovozeni, neb popraveni. Vlastenecká literatura doznala velkou pohromu tím, že česká řeč ze všech opřích soudních síní a škol byla vypuzena, kde nyní němčina s latinou se rozložily a zemskou řeč, která dříve tam zaznívala a pánovála v jízlivém posměchem odhodněly.

Při tomto snižení, ba celistvém zničení české literatury, které se zúmyslně všechny prameny buď zastyřovaly aneb pokládaly ona její draho cenné pozůstatky ohněm i mčem ničily, — zdá to bylo v plánu vítěze rozdrážděného tvrdosťným odporem aneb zcela nešťastný případ časovými poměry zaviněný, nechci rozhodovati a ponechávám úsudku

to těch, kteří více do oněch politických změn, jímž náboženství pláště připeřili musilo, zasvěceni jsou, — a takových poměrů byla česká mládež nucena hleděti si, německé řeči, ba přičiněti se svou mateřštinu zapomenouti, chtěla-li na nějaké obzoru neb živnost ve své ošarbované tónalifitmu vlasti pomýšleti.

Český, české literaturě od níž ani se strany slávy ani se strany panstva, které cizím literaturám přálo, ba český mluviti aneb se učiti za hanbu pokládalo, podpory se nedostalo, nezbytně přicházelo, že nadanější hlavy, které se svými schopnostmi lichotiti chtěly, zanechali neodvědného usilování, vlastenecké literaturě, kletbou ptižené pomoci nahy, a raději k němcům aneb latinikům se přidali, čímž sobě nezřídkou i cestu k úřadům a hodnostem připravili. [Pokrač.]

* Kteříce na jevo postaviti zásluhy Sychrový jakož i ukázati jeho smýšlení v době té, po dáváme zde úryvek z jeho předmluvy k fraseologii.

Co ve smutném hávu tamto oholí? Kříd' ten viz, jenž nad ním. Boží věde stráž,
 Jakk' oddělu' žalověstné dny? Práv', v kom svou hlédal druhdy bláhu,
 Bolest, slyš jak k nebi vše jen blaholí, Či: byl bratr, byl to družný přítel náš,
 Stech vánků hravé druhdy dny. Vědit jenž měl mnohým k vyšší dráhu.

Na hřbitov' hléd', tam omládec tíží hrob, V prvním již ve pláčném vřtka pobytu,
 Ve své strýla smrt jej tmavé hrady, Náti když jej vinouc plála slasti,
 Sočal žiti, v prvéx vábných jaro dob Tehdy ve vřelém své lásky poeitu
 Svadnul on, s ním různě konč sady. Vláda mu lásku k Drahé vlasti.

✠

Jarui Skopalovi, bohoslovci II. r., jenž 35. září
 ve Skalce, rodišti svém libě v Dnu zesnul,
 horkivému pěstiteli «Musea» penýže «Museum».

Blahý když se v nitro jeho rozklenul Mlínul; spěl duch v dálné kruhy zásvětí
 Vedny omlad slahodou svou čarou, Běl kde neru, ni tam globa strohá,
 Trouně se a proucněj hrudí se vždy dmul Tam sed' kvete v stálém věku podletí,
 Zdr. stou láskou blahoplovnou tajnou. A nám otkem roní slza mnohá.

Užil mnoho, tužby, družné radosti Jene! vletk jen chorý, bolný ducha krov
 Vauzručných náim prouděch mnohdy Mignul zaby v úžné země chladu;
 Společné, někdy bratrů trudy žalosti, Duch dle námi, miji samolenosti rov,
 V zdroje blažné těch hravě měnil. Když mu stýnul Bůh věčité snady.

Duchovních písních kramářských.

„Duch časů“ každý m téměř dnem lidu nový svět myšlenkový přináší, před kterým starému ustoupiti jest. Co stalet se udrželo, zmizí za několik měsíců. Tento proud přináší staré a co nového přináší, nemá tu stálosti; proto jest duševní život lidu více rozmanitější, živější a rozsaáhlejší, než ne tak jádrovitě, stálý, samostatný jako jindy. On stál před časem též květnatě pole poesie národní, jako mráz spalil květy její, vypudil zároveň boji politickými a sociálními z lidu naivní vnímavost myslí dětinné a rozpoutal útlou pařbu, kterou duch slovanský s přírodou spoután byl, než ale nezničil neu mohl selnou x p o v n o s t jeho.

Lid náš, lid slovanský, kterému jest x p e r téměř denním chlebem, musil mít něco, čím by hlad svůj duševní ukojil. Pověky jea jako vláda nestálá a těžké nebyl spokojen se starými zázbovami písni národních a počal sám všelijak obzách jich měniti, k nim přidávati a podle nich i nové skládati.*

Episoba toho chopili se mnozí více méně nadání samoukove na jejich místo nastoupili, x p e v a c i „a“, starší bratři. Plody pr. vějšek, pokud jsou ozvěnou písni národních mají ještě takous jakous, cenu, posledních ale nejsou nic jiného, než sprosté výrobky x p e k u l a c e kramářské.

Tak povstala literatura kramářská, která jest „součinem poesie národní, básnictví pěstovaného některými samouky a vřídlovinské roboty kramářské.“

Stoně takové najdeš i v nejblížejší chatě venkovské, kam se buď z pouli nebo z trhu, kde taká literatura má svůj státn, dostaly aneb kam je nějaký písničkář donesl. Ony tvoří posud nejvěšší část duševního jmění lidu našeho a mají proto velkou důležitost [Přk.].

* Nemáme v m n y s t u p o d a t i x p e c e l k o v ý v b r a z d u c h o v n í p í s n í č e s k é, m l o c n í m j m i j l m e o u s t o d u, k t e r o u u t p e l a v ř e s t ý c h b r a t ř í a p r o t e s t a n t ů v ř e s t é .

x Náhled p. prof. B. v r t o ř e p r o n e š e n ý m n ě s o p i s e m k o l i c e M o r a v s k é m o p o i r i k r a m á ř ů .

8.

ské žby umírala, zdá se nám být poně-
lito přemáhlený. Vemluvíce o penkové set-
kámce se, pni, kdo v Brně v bývalých sán-
cích za novou branou, na Josefově, ležlu,

na olomučské, ve Ferdinandově ulici, na
starém Brně u kláštera a na Vídeňce, ba má-
meždei jednoho dosti plodného salodátele, kn-
žku nebo kněžku, xperáka u p. Tomáše.

Saradas

Prvním hlasem první
Hlasal pravdu svaton
Spečetil ji kříží
Smrti křížem svaton.

Druhé robí silná pažě
Z kovu pevného
Hotové jest domustrážě
Druhá od zleho-

Křivý celek křivší nače
V křivě dojemné...
Často z dobil čelo naše
V době dětinné.

Všeho chut.

Vojevůdce deomidas, i křivší, aby jini' naše nečisti jako sepiř a
vojínům svým dožal myslí. Oniž, ještě jini' křivší jako lev.
se dace dace mořané myslí statečnou Friedrich pruský se jedentkrátě
neboť obědvati budeme nepochybě vyjádřil, že kalvinisté zacházejí
na nebičku. s Bohem jako se svým sluhou, lu-

Talmudisté pravi, že křivší, který kteroni jako s karmaradem jen Vla-
štipil vinici (Gen. II. 20), zaléval plevu, tohoi jako s Bohem.
aby rostla, křivší beránka, opice, ve Vyhostelní knize Habelkomě u
pře a lva. Tim ryxnačiji bezpo- Děvina nalezá se r. 1649 a později
chybi učinty, jakž opilství u v následující m. č. 12. Jednomu
píleci mluví. Jedni křivají tiši jako školnímu křochu na budění splech
beránce, jini' šprýmovní jako opice, v kostele na pax, střevici 12 groši.

MUSEUM.

„Církev a vlast-ty v mojich miluji sestersky se nádrech,
Každá píl, každá má moje srdce celé.“

Susíl.

Čís. 2.

r. XI.

1876.

Abrahamovinám

Dp. M. Hlavlička někdejšího faráře v Předíně a zasluhujícího
buditele národního.

Letí siva holubice letí	Šedesáté jar už tomu jesti
z krajů dálných slavné Bihlavy,	Co spásá vám se narodila,
z horám Dunajm Bělábrada letí	Když o vlasti vzěšli, věřověsti,
z družným břehům bystré Svítavy,	Sež lá národu lástka x dobila
Nad horami Kunštátskými stane,	Zhouba, vála po všech horách va- šich
Hory Doly vůkol obzírá,	Černá noc se všude vz náišla
Na ohlun převodící kraji sedne	Sténal lid v chudých salaších
z pak hlasem libým počíná:	Poxbaven ja svého anděla.

„Zhuu, zhuu, tichá, tato místa	Hlavličkem vám nové slunce vzěšlo,
Hlučný všude rozlehel se ples	Které sebral Cyrill s Metoděm
Náplň radost všeckna srdce čistá	Když o vlasti žití nové vzěšlo
Veselavý den vám vzěšel dnes.	z svůj národ slavil spasný den.

Světlo buď, proč máloho! - toť slova,
 Kterými vás v život povolal;
 Razil vám srdce, k enosti znova
 Oblažil a draké vlasti zachoval.
 Pod rukou jeho všechno xkvělo
 Ve chrámě, ve škole, v rodině,
 Odstraněno, co kdys duši hnětlo,
 Vácen mir vám, blahost úplně -

Slyší to chlum, horstky, nedoměrný,
 Zahlaholí pod ním chrámček,
 Tisíce hlas volá rozloučený:
 „Zdrav buď Křesitel náš, Hlavliček!“

O Božím předvedení.

(St. Dr. Henze).

Bůh je, sám od sebe, nejdo- sobě - entitative - jest ovšem po-
 konalejší bytost a pouhý duch má znání Boží úkon jednotný, jedno-
 též vedle nejlepší vůle i nejdokona- Duchý a nerozdielný; ale vzhledem
 lejší rozum. Boží pak rozum jest Křížným předmětem - termino-
 jako všechny jeho vlastnosti ab- tive - služno rozegnávatí troje Bo-
 solutní, neobmezený a nekonečný, ží poznání: a). poznání všech věcí
 jest odvěčný, jednoduchý a čirý, ac- skutečných - scientia visionis -
 tus čili kon zření, ne pouze v počen- a). poznání všeho možného - sci-
 ci činný, rybrž ve skutečnosti, od entia simplicis intelligentiae -
 věčnosti, beze změny a bez mezí. c). poznání všech věcí podmi-
 Předmětem Božího rozumu a pozná- něný jest - scientia media. Bůh
 ní, jeho species intelligibilis jest tedy vš, ba žří vše, ať jest to pro-
 především Božska bytost v celé své nás minulé neb přítomné neb
 neskonečnosti. Ve své bytosti pozná- budoucí, ať možné neb skutečné,
 vá pak Bůh vše, co poznati se dá, ať nezbytné neb svobodné a pod-
 vše možné i skutečné, všechny věci míněno; neníť u Boha rozdíl časo-
 v celé jejich poznatelnosti. Samoz- vý ni druhový, ale nenastává při-

tomnost a jednotu. Musí dle toho
dlužno stanovit, že Bůh zná a
ví od věčnosti i budoucí podmíně-
né svobodné čin. y tvorů rozumných, lost, a proto nemůže podstatě Boží
především lidí - *conditionate futu-*
ra libera -, a tot' právě tvoří
předmět Božího předvědění - *Di-*
vinæ præsscientiæ.

I.

Že Bůh předvídá budoucí
svobodné čin. y lidské, od se jakož-
to pravda zjevná, nadešel den ja-
sněji dokázati jak x. v. Písma, a
tak zvláště i z podání, jež x. k. na-
menáno jest v četných spisech ss.
Otcův, učitelů a oborů církevních.
Nám ale zde, abychom potom tím
správněji přikročili mohli ku vni-
šernému obsahu, jádru a podsta-
tě pravdy této, jakož pak i soula-
du jejímu s vůlí lidstva, bude ji
dokázati i z rozumu jakožto prav-
du rozumovou, aspoň vzhledem
k její skutečnosti a jistotě její
existence.

Bůh jest především absolu-
tně dokonalá bytost, jestliť
On soujem všech čistých dokona-
lostí. Mohutnost ale znáti vše,
míti neomezené poznání všech

předmětů jakéhokoliv druhu, tedy
i budoucích svobodných skutků
lidských, zajiště jest čistá dokona-
lost, a proto nemůže podstatě Boží
nedostatkem se. A pak Bůh jest
absolutně dokonalý Duch, jest ne-
konečný, neomezený rozum. Pozná-
ní jeho tedy není něco pouze nachodi-
lého, nýbrž jest Bohu podstatné,
jest tožné s nekonečnou Boží pod-
statou, ať Bůh jest bytost jedno-
duchá, a všechny jeho vlastnosti
a dokonalosti jsou jen jedna a
táž podstata, požírána k různým
stanovisk a vztahů. Jestliť Bůh
„*Sum, vita, et æterosum, et æteo-*
cosum“ (*Dionys: de div. nom. c. 25*). Bo-
ží poznání jest tedy nejčistší a
nejdokonalejší výkon Boží - *actus*
purnus - jest zření a ne souzení, jest
náplň cíli plnost všeho možného věde-
ní, jest absolutní pravda. K této
intenzivní nejvyšší dokonalosti Bo-
žího poznání vyplývá i neomezená
jeho extenzivní dokonalost, t. j. že
Bůh v poznání svém - své bytosti -
„uroblutu“ zná a vidí čili zří na-
nejvyšš dokonalé vše poznatelné,
každou objektivní pravdu v kte-
rémkoliv řádu její existence (*esse*),

a to neomezeně a s jistotou neklam. především posloupnosti časové, není
 nou. Svobodný ale čin lidský, byť te. rozdílu mezi možností (potentia)
 pro v budoucnosti došel fyzické sku- a skutkem (actus), není v něm
 tečnosti, jest přede vždy objektivní střídy různých jednotlivých činů
 pravdou, jeho objektivní poznatel- po sobě. Žná tedy Bůh od věčnosti
 nost a jeho pravdivost nezávisí u vše, co se stalo i státi má, nutně
 Boha nikterak od momentů a p. i. i svobodné. Všem konečné před-
 míně časových. Že židáš Pánagra- měly Božího poznání následují, ve
 dí, bylo vždy pravdou, i před usku- své fyzické existenci po sobě v
 tečením činu toho, a nemohl te. obmezených oddílech časových
 dy nikdy čin ten nekonečného ro- minulosti, přítomnosti a budou-
 xumu Božího býti tajným. Pro- cnosti: nea takové meze časové
 čex i svobodné činy lidské jsou nelze mysliti, si též u Boha v jeho
 a byly vždy předmětem Božího absolutně neodvislém roxumu. Ne-
 poznání, Boží věvědoucnosti; ji- boť, jak praví sv. Augustin (dan 13.42):
 nost by Neomezený byl obmezo- Vita Dei, quae sapientia est, sic
 vání, a nejvyšší Dokonalý nedostad- est, ut fuit, et sic erit semper;
 kům a nedokonalostem podroben. quia potius fuisse et futurum esse
 Proto Dobře di xv. Augustin: An- non est in eo, sed esse solum, quoniam
 tequam fierent, et erant et non aeterna est. Nam fuisse et futurum
 erant: erant in Dei scientia, non esse non est aeternum. — Bůh jest
 erant in sua natura... simpli- ale též nexmění telný. U Boha
 ci st mirabili modo novit omnia nemi střídy čili změny ve vlastno-
 stabiler et incommutabiliter (de stech, ni v mohutnostech a okolno-
 Jones. ad litt. l. V. c. 15). stech tedy ani v poznání. Bůh

Bůh jest dále též věčný a jest od věčnosti vždy týž. Proto
 nexmění jak v podstatě své jest také poznání Boží toliko či-
 tak i ve svých vlastnostech. Pro- sté, bezprostředné zření vší pravdy;
 to jest i poznání Boží věčné, stá- neděje se ani rozumováním — per
 le a neproněnlivé. Není v něm discursum —, ani poubořem neb

rozborem logickým - per compositionem et divisionem, alebož jest vždy čistě intuitivní. [Pokračování].

U Duchovních písní kramářských.

(Pokrač.).

Chceme-li poznati ráz jisté doby, Kramářské písně byto zaznívají
Ducha některého národa zajiště po- časem, v celé krajině podobně jako druh-
hledneme na umění a tu na litera- dy písně národní ať opět jinými vyflo-
jeho: tak také, chceme-li poznati ráz dy nahrazeny by vše k valnému jimž se
a ducha lidu našeho, nemůžeme po- připojují a vzpomínati přicházejí.
minouti jak psané, tak nepsané du- Nově přibylé přisílují se buď v sálě k
ševné jmění jeho. Jestliž ono pokrmen, svatým a světské k světským a-
od jehož zdravoty neb nezdravoty za- neb někdy, ani toho pořádku se neče-
visí se, mravní stav lidu našeho stí a nalezáme zde píseň Mariánskou
a proto tím více třeba jest znáti ve vši svornosti přisítou k neudné
každému lidu milu, jemuž na tom písni o „jedné mlynářce“ neb „je-
záleží, aby i nižší, vrstvy lidu z mrá- Dnom hastrmanu“. Těšeny jsou ve
kotné temnoty vyvedeny a snad i formálně malé osmerky neb šestnácti-
mravní náhavy uchráněny byly, ky konservativním, s abachem, v němž
ony prameny od lidí lid náš často bratrské „y“ ve vši slově své ať podnes
i, neb expeční jed saje a literé nejí- vévodi. Titulní obrázky jakož i „fi-
ce k rozšíření, nemravnosti mezi gury“ rozličných svatých mají na
ním přispívají.

* Je-li venkovské děvče neb stará babička
na trh nebo na pouť není, tu pro ni zajiště přicho-
dnější památky jako písnička k Panně Marii,
některému jinému svatému, patronu aneb kone-
čně písnička k obveselení myslé a uchrácení
chvil. Nepřestává ale také poésie na sthy a
poutě, nýbrž její šířitelé putují s ní dím od domu
k domu, v celé krajině, neminuvše v žádném obci ani
k nejmenší chatrce. Některé krajiny mají též
své vlastní Kolpoltky, jsou to obyčejně chudší
„xpěvačci“ a „písmaři“, kteří přinuceni bídou,
prodáváním zboží tohoto se xabývají.
(Což nemohlo by se o to postarati, aby toutou
cestou vydávala, v též stvara Dobrá. K. p. staré lega-
dy a posvtné písně národ. - Okrajy dotas pís a tele).

vše známky počátku dřevotisku a často k obsahu písne docela se nehodí.*

Hlavní sklady poesie kramářské neb. Duchovní vrchnosti vytištěny v dytomyšli (u Turečka, Augusty, dříve Frant. nyní Jos. Bergerové) v Skalici (u Škarnicla, a nyní), v Chru-
lmi (u Hošiny), v Olomouci (u A. Fla-
lousky a Groáka), v Tihlavě (u Rip-
pla), v Tindřichově, Hradci (u Jos.
Landgrasa), v Uh. Hradišti (u Zonne-
ra), v Kroměříži (u Slavíka). Po-
muštěny jsou též v Brně (u vdovy
Aohrerovy), ve Krujímě (u Lenka), v
Hranicích (u A. Škarniclové), v Tra-
xe, v Pardubicích, Přespurku i ve

Lvově. Některé nvykovaní zá-
dné firmy, stojí tam pouze
s povolením císař. kral. cenzury
těna tohoto roku. (Pokrač.).

* Tak má píseň o velkém kázkru
ve vívábské zemi, obrátek křesť-
inquisice. Píseň mládencům
a pannám k obveselení myse-
na světle vydaná v. Klatěmu
Píseň k sv. Anně má obrátek zvě-
stování Panny Marie. Píseň o pito-
mém zázraku Karlověmí Kr. P.
* Viz článek p. prof. Šarloš v Läs.
„Mal. Mor.“ 1871, jehož i místy uito.

Matěj Jos. Sychra.

(Pokrač.).

Proto není divu, že česká lit-
eratura i v samých Čechách doxa-
pomenní přišla a jako u horemle-
žela. Ve dvou stoletích téměř nvy-
šlo k ní jediného díla, které by se
cenou svou klasickým spisům
XIII. století rovnati mohlo. Aby se
komuto klu, které čím dál tím vi-
ce se zhmatalo a šířilo hráse po-
stavily, odvážili se někteří učení
Čechové povznést sniženou a i ve

své vlasti neznámou a zapoměnu-
tou literaturu českou.

Tato těžká práce prováděná
neznámou činností mužů šlehe-
ných xoloistě se stavn kněžského
meki nimix Dobrovský, Voigt, Du-
rych, Procházka, Suchmayer a. d.,
a meki světštými Kromerius, Pel-
zl, Tham, Tomsa před jinými jme-
nování byli xasluhuji, byla nad
očekávání poxehnána a přinesla

tak blahodějné ovoce, že mnozí od-
rodilí Čechy, kteří tento smělý pod-
nik v jinlým posměchem prozře-
zeli, zachráněna.

Od té doby mnozí se měrou neu-
věřitelnou počítali, kteří se sna-
žili přispěti sebe menší hříbnou k
pozvedení literatury vlastenecké
a díjstva nenadsakují, tudím-li, že
za posledních ~~XXX~~ let bylo pro českou
literaturu více učiněno, než předtím
za půl druhého století.

Mnozí též mnozí slechetnými,
kteří jako strážcové Syonu nad ná-
rodem bděli a literaturou jej kráti-
ti počali; náleží čestné místo Ma-
teji Jos. Sychrov, jehož stoletou pa-
mátku narození letos konáme.

Matej Jos. Sychra spatřil světlo
Boží dne 21. prosince r. 1796 v Ulči
nad Vltavou a byl syn Mat. Sychry
pisáře městského. Již ve škole do-
máci, která tehda pověstí hudební
daleko široko slýnula, pilností a
neuvěřitelnými plahami vynikal, tak
že otec jeho jakkoli chudý, odvá-
žil se jej dati r. 1787 na studium
do Prahy, kam brzy a nalahavým
prosám i ostatní dva bratři za
ním přišli. Do roka připravoval

se Mat. Jos. Sychra u Paristů k stu-
diu na školách latinských, které
teh do r. 1790 navštěvoval a pak za
dvě leta i filosofii s výtečným úspě-
chem odbyl.

Po celou tu dobu měl Sychra o ne-
dostatkem a bídou Posti co zápasiti.
Na starosti svoje dva nedospělé bra-
try a nechtěje upustiti od zamilova-
ných studií svých hleděl soukromým
vyučováním vyživiti sobě i bratrům
opatřiti, o kterom se pak s nimi bra-
trsky dělil. Dobrým chováním ja-
kož i neuvěřitelným úsilím a kruč-
stí v hudbě instrumentální nalezl
příznivce, který nejen bratrům pří-
stup do německých škol sjednal
a zpěvácké fundace v několika
chrámech pražských opatřil, nýbrž
i potom, když otec jejich r. 1797
zemřel jako druhý otec se jich ujal
a o vše o všechny se staral. Dobro-
dince onen byl V. Foltis, ředitel
kuru u sv. Trojice v Praze, který
Sychru jako syna sobě zamiloval
a nemaje potomka konečně
dědicem svým jej učinil.

Pokračování.

Promanitosti.

Strážce jazyka.

Slyšáme, čeme a snad i mluvíme: Spolehlivý člověk přijme se co dohláskitel ve dvoře. — N. narodil se co řeč umřel co Němec. — N. N. byl ustanoven co ředitel. — Hvězdy co lampy jsou na obloze navěšeny. — Studenstvo co vytkvět národa Kona lo vždy svou povinnost, a. s. d.

Každý soudný členár vědā, že v hořejších věčích jest Dvojí co. První položeno jest na výměnnu za porovnávacíci jako a může se klásti; ačkolí náš lid zná jen co jako nejmenšího lidu jako spojku.

Druhé položeno při sudkem není nic jiného než sloček nápodobu německého „*už*“. Důvod „a“ určitost řeči vyžaduje v oněch případech buď instrumental aneb přírodný aktus s předložkou za. Tak k. p. ve dvoře N. přijme se spolehlivý člověk za šafáře.

N. narodil se řečem, zemřel Němcem. Byl ustanoven ředitelem. — Uložil za pasáka...

Takby instrumen talně jsou ale též krásnější a poetičtější a dodávají řeči leposti a svěžesti. — K. p. Děti voda, děti, kolébkou se loží. — Irno vyslýchalo

zelenou travkou. — Vody plynou Kry-stalem, každá kapka perlička. —

Zasténá pláčem holubičím. — Ostaň Deero, ostaň javorem vysokým, listechem širokým. — Hárve jarym šurem...

On hovoří, punktem stříbra. — Ona stojí stavem jilmu nádherně se vyptávajíci.

Ona mluví mluvou harfy o milosti hovořící. Ona kráčí krokem noci tichým krajem putující.

Prořešení sárady. Čt. Petr. Klič.

Sus, pueri bini, puer unus, nuptor, Rubella, lymphæ, fume, Dolore, cadunt. ^{marius}?

Ze slova Christoteles vyvesti úplnou latinskou větu, která nám vypráví, co Christoteles svého času byl. ? Kdo hořejší věstičkou jako i to druhé rozluští, toho jméno bude uveřejněno.

Uvolna.

Prostor: Velmi pěkný to úvod ve slohu správném.

Mat. Dos. Sychra: Člonek velmi příhodný.

Báseň: Dostí xdařilá.

V duch. pís. Kroum: Velmi dobrý článěk obsah i de formy.

Sarada: Šemí xdařilá. (Pokrač.)

Důst. p. prof. Mat. Procházka.

MUSEUM.

„Církev a vlast ty v mojích náruží sestersky se nádrží,
Každá půl, každá má moje srdce celé.“

Susíl.

Čís. 3.

z. XI

1870.

Utěcha.

Pláčeš lásko, že musíš cestou?
Shádáš že vždy poklidu?
Vstříc že vrhá přepřestou
Svět ti klobu v bezstydu?

Proxmot ukládá ti si slípa
Střely mlé x iist vyčila?
Vleceš x brojem morně skřípá
Pudbou x loui ráj podmílá?

Znáš já obyč prostý život,
Smrt kde vše ti slahodí,
Ka hřbitov spěj, dle tam život,
Z poměči jenž vrobodí.

Pomín mňe hrud co bodá,
Chámen, jenž svět přitkouli
Vrově sllačí, co tě hlodá,
Vhrobě vše se vybolí.

Blesk nesiká v slasti žleby,
Tam vše libý tone per
Uprých hrudi, mluňjoh plasti
Sledy, červík má si v pleni.

Vnevině se vespól snoubí
Skojení v hlíd oblakou
Vše, jenž hrudi v ruka hloubí
Dřív nouk sobě oblakou.

Žehů smahy, vášní klivot
Nepřestí vie vrově křev
Druh druhu tam sladí život,
V nebi hudou spolný xpěv.

O Božím předvzdání.

(Pokračování).

Kdyby ale Bůh budoucí svobodně od svobodné vůle odvislé, tak pozná-
 jednáni lidské, nemohl, nybž se-
 pro porokhodnutí a v činnu člo-
 věka je poznával, byl by neustále
 změně podroben. Každým okam-
 žikem poznával by mnoho nového, by jen v sobě-
 co dříve tajno bylo. O Boží rozum
 byl by ustavičným pohybem, ve stá-
 le změně, neustálým přechodem k
 potence v actus, k káporu ku kla-
 Du. Přisobil by každým okamží-
 kem času na Boží rozum a tedy i
 na bytost jeho nesčíslné ony svobo-
 dné kaiměry, a činy všech rozumných
 tvorů, stále jej mňonice, modifiku-
 jíce a stupňujíce. Bůh nebyl by pak
 absolutní, neměnitelná bytost, ale
 spíše reelně odvislý, od konečných
 tvorů. Ovšem, co Bůh mimo se po-
 znává, jest vice, cílem, a předmě-
 tem, jest terminus jeho poznání,
 nikoliv ale účinnou příčinou —
 causa efficiens. Jestliť příčinou úč-
 činou Božího poznání neměnná
 dokonalost Božího rozumu, který
 je právě ničím jiným než Boží
 podstatou, naplní vši pravdy, vše
 byť se pro v budoucnosti provádě a

va, jak to objektivně v sobě jest.
 Proto u Božího poznání, neohláží ni-
 kdy nic nového, co by od věčnosti
 samu nebylo. Nové jsou věci a skut-
 poněvidě existence
 jejich v čase počíná —, a pak
 vzhledem k rozumu našemu, na-
 něž skutečně věčně působí, niko-
 liv ale před Boží vševědoucností.
 Konečně Boží předvzdání všech
 budoucích, i svobodných činnů ply-
 ne též k tomu, že Bůh je nejen
 tvůrce, nybž i v káide a v re-
 ditel světla jak fyzického, tak zolá-
 ite mravního a nadpřirozeného
 Nebyl by ani možnou moudrý
 a jistá vláda, i správa všehomíra,
 neomylně. K čili vědoucí a odspo-
 rů neodvislá, kdyby někdy jen něco
 přichodit ve mohlo, co by Bůh odvě-
 čnosti byl upředvídal a do svého
 odvěčného, určitého v neměnné-
 ho plánu byl nemohl. Jistě ka-
 jistě člověk, vobodnou vůlí svou
 mnohým způsobem činně hasá-
 linouti v přírodu i její síly, a nice
 ještě v řád a vší mravní a duševní,

Kde svobodné činy nelze jako
 podružné či sekundární příčiny (*ecce ancilla Domini, fiat mihi*
 v jednotlivých případech půvobi, *secundum verbum tuum*) a ji-
 ale spíše jsou hlavními a popřed-
 ními příčinami, ba snad jedinými
 mi činiteli, kteří celou duševní a
 mravní říši stanoví a ustavují.
 Že to vše dělo by se náhodně, bez ur-
 čité vědomosti Boží, nejsouc ve-
 deno ve věčném světa plánu. Plan
 Ktemohoucího mohl by obmexován
 i porušen býti. Evorstvo aspoň
 roxumné bylo by, od Tvůrce, nežádavího
 moci ve světě, a Bůh byl by spíše
 pouhým divákem činného, nikoli
 však absolutně neodvislým
 a prokřesťelým ředitelem xabže-
 něho ale neodvislého od sebe diváka
 světového. Že pak, bez předvězení
 toho nebylo by ani odvěčeného před-
 určení k spasení - pravdy to přece
 xjevné, neboť Bůh nemal by tu od-
 věčnosti mravní osud lidí. Ba ani
 vsílení Syna Božího a spása, člove-
 čenstva nebyla by ve Božích věč-
 ných úradcích jistotou stanovena, ný-
 brž teprve v čase po hříchu prv-
 tném, ba snad ještě ani tu ně do-
 cela, a noť, uokněčení xáhla-
 dních pravd těch x částí i na svo-
 bodném svolení Rodičky Boží
 ných, ba všech lidí spočívalo, a spo-
 čívá. — Kéméně pak musí Bůh
 svobodné, budoucí, činy předvída-
 ti jakožto xatřladařel a ředitel sv-
 církve, díla to své lásky, prvního to
 ustavu spásy, jehož, *fundamentum*
in montibus sanctis a jež brány
 pekelné nepřemohou, mají v cí-
 rkví všichni lidé k dosažení po-
 sledního cíle svého nadpřirozené-
 ho býti přiváděni a všechny vel-
 ké ony Božské plány spásy svě-
 ta býti prováděny.
 Že no přesvědčení o pravdě Boží-
 ho předvězení budoucích i svobodných
 činných lidských vyplývá také nezby-
 tně x idey Boga, nejvyšší bytosti
 a také hluboce v povahu lidskou
 vsípseno jest, že povždy a všude
 lidstvo i pohanství jeho sobě bylo
 vědomo — *argumentum sanae men-
 tis*. Víme jen čelně vsípsany ve
 starém věku, víme říkají augu-
 riá a vsípská xjevení, jimiž lidé
 již na dávných časech at právem
 at klamem se honosili. „Bokat“,
 di sedy právem sv. Augustin, „vyzna-

vali a jistiti, že budoucnost nepřed- gubernat, attingens a fine usque
xvidá, pak nále nemo videt... Nebo ad finem fortiter, et disponens o-
ter, který všechno, co budoucnosti jest, nina suaviter. Omnia enim nu-
nepřed xvidá, o všem Bůh není. (O Da et aperta sunt oculis ejus,
článek Božím kn V. 9. řeká.). It Conc. Vat. ia etiam, quae libera
praví: „Universa vero, quae condidit, creaturarum actione futu-
Deus providentia sua tnetur atque ra sunt. (Sess. III. c. 1.). (Pokrač.)

Duchovních písní kramářských.

(Pokračování).

Takou notou píseň zpívají jsme posouditi všem shladateliv.
se má označuje se poukázáním Přecasto udává se píseň, jíž nápis
a nějaké známé, národní nebo něk se as málo hodí k obsahu písne
i nenárodní, čímž zároveň proso- nové. Tak zpívá se „Božská pt-
die a metrika našich pěvců na- seň o ukřištném rozjímání v Pánu
značena jest, nepočítají oni sla- Ježíši“ jako „Kdo se na vojnu ode-
bity na prostech, nybát jim tane vřda;“ píseň k sv. Panu Nep. jako:
na myslí nápis nějaké známé pí- „V srdce nejfalešnější;“ píseň k sv.
sně podle některé verše a slohy svého Kateriny jako: „Vstávej myslive-
vé písne odměňují. Věř takovým čku, vstávej vstávej;“ píseň o To-
xpusobem složený jest, celá správný bídovi podle: „Ten sebranský ko-
cok, ovšem platí jen, o písniích star- steliček;“ píseň „Kni věščí chvále
ších, neboť novější zpěváci přestá- Panny Marie“ jako: „Hdrie, mé di-
vají, na tom, jmenovali píseň, ja- té již se loučím;“ píseň o podivném
ka se jim právě na mane, sklada- řízení Božím „podle „Horo, horo-
jí pak verše podle svého, tak že by- vysoka jsi.“ Při některých starších
chom se márně namáhali píseň udány jsou též německé písne, dle
An nápisem vyřčeným aneb jakkoliv jich nápisu nová píseň se zpívá
liv zazpívají, tak nezádný jest již má tak knu pr: „Píseň o duchovním
verš. K těchto slov „zpívá se jako“ mi- slavič kovi Kristu Pánu „dle „Kni

„*nechť, jak šloffen begibt.*“ U nekte- Stačnick, František, Flois, Frand.
rých nannačen jest nápis slovy: Jakub, a Ant. Mléca, xpiěvák u
má svou notu, na známou no- sv. Tomáš v Brně.

tu, xpiěvá se povědomou, obecni ne-
bo zvláštní notou.

Skladatel se obvyčejně v star-
ších písničkách nejmenuje. Mluví
o sobě v první nebo poslední sloce:
„*Seňiši s nejmilejší, o tebe milost*
řádnám a jái N. N. služebník tvůj
tuto ti píseň xpiěvám. Tuto písni-
čku jsem složil leta 1810 Dne 9. bře-
zna pro lástku mého Seňišě.“ A-
men již xavíroám svoje xpiěvání a
tím chce porádivit Kristové rány.
„*Thou písničku končím s Marií se*
loučím i s Kristem Seňišem, plač du-
še v těle mém.“ — „*Siť této písničky*
konce vědám, a všechny miže tu na-
promtnám, by si ji koupili jen za
dua krejcaru, svým ženám doma
ji xaspiěvali.“

Teprv v pondějí Době podepisuje kně se xelenal mezi kvítkami
se skladatele na poslední stránce sonnými taková neplecha se na-
dole a vyhraňují si právo polistku. lexala. — Hle největší ránu, Ducho-
anebo „výhradně si patisk, xaka-
xují.“ Tson pak to: Pan, Chráto-
chvil, „xpiěvák Chrudimský“, Jos.
Chládek, „starý xpiěvák Městěcký“ a a tento život xaspravé udol
Karel Pavlica, x Val. Mexiřič, Jos. povraňující, x něhož třeba jest sobě

Někdejší skládají své pitomé pí-
sničky x daru Ducha sv., s pomo-
cí Panny Marie: „*Kačlnám ve*
jměnu Páně, x daru Ducha sv.,
kačálek představím a vám to
oxnáním, že nechybím ničeho.“
„*Pomohlas Marie písničku složi-*
ti.“ — .

Písne bylo po tisících výtiscích
holuji mezi lidem, mnohé x nich
opět a opět poněkud přeměněny
a xprotvořeny na světo bývají vy-
dávány, a nové obluby u lidu.
cházejí. Upadek písniček, kte-
ré stoletím VIII. broxných, nabyt
rozměru xaviněn byl u nás boje
náboženskými, neboť netkne sobě
myšliti, abych v době, kdy sad poe-
sie národní u nás bujel a pře-

bratřeho vysvobození přáli, naučili ho nejen Dogmatické Disputace, promila a velebných hymnů a utěšila křáskami neb ascetická pojmání-
ných písní duchovních ustavičným m^o. Stálým refrénem písní těch
přeléváním a jedné formy do druhé jest:

„Krása, síla Důstojství,
Chvilá a vyvýšenost,
Vědomo marnost nad marností
Je jenom sama marnost!“

Pokračování).

* Důležité a humbug jest, co tvrdí někteří spisovatelé a spravedlnosti, aby aspoň jeden kan-
celé mladočestí, že v českých bratřech dávno přá-
cionat neb jinou knihu bratrskou sobě pře-
stýl poměr slovana k přírodě obnoven byl. K^o čili K^o biblistika chová rukopis takého kancio-
li by oni pánové měli k veřejnosti volit slu-
nahu, o čem svým časem xprádu prodáme (Pokrač.).

Matěj Jos. Sychra.

(Pokračování.)

Hečkoliv mnoho času vynořová-
vání prostředků k výživě, naučila
ním jiných xtrdovit přece vzděláva-
jej i cenné věci, státní x náti
ti sebe neopomíjel, nýbrž naopak po
spolu otužila jej k boji budoucímu,
všechny studie neobyčejnou pilností,
učnila jej přístupným nbohému
vzornou mravností a milou spa-
lidu českému, jehož bídě i strasti
milosti vynikal, tak že přiznání a
sám xkusil a xpusobila konečně,
lásku nejen svých učitelů a předka-
ke celým srdcem přilnul k mužům,
vených sobě xiskol ale i lásku a
kde byli povstali na obranu utisko-
nictu a svých spoluxáků požíval. vaného národa českoslovanského.

Ustavičně xaměstnání bráni-
Výsíd x lidu a xraje lid svůj byl od-
lo mu bráti podíl na tělo- a ducha-
hodlár i mexi rím, s ním a pro něj
morných radovánkách, kterým se
žili a pracovali. K^o proto volil star-
studující jak tehdy tak, až posud ku
duchovní, k němuž jej i xbožnost
své největší škodě obvyčejně oddávají.
i přesvědčení náboženské nejvíce pou-
Chudobnost jeho jakož i pracné doby-
taly.

Tri leta poslouchal bohoslovecké loncev. Neboť když se mu Doma, na přednášky na universitě pražské ulici a na katedře ustavičně Do- a po obvyklých příměch x konštech si lučelo: český lid jest klaciřský a vysvěcen byl r. 1801 od biskupa křa- surový, český jazyk jest selstý, spravitelství českého Havní. Sad. hraběte x a nevkdělasy, česká literatura není Trautmansdorffu a Weissbergu na života schopna, jik umírá, skládá kněžství. Krasvéliv se službě Pána je se jen x několika modlitebních krasvéliv se spolu národu, k němuž kních, selstých pranositk a nemo- celým srdcem svým přilnul. Horných kronik o Truncvillu Majo-

První slace jeho byly Sebranice lené, Enspiglu a podobných - tuť ne- u kloti, kde tri leta pobyl, odtud u- ni divu, Reion, jak sám pondějí Do- cházels se o Kaplanské místo v Dy- xnávi, tomu jako pravdě pravdenci strém u Poličky, které i obdržel. Ka věřil. — Když pak se stal knězem, to povolán byl za administrátora bylo mu x počátku působiti mezi oby- Do sousední Německé včele. Krasa- vatelstvem ryzě českým. Tu se pruv- hlé farnosti této pracoval Syclra s když vystoupil na kaxatelnu, prac- takovou horlivostí, že i uhozu na tě- val se škole a x povědnici, poznal jak le si utřil a od té Doby, také chura- nevýhnutelně potřebna jest knězi x ná- věl Pobyt tu dvě leta stal se fard- most té řeči, jik mluví farnici jeho, ač- řem v Smramově na Moravě, kde chceli uřad svij, svědomitě a se x da- 10 let tu x dárů církvě a blahu lidu rem xastávat. Mimo to pro Ducha sobě svěřeného působil. R. 1824 bystřilho a s dce Dobrého bedlivě pokoro- převázen byl na farnu ve Kdáře val lid ten kutořený a klaciovany a Kámeckém na hranicích českomo- seksual, že snad shoraibla jeho jest- ranských a xústal tam až do ve- umotam pošpiněna a xamaxána smrti, která jej r. 1830 u psacích ale jádro jeho že jest Dobré a xdravé. Stolknu překvapila.

Syclra studuje na německých školách pjal do sebe iplně Ducha, nározy a smýšlení techdejších pxdě-

* Toto prosíme by sobě povšimli tak mnozí na- řeho jazyka, kteří lechtlo myslně svou modci- skon řic jako popelku obývají.

(K úsudku tomu mohl dospěti tím spíše, českomácarským apoštoloval a vřelá se, jelikož i mezi němci na poměry nasy, mravy a xpišsoby jejich sémoti mohl.

Proximitosti.

Skvělice provody.

„Střihnutí vramém křesťanství šíř se přesvědčení, že dvě, tři pokolení nemohou na věky spoutati síly naše horoxumu a naši vůle. Bůh kře- stánské společnosti novověké již ne- ni, oním bohem shaniclajm, a ukrutným, jenž, zastavil slunce, aby přá- selé jeho mohli děle provádět, již není oním Bohem kahatčivým, jenž práce val toliko šest dní věnovaných spo- řádání naší planety, již není oním vládcem, jehož fantazistická vůle oblíbala sobě xracovati své vlastní ka- hony, aby měla náš roxum. Věda přírodní má v těchto dalekosvýchých xměnách poslušnoství k nepřijednějším článkům dotyčné věrouky největší xasluhu. Roxox její postoupil již k síle a plnosti, je xakladní, články všelikého náboženství objevují se polo- kony v obvodu jejím. Otáčka nesmr- tedlnosti lidské xajisté již s větší či- sti své jest otáčkou vědy přírodní a ve xmyslu nejsprávnějším, musí

příroda býti vnnána, a nedokona- lejší, pro všechny časy i národy pla- tne a xroxumitelné náde, všechnu po- chybnost povýšně, nejnepravdivějším výkladem neporušitelné — xjevemí Bůhí.“ „Osvěta r. 1872.“

Tolik je, v Řně, vlasteneckých spol- ků, x nichž každý, v projevu vlaste- nectví xapaviti chce, tolik se o tom nádeklamuje — a přec na den Dušiček okrášlili jediní bohoxlovcí hrob největšího slavisty, Jos. Dobrovského. Pomysli si as, vřdyt to byl — jen kněz.“

Uplna.

Výrozu opravití třeba několivě vad, které při opi- sování se stouidily, jako: povinnost m. povinnost; pero m. pero, perem, u ni m. u n, našich m. našich, xamysli m. xamysli.

Vět. H. 3. Dyck. třeba opravití: m. nezbytně přicházelo „polož se“, nezbytně „dřid pocházelo“ a m. „které se svým xchopnostmi lichvářiti chtěly“, „stěží“, které hřimovími svými těžití chtěly m. smýšlení s. smýšlení.

Vbas. na Shop. místo snady polož se xady. Dva první verše poslední slohy potřebují děl opravy, aby plyn- nějšími byli. Mls. tam o mladce ch. tam mladce.

Vět. o duch. pís. kram. opraviti třeba vady, které při opisování se stouidily, jako: stihl m. stihl, spálil m. spálil, obzrah m. obzrah, setkám m. setkám.

Vět. o duch. pís. kram. opraviti třeba: bezposchyti m. bezposchyti.

Důst. p. prof. Matěj Procházka.

MUSEUM.

„Církev a vlast-ty v mojich nituji sestersky se nádržeh.
Každá pát, každá má moje srdce celé.“

Suší.

Čís. 4.

z. XI

1876. 3

Nový rok.

Jako polok šumene sbíhá
Všecky mocný velelok,
Tak i rychle čas ubíhá,
Mine rok a zase rok.

Spokojenost, mír rozsevá
Rozplátnje všechny stesk,
Svět se těší, lidstvo plesá
Poléchy v něm ozývají lesk.

Skonil již se velchý stařec,
Vdebral se k druhým svým,
Místo něho nese mládež
Poroučí lidem ctným.

Heť bys roku nový vydělil
Od slovanstva těžkou strast,
Česky by tě národ chválil
Zplesala by česká vlast'!

Ve chrámě.

Jak milo ve chrámě
V trundných dobách dluží,
V modlitbách své xaly
Kebes pánu líti.

Oť nás nemoc tísní,
Svědomy čerо hlodá,
Všemocného ruka (na)
Na vše balsám prodá.

Nouze-li, host vledý,
V domě se rozhostí,
Ne-li Ruka Páně
Kdož je dům sprostí?

U xemi-li tě sklání
Skrastí svojích tíže —
Tam — Ten, jenž je zesnul,
S tebe je odvíže.

Tam nebeská Lástka
Vše jež utvořila,
Kolik v jejím dítkám
Slzy osušila?

O milo, ve chrámě
Na modlitbách dlíti,
Tam kdo prosby seje,
Pomoc bude žíti.

Právě anjelů: „Pokoj lidem na xemi“ — a
Doba ruky, válečného.
Tánošů života.

Slasy, kvoně, xaxnívají, x očekávají, až ho opět jaro k no-
věti — volají xbožný lid na jitřní. ve krásy a svěžesti života probu-
„Pokoj lidem na xemi“ xní v kundi di. Tno i ten potok, jenž jindy tak
Každého, jenž nábožně klakolu to- tajemně kлокotal a dumnými vln-
my naslouchá. Vstít to dohlas kami vše unášel, ustal — kovi si v
onoho, chvalospěvu, jež anjele xpi- milém klidu. Vx tam tu snivou
vali, když Spasitel světa se narodil. linnu, sprovázenou tisící spanilých
Pokojno a ladno jest v celé při- hvězd, jak pluje pokojně po blan-
rodě, ona dímá v hlubokém po- kytnu nebeském, jak ji kuele bla-
ní xena jvouc snu. Mláti xemě xenost na stříbrné tváři, jak se při
oděna, v xhostný šat nevinosti xáři tak xarovnou! Oni snad i o-
spočívá klidně, aby si oddech na o míru, jež světa přináší xno-
popřála a nových sil natyla, Háj vukrožený Spasitel? — Hruak vši-
i les, jenž dříve rozkošným xpěvem chni lidé neberou podíl, na kol se
rozmanitého plátna se rozléhal a hostieiný, ^{pokojí} a taták luna, která na
svým pívabem Každého k sobě pokojné, chabče usměravě proirá,
vábil, stojí tu nyní jako osirelý pohlíží též žalostně na spálemístě a

ssuliny pokojných a mluvílo —
smíjch. Dříve osad, slavných měst
— ngrů, válek, slávek, hladu, bídy, a
smutku, v oněch krajinách jhoslo-
vanských, kde krala rouha, xvíř.

Bolnornutně poklíči tu luna na
chrabré vojiny jhoslovanské, jenž
za nejvčejší věc uchopili se xbra-
ni, aby sebe, xjařma kralých a sve-
řepých barbarů vysvobodili, byť bylo
jim krev svou do poslední křiště vy-
cediti. Mnoho xchabých synů slavic
daleko dle od rodné vsi, od Drahé-
ho jim kralu rodinného, a louki
xajisté dnes po svých milých. Tohu-
žel jim není dopřáno tak význam-
nou slavnost pokoje spůsobem ná-
ležitým oslaviti, pro ně neplatí ten
to krátké slova anjch: „pokoj lidem na
xemi“ —

Jindy každý se těšil na krásné
světly vánoční, i ten nejnuhnejší
snachil se spůsobiti dítkám svým ra-
dost, když je dárkem od Stěpěna na
stědřý večer podělovat. H jaká to
byla radost a vlast, když patří ty na
dary od Dobrých rodičů odvržené!
Hle nyní darmo xpomínají na dří-
vější léta, ožčík milý. Dle daleko
v cizině. Vhlédná jindy, mysl stěsně-

ných obyvateľů jinam jist obrácena —
tu krali matka s opuštěnými xpyty
xpomínají na Dobrého manžela a
láskavého otce, jenž v kralé seči za
vlast padl, tam kase vronení ve modli
stávím, skličení rodičů za syna, jedině
potěšení, prosí za šťastný jeho návrat,
tu nešťastná starěna oplakává jediné
svo dítě, podporu v stáří, jenž v xaje-
ti povetké trijnu dokonat pod vrox-
dnou xbramě kralého Turčina. — Věnde
pláč a nářek, věnde xmužek a strach
o milovanou vlast. Jak mnoho se v tak
krátké době na jihu Slovanském xme-
nilo!

Stoicové stali se již oběti kralí vál-
ky, nedostatků a bídy, tisíců snad
ještě tentýž. Konec čeká buď v oble-
kenných městech aneb na bojišti, tam
kde utratná Morana v nejchroznější
podobě: hladu, nouze a rozličných nemo-
ci v jend svůj slavi, kde opěl, kde loupe-
žnou pravici ještě usroxkvelle oběti v
klomoxu a hluku válečném sbírá. —
Hle jaký to chrozný opatř ku sla-
vnostněmu hlaholu xaxnívajícímu
velebně x domu: „Pokoj lidem na
xemi“!

Stěsák přec někde pannyje pokoj — vin
bojiště po dokonale seči! — V krobové ti-

chosti obléhával tu anjel smrti Bo. Druhým svou zbraň a zničil rost, ohe-
lem, náhledy a spory náboženské pil. — Tu předtucha bláznivých mých
vyrovnání, vybledlými rty k smíru dob, v nichž bude jeden ovčinec a jeden
a jednotě napomíná a klostnatou pastýř; ten krotí kádňích válek, spo-
praví dohru na bojiště, ukotví je, ja- rů a púknice nebude více a veške-
koby, chléb na prozuměnou dáti, že renstvo jen jediným směrem, totiž
jeho působením přítel i nepřítel re- milovaním a velobením Boha.
De sebe tisíci spi, když byl jeden, v se kalyvati bude.

Bože veliký, Bože mocný! řekneji chrabřejm bojovníkům křesťan-
ským na šihu Slovanském a slyšmi jim bruce vítězství slavného nad
xbsilými pohany, — aby pak radostně „Gloria in excelsis Deo et in terra
pac hominibus“ zapěti mohli!

Matěj Sos. Sychra.

(Přetravování).

Proto přišel Sychra s horoucí lá- Takto připravěn vystoupil Sy-
skou k lidu, z něhož pocházel, a s ne- chra na kolbiště literární a pra-
vidanou pilnosti a neunavnou vytr- coval tam vytrvale s takovou pá-
valostí hleděl dohoniti, co xanešbal. nosti a úsilím, že se stal jedním
Ostudoval horlivě grammatiku českou, z nejpłodnějších a nejpopulárnějších
četl pilně v starších knihách českých děliti na poli tehdejší literatury
jmenovitě v bibli, Kramce Kajlově, české.
právech městských a jiných, obcoval Sleduje ač nevědomky xnoimé ho-
s lidem venkovským čistého jazyka slo- proslulého našeho otce Tušila;
uškvařivším, rozmlouval s ním přeme „Církev a vlast“ — ty v mojih perer-
ste a hospodářství, naslouchal, nelicé- sky miluji se nádrech;
ným jeho rozpravám a na tepla na Kvařda pil, Kvařda máj, máj, máj, vder, cel.“
xnamenával sobě přičloví, porěka- xnavil se býti všem vším; tak že Matě-
Dla a jiná xlatá krotka řeči, jakni- čkým skládal krásné povída-
le, se jich dopídil. čky prúpovědi, a padobenství;

takže on a Klamovský v literatuře čení a obveselení z sv. 1815-1817, naši v věci té samojedini stojí. Mlad. 8° v Brně a Olomouci u Gastla. — Děti Dospělejší vydával mravně po Kratochvilník z sv. r. 1819-20 a Kratochvilky, naučná rozmlouvání, vy- tochvilná včelička r. 1827, 8° v Brně. — světlá přísloví, podobenství a př- ně i Str. Tasslera. — Malířství v ané přípočítky; pro Dospělé sbíral Hradci Kr. r. 1823 u J. Pospíšila. Krom a vydával rozličné vázání a hra- toho podával Syehra ještě mnoho tochvilné příběhy, v nichž se dobře jinych povídek a propovědi, nápisů obrázků, života lidského, chudoby a vtipných nápadů, v prose i v řeči a velebily, klé a nechvalitebné, ale vázané do techdejších časopisů, jako: zásluhý, báraly, a směřující činnily. Do Dobroslava (Zmrklých, vládní - Zehy- Tim, xpišobem, vyšla sbírka: Po- tralá hlídačka). — (Dobrový ples. — vidatel, nebo sbírka, rozmamitých pa- Schukl' do toho); Do Věr. Ráditele měti hodných příběhu, povídek, du- (Po učínku klá rada), Mlhoru (Spochro- vtipných nápadů a propovědi k pa- stí nejdel dojdeš; Dopřeloch Kromáštvojných a Čechoslava.)

* V věci té vyšly a vše tyto spisy: Mravní učení. — Kdo si mála nevadí, po mnohu a krátké propovědky a podobenství, na ob- ut nebáží. — Kde kánek tů stůdi, báká a darování, mládeže školní, v Hradci Kr. 12°, 1. d. Kdo má povídka, v druhé části: 1824. V spisku tom je 83 drobných poví- „Kdo bez práce neje Koláč“ vyňata jest Deh, které stručně a mile vysvětlují na- x této knížčiny. — Vazaneho mravní se přísloví, jako: Llověk mimi, Pán Bůh a pilné mládeži školní paměť, 12°, 1824.

* Pro mládež Dospělejší vydal, Přírodní na moře a podobné.

rozmlouvání a povídky k vysvětlení, mr- Přípodobnosti, jimiž mnohou spasil- vných českých přísloví ku prospěchu mlá- nou pravdu mládeži přednáší; v Hradci Deh školy odrůstající. 2 díly 12° v Praze, Kr. 12°, 1825. Spisek ten obsahuje 28 ro- 1822. Dílo toto obsahuje asi tyto povídky: sprav, kde spisovatel jednotlivé pravdy Cín, Dobře a právě, neboj se žádného. Kde velmi obratně vykládá. Valeráne kde: Do času. — Shůba na oplátku. — Dobré Trní na půzovém Keři. — Oasné slunce. — bydo rohy ml. — Nepouštěj se bez, vesla. Netopír. — Zakazavěl nožiček. — Vlastovce a j.

Mimo to čteme podobné práce pro mládež k naučení, abychem rozptálení jivorce
 Deť, jako: povídky, rozmlouvání poučná, veřejnou, všichni nicého nepodnikali; v
 podobnostech, allegorie, větší a menší dětské Mělozoru 1824; v Milině 1825 a Časopis
 Divadelní hry a básničky roztroušené ve česk. Husca 1827 allegorie: „Páček a
 všech téměř souvěkych časopisech českých. Kámen a tři přítelkyňe. — Uhládeme tuto
 Vátek. přiložení k. Hromádkovým, novina ukládá několik mravních přání
 nám, k. r. 1814-16. a v Přemyslu v. 1817. Deť Lyckových: „Veni v celém světě, ná-
 jako allegorie: „Chost v světě putující“; v hubnější, xviře, nad člověka, jenž se rouhá
 v. Kieglers v Dobroslavě r. 1820-22; v Přemyslu pravé víře: „Hrdinou všech hrdin na-
 xeli mládeže povídky: „Vyhovně“; rozmlu- xvi, toho muže, jehož nádná, náruživost
 vy, „Struny“: „Vřelá voda“; v Čechoslavu nepřeměně: „Domoc, jenž se dlouhou pro-
 v. 1821-24; ve Věrném raditeli 1824, roz- sbou vyjati talit náim mlá, jako kr-
 mluva; „Tmavá noc“, která podává nám mě box, chuti“.

V Boží předvědě.

(Pokračování).

II.

Jak neomylnou autoritou, tak Bůh svobodné činy lidské vůle
 xvláště i svědectvím rozumu, na ji- od věčnosti, dokud nebyly uskute-
 sto postaveno jest, že Bůh vše budou- čněny, neomylně znáti? Sám, od
 cí i svobodné činy lidské předvídá. sebe snad xevněno, věčného, iradku,
 Vyní pak jest nám přitročík ku vněmž je byl vymezil? To xda se
 vlastní, podstatě a hlubšímu nákla- Dpiraci lidské svobodě. Samy ale
 Du pravdy té, ku vnitřní možnosti a v sobě činy, ty ještě neexistují a
 ke vlivu Božího předvěděni. Jest x vůle člověkovy, jako xto x nejblá-
 vice pravda, že oláčka ta v veliký- si přičiny nevyplývají, neexistují.
 mi a xavakýnní oblíbení jest, spo- A pak, předvídá-li je Bůh od vě-
 jena, a x pozitivně úplně ji na čnosti s jistotou a podítkou, a
 jito postavit a vysvětliti těžko neklamnou pravostí, s jakou svobo-
 no-li nemožno jest. Věst jak může Dou Koná je člověk? Probo Socinia-

ni a Rationalisté popírají Bůh před- Nyní především jde o to, dokázat
vědeckou věc, a naopak Præde- vršení možnosti Bůhova předvě-
stiniani haménující předvádění s Dění. Otázka ta jest ovšem aspoň
přidručením svobody lidem, tu na nepřítom jin dokázána právě provede-
prosto, věřovali. Než, k tomu, že prav- nými pozitivními důkazy věcnosti
du, některou těžko jest vysvětliti; ne- a skutečnosti pravdy naší; nemůžeme
dá se ještě souditi; na její, nemožnost jednak Bůh, nic xjeviti, co, vnitřně
a, neskutečnost jest-li jen sama v jest nemožno, a pak rozum nemůže
sobě možná, a myslitelná a pak svěd- nic, že pravdu přijmouti, co v sobě od-
čenou, autoritou, buď zjevením Bůhým, por chová. Žijící nám ale tak přim-
aneb společným soudem rozumem je- tu možnost objasnit. Nejedná se o-
ji jistotou s dostatek dokázána. Ne- věm, kde o možnosti předvědní, že
boť i na poli přirozeném neselské mno- strany Bůha, ale ze strany předmět.
ho jest věci, které pochopiti a vysvětlí- Neboť Bůh svým nekonečně neobme-
ti svým slabým rozumem, nemůžeme. ným rozumem musí vše úplně cháp-
Co jest nad rozum, nemusí býti jin- ti, co v sobě jest poznatelné. Můž ale
proti rozumu. Vůak ani v mnohých jest nám dokázati, že budoucí svobo-
Nominalisty (Ocham, Gabriel Biel, Dne činy, i než skutekem již se staly,
Cordula), a s Dogmatiky (Berlage, H. jako objektivní pravda určité pozna-
bertus a Bulano) není důtko soula- telny jsou; pak kajisté nemohou býti
viti, kteří totiž absolutní, nepocho- tajny vědeckou věcnosti Bůh.
pitelnost pravdy té o její podstatě Že budoucí svobodné činy již
i spůsobe předstírajíce, ji ani ob- před jich uskutečněním určitou
jasňovat; nepodnikají. Neboť thea- objektivní pravdu a tedy pozna-
log, byť i pravdu navádou rozumem selny jsou, můžeme a posteriori do-
svým, zcela nepřehled a nevyčer- voditi již z četných historických jistot
pal, přede, má se snažiti, aby sle- a určitým výsledkem potvrzení
Duje pokyny xjevení i rodání, aspoň věstev nadpřirozeného xjevení. Bůh
v takxjevení její houběji vníkal a kajisté mnoho budoucí svobodné
co, možná, důkladně ji poznal. činy lidské svým proroky neb i

sám zjevil a předpověděl; ne-
může však nikdy zjevit, leč
co jest ~~on~~ jisto a objektivně pra-
vdivo a sice již s tím okam-
žikem a takovým způsobem,
kdy a jak to Bůh zjevuje. Pro-
to i futura, contingentia věš-
teb o činech lidských jinak
znati.

svoobodných musela již tehdy,
kdy větš^{ta} se stala, tedy
již před uskutečněním činu
a zcela určitou pravdou bý-
ti, jinak by je Bůh nebyl
mohl jako něco zcela ur-
čitého předpověděti ni po-
kati.

(Pokračování).

Upolna.

Cís II. H. abrahamovinám. Tri pr-
vní slohy básně této mají skute-
čně do sebe esthetickou krásu, ale
v následujících slokách pokřeš-
je se tyfický rytmus (jako: co spása
vám se narodila, - Jeť a narodu
etc. - Stenal lid a t. d.) aneb jsou tam
prosaiická slova (jako: odstraněno,
uplně) aneb liché rymy (jako: ne-
doměrný - roztoužený).

10. Bex. předvězení. Výborný to člá-
nek. Toliko m. nejčistší st. nejčistší.

11. Duch. pís. Kram. V tomto jinak
výborném článku třeba opravit
několik snad při spisování počeštělých
vad, jako: na litera... m. literatu-
ru, v sabachem m. Svabachem,
Dolab m. Dolaz; m. nemohlo by se
o to postarati; stůj: „nemohl by se
někdo o to postarati;“ - tolikéž neja-
sná je věta: „nepřestává tato poesie
na trhy a poutě“ m. sahá však poesie
tato také přes trhy a poutě, nebo etc.
aneb: Neobmezuje se však poesie to-
poutmi a trhy.

11. H. Jos. Sychra. Vše velmi správné.
Toliko m. do napomenutí stůj v na-
pomenutí, m. který, kterým.

Vstříže jazyka, opraviti třeba sesní-
mí, sezná.

Cís III. Všechna 1. 2. 3. a 6. sloha
jeou xdoavile; 4. řádek xnačně xně-
ny, v 5. jsou první dva verse co do
smyслу velmi jemné; v poslední sloce
jsou „přilhouli“ a „vyboli“ nerytmické.

10. Bex. předvězení. Vše správné.
Toliko m. mněnice stůj mēnice, m.
xpisob lépe xpisob.

11. Duch. pís. Kram. Vše bex, iihony.

11. H. Jos. Sychra. Na místě listku a
nětu stůj listky a jely; m. podil na rado-
vankoleh, lépe podil v radovankoleh;
m. přístupným st. přístupným; m. posá-
hle st. rozsáhle; m. knich st. knite.

Vstříže provdy. Na mīs. oblíbala st.
oblíbila a m. k te' sily, k te' silē.

Důst. p. prof. Matěj Procházka.

MUSEUM.

„Církev a vlast ty v mojích miluji sestersky se nádrech,
Každá půl, každá má moje srdce celé.“

Susil.

Čís. 5.

X. XI

1877

Můj přítel.

Pás se máti milá,
Pás se syna svého,
Příteli as má
V pravdě upřímného!

Má jej máti milá
Má řáť za přítele
A mně řekne krátko:
— Ten brvá nejděle.

Má jej máti milá
Má sic jediného
Ten však věrnosti svou
Nahradí druhého

Ten brvá nejděle! —
Bez mi Bůh přisoudil
Samoten bych v světě
Širokém nebloudil.

V Kráči Klid.

Když čelo zchmurou zastřeno,
A prsou se line vředech,
A oko slzou zamířeno
A stěn jure vře na plech,
Na dřevo kráče pohled jen,
A klid si navrácen.

Když předomnětí tvá nemalá
Vín mnohých klací tíž,
Že na jazyk až koupala
Ti slova klavce již
Na dřevo kráče pohled jen
A klid si navrácen.

A kdybys v bouři života
 Bez rady, přátel stál —
 Hololem hnusná právnost,
 Div, že bys nezalhal,
 Na věno klíče pohled jen
 A klid si navrácen.

A život až se nachýlí
 K tomu nutnému
 A duše s bázní popílí
 K tomu strašnému
 S důvěrou na klíč pohled jen
 A klid si navrácen.

V Božím předvedení.

Ue Fr. Henze.

Pokračování. Věř pravda tu že budou existovati, a jistě-li
 něk, a priori, totiž z povahy věci předpokládáme budoucí jich
 samé dá se dovoditi. Objektivní soucnost, není již možno, aby
 poměr pravdy té mluvíme v násle budoucně nebyly. Na př. Hře-
 divší propovíci obsahující, „Ta- stli skutečně^{Petr} jistě budoucí do-
 koré, svobodné činy ještě nejsou bě, tedy propovíci „Petr xhřeščí“
 budou, ale v budoucnu. „Klíče má již platnost“ a objektivní
 jistotně-li předpokládáme budou- pravdu, i něk ještě hřích byl
 ci jestota, svobodných činů, pak uskutečněn a správně „Petr ne-
 xujistě, obsahuje ona propovíci xhřeščí“ nebyl nikdy pravdou.
 objektivní pravdu, která očivi- Neboť jen buď xhřeščíti aneb ne-
 ně již před skutečnou existencí xhřeščíti mluví Petr. Z těchto dvou
 činu v budoucnosti na jisto protikladných položek, nekbyti
 předpokládaného plnou má pla- jest jedna pravdivá, druhá ne-
 nost. Neboť jako každý usku- pravdivá, pravdivá pak jest ta,
 tečněný i svobodný čin určitou jež nám pravdu dá, čili vypro-
 v sobě zahrnuje pravdu že jest, do, co skutečně se stane. Hře-
 a pod podmínkou že jest, nemu- si-li pak Petr, tu xujistě ukáže
 že nebyti, tak podobně o všech se, že věta ona o budoucím
 skutečně budoucích i svobodných hříchů byla v skutku již před
 činech plati, což určitá pravda tím pravdivá a to zcela určitě.

Objektivní pravdivost její nespočítá, zajisté lepro v okamžiku hříchu, nybrž, nabyla tu jen subjektivně novou fází a podobu, jone dříve pravdou defusuro, stala se po ní pravdou de praesenti. Tedy pravda, ona svobodného budoucího činu, nemá jic počátek, v čase, ni v okamžiku činu, ni před ním, byla a jest od věčnosti pravdou, a proto též poznatelná. Předmět Božího předvědění, nachází se tedy objektivně poznatelným lepro v čase, jistě předmětem tím právě ona pravda existence, svobodného činu, v budoucnosti, a že v určitém čase určitý, onen čin se stane, bylo od věčnosti pravdou. Ovšem od svobodného člověka rozhodnutí, jež lepro v určitém čase se stává, závisí to, že spíše ten neb onen čin od věčnosti pravdiv jest, ale poznatelná ona pravda, dný čin jmenujeme určitou ob- že určitý, svobodný čin v budoucnosti, svobodně se stane a nikoliv jiný, čili že člověk k jistému činu má, propirati, indifferentní, naho- svobodně se rozhodne, není nic časného. Dále objektivní pravda nezahrnuje svobodná náhoda, losť či- svobodných budoucích činů jest též, ač ne fyzickou a hmotnou, však předce pravou věčností (realitas), která spočívá ve skutečné, oné bu- doucí, aktuální existenci, právě tak jako věčnost minulých činů nyní vpožívá, ve skutečné minulé jejich aktuální existenci. It proto zajisté svobodný čin lidský jako objektivní pravda a pravá realitas nemůže být nekonečnému roxumu Božímu nepřístupen. Podobně dovozují věc tu Ori- gines (C. Cel. t. II. n. 20), Cusebians (Praepar. Evang. t. II. p. 287), Hilbertus Magnus (Summ. P. T. q. 62. m. 3.), Hugo Victorinus (de Sacram. fidei p. II. c. 17), Anselmus (z věčnosti pravdy: impossibile est vel cogitare, quod veritas principium vel finem habeat. Ho- nolog c. 17), Francelin (De unit. Dio thes. 42.) a jiní vs. Učové a Učitelé církevní.

Dím však, že budoucí svobo- dný čin jmenujeme určitou ob- jektivní pravdou, nemíníme, jak mnohdy již, de Aristotela, se na- jím, čili že člověk k jistému činu má, propirati, indifferentní, naho- svobodně se rozhodne, není nic časného. Dále objektivní pravda nezahrnuje svobodná náhoda, losť či- svobodných budoucích činů jest též, nu v tom, že podmět, nic určitého

nebude konati. nýbrž v tom, že nevyplývá, že svobodně jedná jeho
tak a tak jednati bude, ač mo- principu dle jeho přítomné, činné po-
ha jednati též na opak. Pravda vahy, nýbrž, x určité formy a spůsoby,
budoucího svobodného činu tedy. Kterou čin ten, na jisto v budoucím
určitém čase míti bude

III.

Dokázavše vnitřní možnost jeho činy, určující je, a celý vy-
a objektivní poznatelnost budou- voj života jeho podmínují. Z
cích svobodných činů, chceme nyní těch okolností poznává Bůh, co
ní x kromati spůsob a prostře vše člověk bude konati, a předvi-
deť, jak, a kterým Bůh ony či- dá, tedy x nich i jeho budoucí svo-
ny od věčnosti zná. Všem jedná bodné činy. — Hle náhled ten
se kde opět o spůsobu a prostředku x mnohých důvodů jest nepodsta-
ohledmo člověka a jeho činu, niko- tuý. Především Bůh poznání ne-
liv, ale vzhledem k Bohu. Neboť ni diskursivní, není prostředné;
u Boha jest prostředkem jeho pozná- Boha není třeba souditi se pro-
ní sama jeho podstatou, v níž do- z předchozího na následné, x při-
konale x i vše, co jest. činy na účinek, nýbrž Bůh bez-

O této otázce jsou různé ná- prostředné, spolu a najednou x i.
hledy. Dle některých theologů vol. a vi od věčnosti vše, co jest, bylo
Kuhna a jin. jsou vnější okol. a bude. Dále náhled ten nero-
nosti a poměry života, se vndává se s lidskou svobodou, ne-
klených právě člověka se nachází, boť určují-li poměry a okolnosti
prostředkem (medium), v němž Bůh člověkovy jednání jeho, nutně
od věčnosti s absolutní jistotou je- a neomylně, pak člověk nejedná
duotlivá rozhodnutí lidské vůle svobodně jinak jednati nemoha.
poználost. Bůh prý totiž od věčno- It pak též a posteriori se snaže-
sti vykládal každému člověku x nosti vímě, že člověk, byť obvyčej-
cela určité poměry a okolnosti xi- ně x cela x konitě dle poměrů a
vota, které působí na jednotlivé okolnosti jednati, může předece tytéž

sebe, závažnější poměry a okol- rozhodnutí samo. Že kon prvý
nosti docela opanovat a proti jest ona svobodná vůle, v níž
ním libovolně se rozhodnouti, Bůh kon druhý, svobodně rozho-
ano zcela nové sobě utvořiti. Dnutí se k určitému činu, odvě-
Keplinoiti však lidské činy s čnosti pokládá. — Jest ovšem
absolutní a nezbytnou určitostí kon prvý (actus primo-primum),
z poměru a obecnosti, pakli po- nutnou podmínkou konu druhé-
xnoiní Bůh není absolutní a ne- ho, a jako takový též od Boha
omylné, ale omezené. Dokonale pokládán, je a jen zcela

Druhá namnoze prosluli bo- určitými věcnými, úradky Bůh
hoslovi jako Belkermine Moli- vůle možným; nikterak ale nemů-
na, Becanus a jin. míní, že že v něm Bůh i určitý kon dru-
Bůh budoucí svobodné činy před- hý pokládá. Neboť on jest kon
vidá z vnitřní povahy lidské prvý — svobodná vůle — schopen
svobodné vůle jakožto z nejbliž- různých činnů skutečných, pro své
je jejich příčiny (causa proxima), tím zůstává k nim všem, nelis-
pokud on svým nekonečným ným. Člověk může úplně scho-
rozumem lidskou vůli zcela pnosti k jistému činu, může se
příměrně, či adaequatně znádle přede rozhodnouti buď proň, buď
všech její. vil a mohutnosti všech proti němu, buď pro jiný, v tomto
náklonosti a potměšilek z každém spočívá svoboda činu. Poněvadž
vztahu a ohledu činit rozdí- tedy z konu prvního konu druhý
při vůli a činu svobodném mezi nevyplývá z nutnosti nezbytnou,
konem prvým — actus primus, a může Bůh z konu prvním
konem druhým — actus secundus. pokládá iice možnost různých
Aktus primus jest mohutnost libo- činnů, nikoliv ale určitý kon
volně se rozhodnouti pro čin, nebo druhý, skutečný nějaký svo-
jeho opáti, aktus secundus pak božný čin
jest svobodné oně aktuální

Pokračování.

Něco o spiritismu.

Měli různými naukami. Někdy vše nevístota při pouhém
nevěřechými světa moderního promyšlení a klepání. V dalším
neposlední místo zaujímá nau- postupně udivitelný styl kletem
ka o říši duchové, čili spiritis- noby, buď kládne nebo káporné
mus, který svůj má za účel bo- odpovědi na otázky rozličné. To
joviti proti křivdajícím se ma- vzbudilo úžas a podivení pokoro-
terialismu. Takto každá novo- vatek. Na Dansk otoklu, Adoby
ta i spiritismus má své stou- byla ona tajemná bytost odpro-
pence, a protivníky.

Spiritismus povstal v Ameri- byl výjev vysvětlen. — Písky
ce za příčinou některých xjevů, taký Duch poradil, aby se nauči-
které se nedají spůsobem přiroke- la na hořák, aneb, vůbec na nějaký
ným vysvětliti. Tak pokorováno v předmět tužka. Viděl tak učině-
jisté počíná, že některé předměty no, počul se tužka hýbat, a nejen
samy od sebe daly se do pohybu, a to, nýbrž i tužka počala psati na
uvádě se zejména stůl, odkudž i papíře pod křivkem počal ním, a
výjev ony podle jmenem „pomys- to psí meny, slova, věty, úplné roz-
kání stolu“ jsou křivdy. Pomy, ulugy několik stran obsahující
kání přišlo pokřívá v „klepání“ k v nejvyšších oborech filosofie, meta-
v Americe v jisté rodině metodi- fyziky, psychologie a t. d., a vice
cké za příčinou „praskotu prstů“ s takou rychlostí, že ani ruká lid-
(crepitus digitorum). K Ameriky ská i nejkrucnější by to nedověda.
rozšířilo se to do Evropy a jiných Rada ta byla dána současně v
dílu světa. K počátku polhalo Americe, ve Francii a jin. kemitoh.
se to s nevěrou, ale když četné V Paříži byla rada ono dána
případy skutečnými se osvědčily, jistému horlivému badateli těch
došlo to iivěry, tak že nyní o nic xjevů 10. června 1853. následovně:
jiného nejde nežli o rozumné vy- „Lidi a vechmi se vedlejší m pokřívá
světlou xjevů těch.

stav jej na papír, položí prsty na
potkraj:— Tak nariženo tak vytko-
náno. No to počal se šouřit pohyb-
vati, a tužka psala velmi účelně vě-
tu tuto: „Co vám zde pravím, zaha-
kují vaše výslovně nikomu sdělení,
příště, až vám psáti budu, jik' lépe
budu psáti.“

Jelikož oten předmět, na němž
tužka upevněna jest, jen nástro-
jem (mediem) je, tedy forma onoho
media jest docela lhostejná, a bere se
tudíž nyní obecně hládké předmětu.
Předmět to, může se v pohyb vlivem
jen jistých osob, které k tomu zvlá-
stní moc mají. Podmínky dotahu o-
né moci nejsou dosud známy; neboť
sledujeme tu osoby každého stáří
a pohl. O by by naryjvají se medi-
a u. e. (prostředníky).

Thvák pokdž se poznalo, že onen
kóšik aneb předmět jsou jen pohybem
přidáním ruky onoho media, a me-
diem drží: tužku v ruce počalo bít,
prostředně psáti jakýmsi benedictismu
ano lémeř zimničným posudem. Za
nových dnů jest tento spůsob nejvy-
šejší, jelikož denně počet oněch
medií se kmáhá.

Odpovědi dané, mluví v jistých

případech, takový rák mondrosti(?),
hlubokého důmyslu, podávají tak
vznešené myšlenky, že jen vyšším
bytostem mohou přičítány býti. Ne-
kdy však naobrat bývají tak lecht-
návé, ba i sprosté a nemravné, že se
kdráká rozum je přijati, jakoby k
těmž zdroje pocházely. Rozdílnost ta

prv se jeví v rozdílné přirozenosti
oněch duchů. Podobá se tudíž i
spiritisté, čini rozdílně mezi dobrý-
mi a zlými duchy. Která pravda
jest, že týž duch — a sice jen klj
duch — v prvním případě chce na
svoji stranu sáhnati, v druhém pak
jeví svou skutečnou přirozenost. Ne-
boť při odpovědích podobných vždy se
směřuje k tomu, aby se popírala pra-
vdivost věry křesťanské, a skutečně
popírají se tu mluva pekelná. Ké-

bec podivuhodno jest, že odpovědi ony
jsou vždy přiměřeny náhorim nábo-
ženským ou kmeně, kde spiritismus
kavlaď; to však proto, aby Ducho-
vé oni křikli Důvěru lidu a pak li-
bovolně s ním nakládali mohli. Pro-
to nauka spiritistická utváří, pokud
možno náhoru i pojmu křesťanských,
aby se kamluvíla, na druhé straně však
kavíhá vjemný pantheismus bud antický

nebo moderní.

Nuže, co se, dá asi říci o tom re-stanovistka metafyzického?

Možnost toho vědci se nejistě popíra-
li, poněvadž jest to xristěno solika
svědby, že by, člověk jinak byl nucen
Karlson jinou pravdu popírati. Ob-
tne není to nic nového. Kjev pro-
bne nalexapi se uř, v St. Rk. pak u au-
torů klasických. Krábo, Plinius, Ta-

citus uvádějí kjev podobně, a p. pře-
vod media na rozličné věci. Uvádě se
tek, že p. Julian Apollata měl takové
medium. V „Kleponi“ mluví Tertullian.
V Písmě xv. jest řeč o pitonech. V St. Rk.
vel vyprávěl takového Pitona z Diky,
a proto vzniklo obourčení proti němu.

Poslední příčinu kjev řeč Plukne,
hledati, v odvrácení od Boha. Kjev
podivné jest, že právě v oněch zemích,

kde liberalismus a materialismus,
moderní nevěra se krmahá, i spiri-
tismus se nachází, jeliho, nalexá
přidu pro sebe připraven. Tak se dě-
je v Thence, ve Francii, pře mají
spiritistů a časopisů, tek v Německu
i v Rusku. Keme, mocnější, na-
šeho nejsou ještě postiheny náka-
rou onou, jen v Řeši vznikla ma-
lá sekta spiritistů.

Není tudíž spiritismus jen snad
nějaký křest Rejklirský, jak se
nazývá Demni voji a ka hloupost
to mají. Proto také, nete, křá-
vy o kjevch spiritistických, a
jiř a priori karmítati a ja-
ko pouhé výmysly novinářské
posuzovati.

Dom. pořad. O spiritismu a jeho původu
bude ještě jedno pojednání veřejné.

Všehochn.

Moudrý xákov. Všechné v. i. to-
pily se brzy povzbě, dvě ženštiny, ke
konfalsbí. Tamní přestavení chléje út
řinu, takovému, neštěší předejiti, Dál tam
tabulku, s tímto napsením poslati; Pro
se opovíři, v tomto rybníku se utopiti,
bude dle poklonu přestati.

Nováčka, jenž brzy po odvodu byla,

jak, ptal se nepřátelský Důstojník: „Jak
silný je, váš cisar?“ „Jakk bych to mohl
věděti,“ odvětil lakany; „Zášněmu x na-
řich, nepřišlo ještě na mysl, s cisarěm
se rváti.“

Oprava. — V II. čís. udalo se několik ne-
milych chyb, protože při litho grafování nebyl
přihlížen, ohled vzat na opravy na kroji orobu
rytinné, jako st. 25. II. sl. i. řád. sklonil m. sklonil,
st. 26. II. sl. stíží tebe m. Tebe, st. 28. II. sl. 3. řád.
Dole m. n. tak že u stříž, „Mali:“ „Oleisk. opr. proti
poradalet.

MUSEUM.

„Církev a vlast ty v mojich nitujích sestersky se nádrech,
Každá půl, každá má moje srdce celé.“

Sušíl.

Čís. 6.

z. XI

1877.

Uvěcha.

Vždy vše v úkol temná noc zavstává,
Vchýlí minul' lepot' pracovní boj,
Ať sád uspal, hluchý přeců roj;
Tu mysl má perut' rozevírá.
Mžikem letí s výsostí přichomíra
Tam kde sídlí tvorů mocný zdroj;
Sejť velebí, vyvolenců voj,
Bůl mu nose, srdce Který svírá.

„Zeslals Otče, kalich utrpení
Sejť mám pít na očistu vin.
Kolik přetrpěl, skýtníš oslavení.“
Plys' zleští s nebe posel míru
Kčeta shání, chmurný bolístin
V srdce, vlévá: lásku, naděj, věru.

O Božím předurčení.

De Fr. Henze.

Pokračování. Větší váhu přikládá xvdáště patk pro úzký souvis, náhle-
dati elužno náhledu školy Thomi- Du jejich snaukou o milosti Boží.
stické jednak pro velikou váznost Učení Thomistů vreholí ve xndámém
mírů školy té, jako jsou, v Thomasi, předurčení, praemotio či praedeter-
Banner, Gaxxaniga, Ponet a xvět- minatio physica, jež jest, „achio dei;
si části školy Dominikanské, a quae voluntatem humanam, prius-

quam ipsa se determinet, ita ad
actum movet insuperabili virtute,
ut voluntas nequeat omissionem
sui actus cum illa praemotio-
ne conjungere. Vědit Bůh prvá příči-
na všeho, i co jest, i co se děje, jest
původce jak bytosti, tak každého for-
málního činu. Jest tedy Bůh původ-
cem nejen lidské vůle jakožto jedno-
duché polence, nýbrž i každého svo-
bodného činu a projevu vůle. To pak
děje se onou fyzickou praemoci a
více tak že Bůh lidskou vůli
kříslo kon první čili mohutností po-
hodnouli se — dříve než sama se ro-
hodne, svou nepřekonatelnou mo-
cí pohne k činu, tak že vůle nemůže
od Boha praemoci býti pohnuta a
přece činu nechat. Praemotio phy-
sica není tedy pouhým spolupůso-
ním Božím (conkursus Dei), tak že
by Bůh propůjčil člověku možnost
jednati, ji pak udržoval a při činu
spolupůsobil, nýbrž jest to více mě-
nět fyzická příčina každého činu,
jež od Boha vychází a vůli lidskou
v nejvnitřnější její podstatě nutivě
zasahuje. Telo praemoci fyzické je
člověku ke každému činu svobodně
mu jak přirozenému tak volaště nad-

přirozenému (gratia ab intrinseco
efficiens) zapotřebí.

Praemotio physica, byvši od Boha
pro každý případ věčným úradkem
nepodmíněně určena, jest pak sna-
dným prostředkem, v němž Bůh bu-
doucí svobodné činy lidské neomylně
předvídá, aniž čin lidský ze svobodné
vůle knutí fyzickou praemoci Bo-
ží vyplývá.

Žle jak snadno jest systemem tím
to stanoviti prostředek Božího předvě-
dění, tak nesnadno lze uchrániti při-
něm svobodnou vůli lidskou. Ovšem
Thomisté nikterak nepospirají svobodu
nelisnosti lidské vůle, jako Bojani
a Calvinisté, naopak všemožně sna-
ží se dokázati a objasniti ji i ve své
nauce. Proto také není mezi Thomi-
sty a ostatními theology xvi. stolní-
sty spor o svobodu, kde jest — an sit,
tedy o dogma prohlášené, nýbrž i ve-
světlem dogmata, čili jakým spůso-
bem jest — quomodo sit. Které ho-
mističský průkaz svobody lidské jest
velmi nejasný. Praví: Chce-li Bůh
svou fyzickou praemoci u člověka
nějaký čin spásitelný, chce zároveň,
aby svobodně byl vykonán, protože li-
ce dle Božího přikazeni věčnou spásu

právě svobodnými činy káslužnými bezesí skutečnosti, ba vzhledem
sobě sjednati mají. Praedeterminatio ke skutečnému souhlasu jest illu-
physica prý tedy svobodu nemusí ný-
brž spíše podporuje a kvedčuje, anť
Bůh všemocný právě i ji v člověku
svobodný čin může působiti, a anť
je svoboda jest něco jen nahodilého, ni-
koliv sama od sebe, nýbrž od Boha
stvořena a řízena jsouc. Než právě
tím nedá se býti nic porušeno, aléž
zřetelná podstata věci jen objita. Ani
stanovený od Thomistů rozdílu mezi
stém složitým a rozpojitým - sensus
compositus et divisus - mnoho ne-
objasňuje, neboť nemůže-li člověk,
kdy praedeterminatio physica působí,
zároveň netoliko v možnosti nýbrž
i skutečně a spolu s ní nejednati, pak
nedá se býti svoboda jeho ta tam, v od-
stě an praemotio physica čili gratia
efficax Thomistů již svou bytostí
a podstatou toho způsobu jest, že
ji člověk odporovati nemůže. Mo-
žnost odporu sensu composito čili
simul cum praemotione, ač právě
tu není k ničemu, jest pak předce jen
pouze nominální, čistě metafyzická

bezesí skutečnosti, ba vzhledem
ke skutečnému souhlasu jest illu-
sorní čili zřetelná, jesti praemotio
physica právě účinná všemohoucí
vůle Boží, které lidská vůle nemí-
že brániti, ni ji překonati.
Všem jinak se vše má, stanoví-
li se, dle Molinistů mexi milosti učin-
nou (praemotio physica a učiněná nad-
přirozenou) a milosti dostatečnou
rozdílu nikoliv podstatný, nýbrž jen
stupňový a potvrdný. K výsledku od
Boha předvedenému, buď totiž že
člověk svůj souhlas milosti připojí
čili nic. Tu ovšem s milostí účinnou
bude souhlas též jistojistě spojen, ale bu-
de vycházeji ze svobodního rozhodnutí
vůle nadpřirozenou milostí povznesé-
né a posilněné, nikoliv ale praemoci
Boží nucené. A že člověk (liberum
hominis arbitrium a Deo motum
et excitatum, si velit) kdyby
chtěl, milosti Boží i sensu com-
posito odporovati, ano ji též
odvoci může, jasné prokázal
svor tridentský. (Sessio II., cap. 6,
can. 4).

IV.

Vaknavojice nedostatečnost nau-
ky de praemotio physica přijalimnoxi
thomističtí bohoslovci mimo ni ještě
praedefinitiones, t. j. absolutní, všemu

poznání, a předvězení budoucích svobodných výjimky poznává; nemohou vztahem svých činů, ale své činy samy in actu vati se na činy špatné. Bůh pak jistě co secundo od věčnosti chtěl a předurčil. svou věčnou vůli byl ustanovil, na tom Neboť Bůh, pravi, že tvůrcem a přemohl nemiti své vnitřní kalibu; však svou příčinou všeho tvorstva, působila na činu špatném ji miti, nemohl. Činů řídí vše svou účinnou odvěčnou vůli, a sice theologové, aby odpor ten vyrovnali, pak že nejvýš prozřetelný, vše, takže při činu, kterým rozdíl mezi stvořením předurčením a citi účinně přivádí; jeho formellní, pokud totiž že, odchyl. proloží svobodné činy lidské stanoví, od pravidla Dobrotы a zákona jest a předurčuje svou účinnou vůli, abso- hůšný, a stranou materiellní, pokud lůstně bez ohledu na předvězení budou- čin jest alit fyzický, pozitivní věčnou cích věci. A tyto absolutní pravidly a tudíž fyzické dobro. Je Bůh, své činy vůle Boží jsou právě, pak i prostřed. Dle jejich formellní stránky, nebyl předur- kem, v němž Bůh vše, i budoucí svobo- čil, to jest článkem věry; byly by pak své činy od věčnosti s neomylnou jisto- nepřítichné. Ale ani dle materiellní po- tou poznává. vahy nemohl Bůh předurčiti odvěčným

O Věk absolutní pravidly Boží vůle na pravidkem své činy, snad as jako, i to- mohou býti všeobecným prostředkem, v- ny fyzické a výkony životní síly tedy fy, němž Bůh všechny budoucí svobodné činy viděl dobro, jejich mravní převrácenost by pak, v budoucnosti, ovšem jen dopustil

Matěj Šos. Sychra.

(Pokračování)

Wimno to vydal Sychra, "Věslavin", Brně a r. 1817. v Chručím vytištěný by- vácený a populární spis pro lid, kde v- ly a v nichž, ve dle pravd dogmatických 21. pojednáních rozličným slavním po vřdy a to předem prohlášel k mravním učení dává oprávněných potřebách živo- naucením a skutečným potřebám živo- sa v exejšího a o jeho povinnostech. Du- ta poukromého i veřejného. chovním svým bratřím navděl se vydá. Ale na tom Sychra, nepřestál. Kax- kím svých řečí a kaxovní; jeho roku 1814 v Dy brok, který namkoliv učinil, měl při-

nésti milovanému národu a literatuře brebenecování, šetrili:

vlastenecké hojného ovoce. Težce to ne- Při sestavování své fraseologie byl pilen
sa, že jak jenom o vědeckých věcech pro- nejen toho, čeho ve spisech velehlavných
mluviti se pokusíme, němčina nechtutě předků našich anebo v novějších slovu-
nám a knihy páchá, a u toho jsme do- cíck, k čili jeho směřujícího nálect, ný-
školy chodili, od toho se o věcech důleži- brž, voláste si všimati a bylo-li možná za
tých mluvit i smýšleti učili, ta špatně lepla si poznamenal, jak se sprostý lid při
našičti se vykrakuje, tímto poknut po- rozprávce rozdílne od Němců vyjadřuje
kusil se o vyhotovení české fraseologie a jakých přísloví ve vrytku má.*
čili spůsobu mluvení, jíž v abecední po- Koněčně, abychom vyznamy chry
řádek jako náhý slovník tu snadněji- v literatuře naší krátce naznačili, pravi-
mu hledání uvedl. me, že Sychra byl živou bibliotekou

Sbírka tato věnována byla „ne- pro lid každým pokem novou a novou
jen každému ním, nýbrž i v češtině xba- xtravu duševní mu podáváje. Vniknuv
hlejší, kteří času nemají ani chuti, aby hlouběji než kdo jiný v duševní život
v starožitných spisech pravý spůsob mlu- národa našeho první obrovské litera-
vení, nuxně hledali a jeho svědomile tury kramářské si povšiml, a proti
stydě se za němčile xhruba panující

* V českou předmluvu tu fraseologii, kde ještě
tato slova dokládá: „že se tento nářek oných le-
chtů a Moravců nebyl (sic), kteří ^{již} naxna-
cyjích nářečí přirozeným spůsobem, jak se tomu
od svých předků naučili, hovorivají, xbylecně by
bylo připomenouti; ano přil byx předečně, abyma-
hý krajem svou umělost se vyvíjajících k těmto
domnělým xprosákům do školy chodil a od nich
se naučil opravdové český bez nechtutého ano po-
supného cyjích slov přiměřování mluvit a
psati“.

„K normalému potěšení“ prasi v této předmluvě na
jiném místě, „přesvědčil jsem se na řečy neyxpřostý-
ších čeledinů poror dáváje, že opravdivý český duch,
nímž předkové naši nadšeni byli, posud ještě bndix Bo-
hu chvála, dušen není, ačkoli to němčina, co mura
bermála dvě stě let škrtila a potlačiti usylovala“.

1. Pravit o tom Sychra takto: Od jarmarečnicků a
knihářských přetupníků roznašěji se rozličné kni-
ky pro obveselení mysli, přil by však každý moudrý,
aby jich nebylo, nebo sba x desíti jedna, čeho tu vy-
láni a prospěšnému naučení v sobě obahuje, ba bo-
hu xel! mdlého pokumů, členáři (a těch je xhruba)

ni, dobrými povídkami působiti se jal; prostonárodního, opravdově českého, a xasluhujeť proto v plné míře, čestného při tom jádreného.

nárou » spisovatel lidu, a jakým mi Spisy pak pro mládež předčítal, přitmo něho jen Kramerius a Štybl pak. Kám ve škole při různých příležitostech ni byli. a porozoval, jak se jim líbí. Přě o tom

Spisy jeho mají do sebe velikou ce- v předmluvě ku spisku, „Původní roznu pedagogickou, vynikají vesměs mlaudoři a povídky takto: „Vydal praktičnosti, prozumnosti a populár- jsem se na xphotočení těchto povídek s ností, na tu pak dobu, velkou čistotou ja- tím předsevzetím, že je po částkách, čísti xylka. Neboť Sychra svého času působil a tím prostředkem ono cvičení (nedělní vydatně jak slovem, tak především pís- opakovací hodina) sladiti budu. — Sou- mem k tomu, aby hluboko pokleslý, cizí li tyto povídky podovřilé, čili nic ji- mi živly prosáklý, a vůbec opovrhovaný ným k rozhodnutí odporoučím; přesvěd- jazyk český všechlých, nekalých přísad čil jsem, se však dostatečně, že mláde- ocistěn a vytriben, k své prvotní čisto- ři chutnaly, která vždy radost svou té a jádrenosti xase přiveden, dle potřeby projevovala, kdykoli jsem se s novým rozhojněn, ošlechlěn i vytrouben a vůbec arehem dostavil. &

ke svého ponížení povznešen, a k náleži- Ve mnohých spisech jeho shledává- té platnosti, xase přiveden byl. me vliv choroby, na níž sobě na mno-

Sychra vždy, dříve než práce svoje hých místech naríká, jako v Povída- tiskem vydal, podrobil xvláštní přísne řeli: „Dělostně by mi přicházelo toto kritice. Spisy pro dospělé předčítal, a poslední — xahoditi přo spisovatelské- bím, němčinu xexnalijm, jmenovitě své neb jsem takřka slib učinil, že po- staráické matce, a jiným xrobám domá- novadě mi prozřetelnost božíká protixpě- cím, ano i čeledinám, a opravoval dle mu nadání x nedůřivosti jako neho- jích připomenuti do lůd, potud, nevyprou- nečné šťastně se probíti dovolila a na- míl, že v nich ukáto jazyka skutečně Ději již xhola xhaslou, že bych se kdy porozaviti, a dle na letáxemi trmáceli

vstochu v hlavě naděla, nové poverý a předvudky v mohl, obxi vta, každé chvíle od xaměštná- uém xahnuři, tak že od toho xexxi oněho jítla la- ní, úřodu svého prozřetně k tomu své do- čivěji povstane, nežli k němu přisěd. mítě vynaložiti chci. . . „Dále v před-

mluvě ku kázaním v říjnu 1815: „Prá-
coval jsem tedy o tomto těžkém úkolu lechtost, zřídka kdy s nimi dohová-
val jsem, rozličných přecházkách a odvážením jenom přisné rozkazy jim dával, a když
všechno zdraví svého dohubd neuvaňou něco zavinily, je ne hned ka-
tořoval, pilnosti, až hrubý svarek, svatečnických ká, anobř trestem pouke vyhrožoval, říká-
xami pohotově byl.“ a t. d.

„Máš mne navroubeno až jen poševo-
lák již zpromenuto bylo, pracoval bude, listkovitou budeme vrub, sřezáva-
Sychra po celý čas života svého svědo-
ti!“ vykonání jeho však na jinou dobu
mít a platně na vinici Poiné i na ná-
odkládal. Za nějaký čas trpo objevil
roda roli dědičné. Chléje upřímně pro-
se ve světlici s proutinou v ruce, volaje:
spěti národu svému, obracel pokornost „Dnes uvedeme něco v pořádek.“ Na to
svoou ku škole a horlivě se všude o vřde-
musel provinilec sedm stolic přinesti a
lodi mládeže kasakoval. Nucen jsa
se položit, a rány mu otcovskou pe-
tkou již od dětinství trnitou a ko-
mentou vyměřené vytřpěti. Chliti ka-
stávat, aneb, Dráhou vychovate-
lskou křičeti, na vymlouvati ubohé dítky,
bylo jako oleje do-
niz bolně si Jungmann, ve svých ka-
stně liti: „Dnes jsem si umínil vrub
sřezávek, zpromině a o nich s trpkostí
xati, a pořádnost domácí udělati;“ bý-
horlivý vlastenec Pos. Lib. Liegler vy-
ta jeho nůžkovatí odpověď, „proč
mne pravíte, když vyborně ducha i srdce
dělámeš kejte, když eke ka-
dému ka sprav-
tek a uměl mistrně pokrm
křavý i ka-
dlivě učiniti, a kastaralé
dluhý vypláeti;
živý jim připravovati. /
Kajinavá jst nebo kdo si,
kdy k tomu je budu
času mít!“
historka, kterou Sychra vo-
„Teleslavt-“ (Zev-
sakovém Domě
den Rousek
chleba
mu a ze
svého života
vychovate-
lského
velmi trpe-
našemu Sy-
zakna menal.

chrovi chutnal, netřeba
jště ukázovati
„Dostal jsem se na domácího učitele a byl by také
trápné místo toto nejdnou
Kjednomu měšťanovi, jenž vzhledem své
opustil, kdyby jej byla nepoutala
přecně pořádnosti, horlivé nábožnosti a
příčinlivá-
láška k ubohým dětkám.“
Opustím-li ja-
sti jindy ka příklad býti mohl
Měl však ubožáků, říkaval s bolestí,
ještě mnohem
tu škaredou povahu do sebe,
že se štilil hůře se jim
pověd: „I setrval tam přes
otecovskou svou lásku
dětím na jevo
veliké nepříjemnosti po tři léta. (Přetrpě-
l.)“

Uproky slavných mužů.

Opolna.

Čís. IV.

Nový rok. Zdarila to báseň. Tožko, ple-
sa "nerymuje se s „rozsévá“.

Je chraňme. Pěťná, roztomilá báseň.

Vánoční píseň. velmi krásná a do-
jemná, i sloh jest náležitý. Tožko, roba

několik oprav: Plochol neb klaholy (acc) na-
slouchati, a nikoliv klaholu, klaholím (dat.).

Na místě „přivabom pábil“ služe „vnaďou, vi-
bil,“ m. k nové krásy st. k nové krásy, m. podi-
lu na polkoji st. podilu v polkoji, aneb „učasťen-
sliv, v polkoji“.

Mat. St. Lychra. Ké velmi správně - až
na „naslouchech neličenyj rozpravkám“ místo
„naslouchal neličenyj rozpravky“.

U Bož. předvěděni. Všebo, jhoný jak ob-
sach tak sloh.

Čís. V. Jaký zářitel. Poslední dvě slohy
nejsou co do stavby dosti příbuzné. První
dvě vyhovují všem pořádkům krasovědy.

Vykřiká hlíd. Hl. na dva nerýmické verše:
„Jsten juk vře a b. d. a, s důvěrou na křik“ vše
ostatní se výborně zdarilo.

U Bož. předvěděni. Sloh bez uhlony. Tož-
ko ná m. s. nabyla novou fází a podobu „po-
lože, nabyla nové fáze a podoby.“ Umylov
při opisevání: než praveň, m. praveň, soucnost
m. jsoucnost, u Boha není m. Bohu není ad.

Něco o spiritismu. Článek velmi zápi-
maný a ve slohu nenahoný. Tožko, roba

opravit: některá nedopatření při opise-
vání, jako řada ono m. řada ona, připe-
ven m. připraven a potěšený m. potě-
šený.

Veleb. p. prof. Mat. Procházka.

Frank. Pekarha dipolomistru vevám
vyznání: Běden x, vás, vy polomstové,
jsem byl tj. smrtelný člověk. - Přiro-
da dobrou i cudnou mi dala mysl,
jen hlíxa společenstva pokouřila ji.

Větinství klamalo jinošství xtupělo,
sfároba pak napravila mne, a vta-
stni xtupělosti potvrdila mně práv-
du toho, což jsem před nedávnem kře-
si čest, že marná je mladost i radost
a tvůrce všech časů i věků k časem
posetile nadutým smrtelníkem do-
bludu podnouti dá, by konečně šre-
ba jik pozdě pokléšky svými sebe
naučili znáti.

Dokud tedy jest den, obrát do
sebe ode světa krotkú, a co jsi věčno-
sti hodného učinil, křysťuj. Seneka.

Jak dlouho vřdělní křístane
svět, křístanským byti musí, což
bek pomoci evangelia se nemůž
státi. Bergier.

Ohledni se po širém světě, a po-
xnis, kterať řetěz lásky vše spoji-
je v moli, na kemi. Pope.

Proxm jest bylina kemska, ač
překrásná a skvělá, náboženská
květina neobstá. Eichenmayer.

MUSEUM.

„Církev a vlast ty v mojich miluji sestersky se nádech,
Každá půl, každá má moje srdce celé.“

Sušíl.

Čís. 7.

r. XI

1877.

Ošetření přízvuku básnického

Cena jakéhokoli díla uměleckého. Ště na Parnase po výšce „čestném“ ro-
ho, nezublá dá se pouze na krásné hostila se, po několika let takto vá po-
látee, nýbrž zároveň na nšlechtile hodlnost, ať nedíme neobalost formy
formě. Balvany stříbra a zlata mo- básnické, že plody nejedných pěvcův sebe
hou mti nelikou cenu pro peněžit- nadanějších, tou příčinou tak málo ka-
ka, avšak krásnými jich narva sluhují vlouti věci vaxanou jako lu-
ti, nelze, pokud juka umělcova po- cus a non lucendo, jelikož jich, nevá-
krásnějších, nepřelila formy. Kerv- xanost formální x daleka do očí bje.
rok tento všeobecný sč s básnické pla- Nemíníme se tu štítit o všem co
ti, kdožby pochyboval? Kulim, an bá- formou básnickou sluje, nýbrž dot-
snici všech národův stejnou pěnou- knouti volíme pouze, ato stručně jen
li pěči myšlenec i formě, považujme přisného šetření přízvuku. Přívuk jak
jedni přecové naši, avšak mladí, a známo, spočívá v čistině, řádky na
nejmladší, úhlednost formy, ka, věc

vedlejší, ba xbylčnou, přistávájice na-
tom, aby takou jakou myšlenku pro-
nesli bice všeho ladu a skladu. Zvlá-

* Bylo nám od jednoho veleblého přisnirce slusca v
privatním listu xasláno, a neváháme velmi přih-
dné toto připomenutí také členáním avšak přecům
Musea, dleliti.

být, nemůže, ovšem ale druhé bez prvé - absolutních úradků, prae definitione
 ho. (De praesent. D. 10. 19.). Takléž Prosper, přijmoucí, ale tím méně bez úradků
 Fulgentius, Cyrillus Alex. a mnozí by pokládali za prostředek, v němž
 jiné starší i novější učitele církve Bůh klíčiny předvídá. Pěstil-li s
 (Suarez). A pak náhled ten jasné vy- činem materiálním i jeho formál-
 svítá i se sess. II. can. 6. sboru trid. Něk ní špatnost a převrácenost tytéž
 ani ke stanovisku spekulativního, nemo- nerodilně spojena, není čín ten hří-
 mu není bez přijmoucí vyčinné abso- chem, pospoň nikoliv přičetným; pak
 luhá úradky vzhledem k těm činnům. Ks li spojena není a má-li se spíše fysi-
 bot? Bůh by musel užívat vždy též mu- elký čín k formálnímu, mravnosti; nelíbí;
 tých prostředků, aby člověk svobodně učil, pak v něm nemůže Bůh čín špatný
 nil to, co od Boga bylo předustanoveno; od věčnosti neomylně předvídali.
 bylo by Demu člověka pobádali a ponou- Ovšem pravíme-li že Bůh aspoň
 ovali a vůbec na vůli jeho účinně působil, klíčiny ani co do stránky hmotné od
 bít i při klém. To však přiče se svatosti věčnosti, nebyl předustanovil, nechce-
 Bůh. Nemohla Bůh n. p. při vrátce me tím tvrditi, že by činy ty, potud jsou
 chtít, aby člověka ponou ten materiál- pozitivní činnosti svobodného člověka,
 ní fyzický úkaz proklamní in absta. vyjá by byly úplně ke všeobecného spo-
 clo, aniž by zároveň chtěl i mravní lu působení Bůho (concursum dei
 špatnost s úkolem tím in concreto a generalis), aneb snad i k Bůh prozře-
 učitých okolností, nerodilně spojenou. telnosti. Něk i těch jest důležitým
 It dále Bůh vůle jest nejvyšší a nedoklo- činilem ve vývoji dějin něm a v pla-
 nalejší normou a opolnou vedkerém mu svělovím. Proto di sbor tridentský
 vni dobroty a dokonalosti. Tu však usta- (p. II. can. 6.): Si quis dixerit, non esse in
 novil-li Bůh absolutně, aby jistý čín potestate hominis vias suas malas fa-
 byl ode mne vykonáre, nemůže čín cere, sed mala opera ita ut bona Deum
 ten, by vykonán, býti hříšným, neboť operari non permittitur solum sed
 čím dokonaleji shoduje se vůle má s etiam proprie et per se ... and. s. Bůh
 vůli Bůh, tím dokonalejší jest i mé je- tedy působí i při těch skutečích, ab ne
 dnání. — Pročež nelze theorii věčných proprie et per se, sed et permissive, tj.

pokud člověku nebrání, a svého fysic přirozených prostředků, jimiž by se plé-
 ckého spolupůsobení mu nedělají. ho uwarovod. Křesťák když se byl, člo-
 Bůh tedy, xléjiny, lidské, dopouští, a vřk jednou k xlému pozhodl, neruší
 jelikož je odvěčnosti předvídal, jako Bůh jeho vůli přeprerim svého spolu-
 mul je i ve svůj plán světa a podřídil působení, — ale neudělí mu fakti-
 svém účelům. Bůh pak dopouští, jak každých jiných, účinně, svých pro-
 xlého suarex, následovně, vymeřu, středků (gratia efficax), jimiž
 je: Respectu voluntatis Dei permitti se bříchem jistě, a nutně, nechrání, —
 Dicitur, quod ex vi illius, non absolute et xnotu xáporu. Bůh tedy, logický, dri-
 efficaciter ordinatur, ut sit, nec im- ve čin ply předvídal, a pak Bůh, jeho sv-
 ditur, ^{ne} ut sit, nec regulu ei influunt bodně stanovil svou spolupřívobnost. Tím
 necessarius, ut sit. Zahrnuje tedy, v- liší se, Dopouštění od účinného předusta-
 bě pojem Dopouštění, byla, xnaty: pře- novení, Právě, li se pak, ve sv- Bůh mě-
 dně, že Bůh xly, čin, ani jiným, svém, xavdy, Bůh, Ego sedmav, indurabo
 ani jinosti, svou, ni přímou, ni nepř- cor Pharaonis, quem, vult indurat,
 mo, nikterak, neobce, pozitivně, abolu- ta, a věchna podobná, mla jest, brd-
 tne, a účinně, Dále, že nic méně, ač by si Bůh, učení, přikrovního, vřdžjen, o pro-
 vřbee, mohl, činu xlému, aby se stál, stím Bůžim Dopouštění, hříchu, a nřko-
 nepřekáž, nechtěje, xničiti, svobodu, lit- lio, snad o jeho předustanovení. Tre-
 skou, koničně, když, nebyl, člověk k, jně vřdžuje, vřččný, pomer Bůha, k
 činu xlému, pozhodl, neodepre mu, vř- xlému, skolina, „Deus non est, a actor
 bec, nutného, všeobecného, spohy působení peccatorum, quae dicitur efficere sed
 svého (concursum). Positivně, tedy Bůh praevisor, permissor et provisor, qui
 dopouští, xly, čin, učení, člověku, jeho, en, ma, ineffabili, adque infinita Sa
 přirozené, schopnosti, a svobodu, a skyla, pie-rtia, at providentia in optimos
 jemu, svého, všeobecného, spolupůsobení, fines, ordinat, ac permittit. Takovým
 Dopouštěním, vřem, nedává Bůh, již- tedy, spřívobem, vyměřit, se, puzem, Dopu-
 i, svého, svoleni, k činu xlému, naopak, stění, není, xlo, pak, ani, Bůh, přímou
 xatka, činu, pokrva, a Bůh, pokrva, člo- chřeno, a předustanovené, ani, naopak
 věku, vřdž, i, dostatek, přirozených, i nad- od něho, absolutně, neodvislé, a x jeho pro-

království vyloučeno. Bůh chce kláti si – odejítel, může stanoviti práve jen
pod podmínkou a předpokládaje, že kon prvý, nikoliv kon druhý, čili usku-
člověk svobodně k činnu klému se roz-
klánění činnu. Jedlož ale koni Druhý
hodně, a dle toho pak stanoví i své spo-
k prvého nezbytně nevyplývá, nemůže
lupisování, jak vůbec a indifferenčně po-
Bůh se výměnu dopuštění klonu svého
skytuje ku klavě činnu, k němuž se
kon Druhý předvídati. Mátť kajisté i
člověk rozhodl.

tu člověk v pravdě dostatečnou milost
Z toho již vysvitá, že ani dopuštění
činnu klého se vystřihati, a proto může
svobodného činnu klého, ani snad věčný tu jednatí či nejednatí zcela svobodně.
urovětl dopuštění nemůže býti prostřed. Akluální postl, čili činní dopuštění Boží,
kém, v němž by Bůh čin klý, od věčnosti jímž Bůh přišel jednatí, činně pro-
předvídal. Neboť Boží Decretum dopu-
vati a provolati, chce, předpo-
kládání, (jímž Bůh vzhledem k činnu klému dá jímž čin in actu secundo čili
od věčnosti ustanovil zachovati svobodu jeho uskutečnění, a tímž i lidské
a poskytnouti svou všeobecnou spolupů-
rozhodnutí k němu. Bůh kajisté
sobnost i dostatečnou milost, i činnou ustanovil dopustiti budoucí klý čin jen po-
půlk milost – činnu se skutečně vystřihati klud předmětnou jeho pravdivost poznala předvídal.

Matěj J. Sychra.

(Doručení).

Sychra byl dobrým pastýřem a bytu směřujících. V kostele dbal na či-
stářcem kláda svého jakož i pečlivý stolu a na pořádek a staral se o to, aby
plnil povinnosti sebe obližnějších. by sluby Boží vždy s náležitou shusno-
činností jeho neobmexovala se píruxa klí a slavností se obdržely, neboť věděl,
na kazatelnu, x provedenci a vůbec na klé nejvyšší na lit, velmi působí pro-
kostel, nýbrž i na svých procházkách, a to nasadil se klé o povznešení pouhni-
maštvářch přiklížil k uštětění kláde klé kapla sv. Dama na Zelené Hoře bli-
svého rozmlovaže a poučuje je nejen že kláru a sám velkou sumou ku-
o víře a náboženství, ale i o jiných vě-
xvelobení jejímu přispěl, tak že ještě
cech ku povznešení hmotného blaho-
posmíti jeho klý kl. 170 kl. za onu

spravn, kteréž peníze za jeho kniž-
vnu se strhily.*

Sychra byl muž, ctihodný, povahy
uštěchtilé a rázné, tak že požíval upří-
mné lásky a důvěry všech svých osadní-
ků a okolních obyvatelů veselého sla-
vu a vyprávění. Příčina toho byla, že

Sychra nezávážně vaje ani v nejmenším
záškodům katolickým, vždy s nehlásem
láskavosti k jinověrcům, se měl, nikoho
osobně neuráčeje, ba naopak v zachová-
ní křesťanské lásky vůči se kazaku-
je. U něho více jinověrcům bylo ex-
dy svatou káňadou. „Amicus perso-
nae, inimicus rei“ nepřitelem jsou
věci nepřítel nikdy byli přátelům

osoby. Pro chvalitebnou tuto svou
povahu požíval šachovosti, nevědění i
mnokých mužů, učenců a vlasti milo-
vných, kteří sobě, ne mállo na tom ka-
kládali, že se mohli, nakypati přátely

a důvěrníky Sychro vyjímá a proč, také
rádi s nim přátelsky obcovali a to ne-
jen příměně nýbrž i osobně; neboť Sy-
chra, nebyl-li churav, býval velmi přívě-
livý a prostosrdečný a uměl vždy své mi-
le hosty kajímanými rozprávkami, důsti-
pnými, nevinnými žertky i veselou hudbou
a zpěvem příjemně baviti a vyprávěti.

Sychra byl postavy velké, a stihle, ke-
vnějšímu imponujícího, který zvláště v vše-
vn kněžském, v burkovaně každého pletu.
Sychra byl krotkozraký, řeč jeho byla ti-
há, xil velmi stridně. Nejvíce vydání
spůsobovali mu kněží knězi, tak že ně-
kdy velmi těžce vydaje, na knihy křít-
mohl.

Sychra netěšil se nikdy stálému přá-
vi, ano; několikráte nebezpečně onoma-
něl, tak že lékařové o jeho pozdravení
pochybovali. Trvalá churavost poča-
la v Německé Bělé, kde byl dvě letá po-
ministratorem. Jednoukráte jel hlubo-

* Křesťané nevědomce viz, kolika knihami vždy přenechal je
zastup, částku německému kaplanu, který na několikrát
tam též jsa farářem, zemřel. Tam se potom knihy prodě-
ly, uvrhly, rukopisy obdržela svatková Sychrovo
a zveřila je farářovi Krombholzu, dotčenému příteli Sychro-
jevíla a postema (tajný vřed). Sychra
který je prohlednouti a listem výdači přistěbil.

* Mezi přátely Sychrovy mi sluší zvláště připomenouti J. Jung-
mann, bratry Nejedlé, Fr. B. Olabáče, J. L. Köglera, F. Kynčle,
manžely Kelligovy, Fr. Turinského, J. H. Gaspárla, J. Krombholze.

stonal dlouho, až dr. Schleifer z Bimra-
vova život mu zachránil otvorem u
prostřed leber, jímž šel, vědu ztuhl.
ho stěhacího ducha.

Sindý opět byl shoxen s plováče do Ka-
plana v Běle, který zbilil, zachytil se
však na pilíři a byl po chvíli povolán.
mi lidmi domácnosti a trápne se nesná-
še vpraven.

Na veselé své zdraví v mnohých spi-
sech sobě narábá, r. 1823 cítil již naso-
bě, že život jeho kvasně dokrává a že
srdce mu šelmu svému špatně hovi ne-
včasnou pracovitostí. Dne 16. kvě. 1829
v slavnosti na Želene' hoře zprovídal
Sychra více hodin a nastučil se, tak že z Borové v čele doprovázeli horlivého
Druhého dne již stála churavost jeho
v nemoc se proměnila. Přesto vše pře-
ce popocházel, až dne 19. listopadu uk-
hl. Skav jeho horšil se den, dva, v

měsíci únoru 1830 cítil Sychra již ve-
líkou slabost, tak že došel se naopasiti
světlými umrajícími a hleděl vstáti
— s oddáním do vůle Boží — blíže
své smrti. Dne 19. břez. t. r. odpoledne dal
se od neterě své k psacímu stolu do-
sti, napsal psaní Matěji, synu po nej-
starším bratru svém Václavovi, a pra-
vil k své neteri: „Touž led“ se kapčel.
Kekli, neter Pauli na s. i. čtu, rozsílila,
pravil opět: „Podívej se, já vyplil krev.“ V

tom však počal klesati, a nežli byl
na postel opět donesen — vypustil své
hluboký smutek, upadlo obyva-
telstvo kolem posvatné Želene' hoře,
pdyk xrong klášterské bolným hlasem
ověstovaly, že zemřel jeden z nejšlech-
tejších mužů, jeden z nejpešší vějších
vůdců a radců jeho duchovních.

Hořce zaktivili vlastenci, pdyk smu-
tná kvěš ta po vlasti se roznesla. V
pohřbu dohonaleho kněze toho sišlo
se množství lidí z bliska i z dál a
deset duchovních bratrů s vikářem
spolubratra k poslednímu odpočin-
ku. — Sychra pochován jest v levo-
u dveří chrámových, kibi před sítím.

Probové nejšlechotnějších lidí obývají bez pomí-
nání napsal sám Sychra: S hrob jeho byl dlou-
ho bez označení, až teprv roku r. 1874. usi-
lováním nejvyššího duchovního správce v
Předklášteří, důst. p. Arn. Vlčka zase vyhledáno
a kamenou deskou vyznačeno jest toto místo,
kde klade se pozůstatky našeho Sychry odpočiva-
ji. Tabule ta d. p. Fr. Trámkem, farářem z Pa-
stým pozřena chová tento nápis:

„Zmrtvých vstání zdočekávají B. Matěj
Sychra, farář, r. 1830 — a Bonf. Procházka r. 1813.“

náctý lety uložen byl R. Bonifác Procházka, klášterník a dělník. Roda žolí dědičné. Podávající po-
někud životopis obšírněji výborného

Předčasnou smrtí Sychrovou ztratil můj tohoto u veřejnost, želáme co-
la vlast naše jedného a nejvážnějších nejupřímněji toho, aby spolek štato-
synů a národnost česká jedného se nej bor nebo někdo jiný jeho spisy u vý-
horlivějších pístitelů a vydávatelů, boru pro lid vydal nebo jakýmkoliv ji-
neboť Sychra - at' už sumovně vylí-
štme povahu jeho - byl vrozený kněz, že, oživil a uctivil. Vždyť již starší
jáderný a poctivý staročech, upřímný znal povinnost svou, aby mluvil Dobří
a obětavý vlastence a neunavitelný a výborní za své práce odplaty dosti,
Vělník, jak na vinici Páně, tak už a mošný širach důrazně nás napomíná:

„Chvalmež můj slavný a otec naše ... Těla jejich pochována
jsou v pokoji a jméno jejich žije od národa do národa.“

Proximitati.

Chcero věci máme především dobře užít. Takže můj, jenž přišel pitím na miri-
vati: bez přístahu času, poněvadž jest m, jda jednou okolo krčmy, kde kna-
krátný, spěšně příležitosti, poněvadž mení hospody zavěšeno bylo, zvolal: Šle
jest kvapná (fronke capillata post est to jsou ta světylka, která lidé v po-
occasio calva), opatrně šleští, pro šnách a cesty svědou a sotva je před
tože je blůžké - a vždy cnosti, poně-
vadž jest věčná. plnoci dnu propustli.

Či věci ozdobují mladok: vtip effendi, jenž Denně štálku háry a 3
myšli, mlčenlivost jazyka a skid květního opinn požíval a 60 fajek
v tvorbě. tabáku vykouřil. Oblatni jeho křava

Plato xastitina jedného a xátnu svých při pokoušela jen se st, unci rýže. - Šle
hře domlouval mu kruč. Šel se vřát vy-
mlouval, že o mnoho nehraje, načerš. Byl. vyhlížel šleští jako mumiie.
by, což počítáš vyhlížel křeže za nic? Pověst můj jest jako jeho stin, brzy ho na-
sleduje, brzy předchází, brzy ^{je}menší, věší jeho

„Církev a vlast ty v mojích miluji sestersky se nádrech;
Každá půl, každá má moje srdce celé.“

Pl's. 8.

4. XV.

1877.

» Der Mensch ist immer für den Eifer und die Hingabe zu
Hoffen, und übernimmt so die Aufgaben in freudigem Geiste
über Leiden und Tod, so sehr er auch das Leben für sich
manvolle Arbeit dieses Lebens wahrnimmt, ist schließlich auf
den selben Weg und kommt so im Gefühl eines
zu neuen und unerschöpflichen Tugenden. »

Ukaziv, jenž se obvyklým bě-
 hem věci na jevišti světoření vyskytl, na
 pobouřil snad každým tolik myslí veškeré-
 ho v děla něho světa jako spiritismus.
 Nejprve působil otačením a pomyká-
 ním stoli velkým podivem, ale toto naby-
 lo vředu, když později i „duchové“ zača-
 li se jevovati. Čím více však ukaziv
 spiritistických přibývalo, tím více také
 rozníhala se nevole, nevěřimavost, pos-
 mých a finitýj odpor, s jakými se vědci,
 laici i bohoslovci od těchto ukaziv odvrá-
 celi, a výslovně Hragiv: „Všem tom, ně-
 věřím, oči slovička“, stál se čímž, obe-
 cnujv. Tle právě touto hrdou lhostýno-
 sti stalo se, že spiritismus bece pšeho
 se rozvíjet, každé chvíle
 nové ukázky objevovati a den ode dne sár-
 ší a jernější pudy nabýti mohl. Uda-
 lost to přičalo státi. — Že k tomu lo pma
 hávní se spiritismu pokorníci historiké
 a tím méně bohoslovec mlčeti nemůže,
 jest ^{na} bílední, a proto obrali jsme si ka si
 Kol, podali tuto krátkou zprávu o pi-

vodu a rozvoji i křesťanských spiritistických rozšířila se ráhy po celé Americe, a pak ukázati, že spiritismus, jak je, brzy šel i po Evropě, a někteří i neně-
neri nic jiného než klam a marnost, staří, mladí, muži, ženy, křesťané-
šabelský směřující k duchovní ráhu li se touto novomódní (jak se vůbec
bílí) a k vyvrácení celého náboženského (a to mělo) křičkou od r. 1832.
křesťanského *

Spiritismus, nejmladší, to dříve, než stoly samy od sebe se pohybovali, je-
merismus, spatřil světla světa původně dnou neb dvouma nohama do výše
v soustátí americkém. První případ se vyskytl, točili a dávaly klepo-
-plácení stolu - stál se, jak se vypra- tem na ujednání, pramení, táxa-
ruje, následovně: Tři hoši položili při jíci se tvrdici neb záporně odpoví-
hraní ruce na stůl, a ožile, stůl se Druhá fáze spiritismu, nastala
točil a pohyboval, kam jen chtěli, a r. 1847. Toho času přestěhovala se me-
byl velmi šikmý. Po mnohých jiných švédských rodina Foksova do jednoho
pokosech poznali všichni shoumate- domu v Hildesville v Americe, v kterém
le, že se hož účinku dosáhnou-li lze pomo- jím dříve, když ho ještě jatkys Weckman
ci koloučiv, korových neb kloučivých a obýval, tajemně klepání slyšet ano býva-
jiných předmětů, položili jistě osoby lo. Tři měsíce po příchodu nových oby-
na ně ruce neb prsty. Ovšem, to mu vatehiv rozmáhalo se, klepání, náramně
a konečně vyprátráno pomocí abecedy, že
přívodcem tohoto klepání jest „Duch“
a že sluje Charles Page. Po spikrova-
nych křesťanských poznaly matka a
dvě děti, že mají „ducha“ sobě
velmi vědaného a nachloněného a staly
se jeho prostřednicemi (media p-
nou Cons. Belher, William, Grün 1863. - Dr. Ho-
Vědy a po 12 letá Kluter. Foksova Co-
selt, časopis Morav. Morav. 1874.

* Prameny jichž jsem použil, jsou:

J. Perrone, De virtut. relig. Deque virtut. oppositis.

Bern. Jungmann, hact. De Deo creatore, 1875.

Škoupske, Elem. theol. dogmat. 1863. - Francos

Grundriss populär. Ethik. vrtan. - Int. Luf

der Offizier von Allan Koudec, starfals

von Cons. Belher, William, Grün 1863. - Dr. Ho-

selt, časopis Morav. Morav. 1874.

** Vlastnost ta, či jida, která se stolu v kládání

rukou, buď media neb jiných osob dostane, slove vi-

talitace, a a účinky její jsou velmi rozmanité.

Medium (prostředník, prostřednice, prostředek), slovo, my

osoby, neb věci, které k dosažení účelů, obcování s duchy

obavolá se spůsobit jsou.

Shuburnu se vydala, následovalo ji křepa-
ní, takžeť sam; a od toho času rozšířilo
se po většině jíměří Oboustáhlí severo-
amerického, a sice nejprve v třídách vřede-
laných, pak vstávkou vniklo do všech vr-
stev společnosti a spůsobilo vředy veli-
ké porážení nejen v Americe nýbrž i v
Europě.

Dálší postup v spiritalismu, nežli
přímém vyvolávání duchů a
stanovením jakkoli spojení (obcová-
ní) mezi živými viditelnou (lidmi) a ne-
viditelnou (duchy), pomocí něhož, řek-
nou lidé rozličné zprávy o minulých
i budoucích věcech, především vyprávě-
ní a důkazy týkající se náboženství,
stavu po smrti, věčnosti a mn.j. kře-
stě člověka v společnosti a svědectví
nejvíce dráždí.

Četnější ukázky spiritalistické mno-
honásobnými zkouškami dovážejí
jsem následující: *

Ukázky číslé mechanické. Moc
tajná, jež působí, odstraňuje, ruší a
vzdělává, změni přirozenou polohu neb
tíži tělesných těles proti všem dosud pod-
mým zákonům přírodním. Tak n. p.

Lachvina se a patřící nářadí a jiná tělesa
ve světnici sama od sebe, ať post, se nakle-
ne ku p. stůl vzhůru, vnese, když me-
dium pouze rukou naň položí; někdy
vznášejí se tělesa na pouhou žádost přítom-
ných, aniž by se jich kdo dotknul. —
Jistý Je Sauley ve Francii dlouho ne-
chtěl věřit v pomýtkání stolu. Učnil

sám zkoušky a konečně dotáhl výsled-
ku. Sedě kousek vzal veliký stůl z dubo-
vého dřeva, a dál ho držel třím silným
holířím, sotva že dál znamení by se
stůl pohyboval — vyskočil tento sta-
rou silou, že povstal by holíř a sám
se v kusy rozpadl. — Druhá kousek bre-
zová šliber těžké vřítlo jednou z.
— pozoroval klome při krátké, jak se vzná-
šel, a sice jednou, když stál; podruhé
když klesl a posléze když stál na xi-
dici. Lož velmi mnoho světlů dověčuje.

Ukázky světelné (phaenomena lu-
minosa). Při těchto objevují se: tmi-
tími ohnivě, světlé oblaky, ohnivě koule,
jiskry, blesky a to rozličné podoby
často krátké na takovém místě, kde se
nenalézá nic rozpustitelného, a čeho by
takovéto světelné těleso pojiti mo-
hlo. — Jednou vzrášelo se těleso tu-
hé, samosvitné mající velikost vejce

* Ukázky tyto jsou rovnomenovány v pamětném
spisu podepsaném od 15000 občanů amerických
a generalem Schielde-em senatu podaném r. 1853.

po celé světici brzy nixko brzy vyso- podobají se mnohdy oblaku křivěnému, v
ko, což, smírně bralo, a ne křivělo, postavu ruky, jindy nelze je porovnat, p
udivilo při krátké, na štít, ps. tak, jako živých, prsty se pohybují a maso jest, lid
když se někde smolou, nějakou udeří. skem docela podobno; někdy káří kla-
ukávají se někde, buď samosvitně, neb va a prsa ve stříbrném světle.
při světle, viditelné. Ruce, prsty i prsty

Rekrutování.

Pravoslavi a poměr Ruska k národu našemu.

V poslední době obráceny jsou se, církve hledali, důlně, v převnosti
kraký, národu evropských, k východu, patriarchů, carů, hradeckých. Tito, najisté
kdejší, se, oláčka, která, bez, měla, uřádu, ranní, mající, arcibiskupskou, stolicí
sta let, ovládá, mysl, celé, Evropy. — Pest, v sídle, císařském, hleděti, ruského, so-
to, tak, zvaná, oláčka, východní, která, bě, větší, eli, a většího, lesku, nad, ostatními
i, pro, náš, lechoslovany, nemalé, jest, důle- knížaty, církevní, mi, na, východě, a, takto
žitosti, neb, si, rozhodnouli, se, má, osud, má, jaksi, na, pově, se, staré, k, paprskům, pím-
ha, milionů, našich, bratří, jihoslovanských, stým. Tuto, snahu, poznali, přím-
Coněvad, však, kolik, se, říše, ruská, se, jest, paprskové, hrad, k, počátku, avšak, potud
jen, v, olácké, světové, a, pro, většinu, se, jedná, o, liehou, jest, zevnější, nepř-
Slovanstvo, tak, důležitě, v, popředí, sta, káňeli, sněm. — Když, však, brzy, na, to
ji, nebude, d, místa, když, o, pravoslavné, patriarchové, car, hradeckí, kromě, větší, eli
církev, a, o, poměru, ruské, říše, k, národu, a, v, áčnosti, tak, větší, „právo, mocnost“
našemu, bratřec, se, k, miní, me. sobě, osobovali, počali, o, přelí, se, paprskové

Poznátkou, ku, které, podnět, d, ol, eli, římské, početnosti, tak, ově, mu, rozhodně.
rádostivý, Pocius, patriarcha, car, hradecký, Takovým, způsobem, vzniklo, mezi, stolicí
a, kterou, potom, uřídil, Michael, Caelu- římskou, a, patriarchy, car, jaké, i, na-
larus, rozpadla, se, církev, na, dvě, strany, pnutí, a, neocházela, než, vhodná, příleži-
na, dva, sáborgy. Poznátkou, tato, nepři- lost, by, napnutí, toto, se, zjevnou, bowu
kvačila, však, na, církev, k, nenařadí, na, vy, publiko:
přak, ona, připravovala, se, v, církvi, již, Příležitost, taková, nastýkla, se, ráhy.
mnohým, dříve. První, slopy, rozdvojení, Když, totiž, císařové, řečti, o, k, emě, vládké,

ještě sechtvá k říši byzantské nadešly, tě-
měř ani se nestorali, a c Longobardové již neblahá bouře nanějaký čas ukonep-
sele horní Itálie byli dobyti a již i na Řím šena - avšak roztržila jednou račala
Dorakeli, tuť papežové zvolili si se své ne. nerozcelila se nikdy více, scházela, soli-
snóxi na ochrance franské králo x po-
du (Charloveci). Římský poměr mexista
lici římskou a Charloveci dosáhl brzy toho
stupně, že papež Leo III. neráhl Charla
Velkého prohlásili za císaře římského r.
800. Tím bylo opět starodávni císařství
římské obnoveno, a dřívějšímu jedinému
císaři řeckému postaven po boku jiný cí-
sař, který se mu nejen vyrovnal, nýbrž jej
předčil a kastiňoval. - Nyni přidružila
se tedy ku řevnivosti patriarchů také
řevnivost císařů řeckých. Pito, vi-
douce v jmenování západního císaře a v
přenesení nově světovлады, veliké plhce-
ni své právnosti, počali býti hárlivi pomý,
slajíce na to, jak by se pomstili.

Řevnivosti obou císařův používali
nyní patriarchové k tomu, by církev vý-
chodní úplně od církve západní odloučili,
a pravomocnosti papeže se vymanili a sami
samostatnými papeži vyjednání se staly.
Nescházelo než, dvěřlivého muře, který
by vše provedl. Těž vyskytl se v skutku
v IX. století a vše v osobě Focia, patriar-
chy, cárhradského, jemuž skutečně mno-
hými úskoky, loti ano i násilím se poda-
řilo církev východní proti papeži používat.

Smrti tohoto patriarchy byla vše
neblahá bouře nanějaký čas ukonep-
sele - avšak roztržila jednou račala
Dorakeli, tuť papežové zvolili si se své ne. nerozcelila se nikdy více, scházela, soli-
snóxi na ochrance franské králo x po-
du (Charloveci). Římský poměr mexista
lici římskou a Charloveci dosáhl brzy toho
stupně, že papež Leo III. neráhl Charla
Velkého prohlásili za císaře římského r.
800. Tím bylo opět starodávni císařství
římské obnoveno, a dřívějšímu jedinému
císaři řeckému postaven po boku jiný cí-
sař, který se mu nejen vyrovnal, nýbrž jej
předčil a kastiňoval. - Nyni přidružila
se tedy ku řevnivosti patriarchů také
řevnivost císařů řeckých. Pito, vi-
douce v jmenování západního císaře a v
přenesení nově světovлады, veliké plhce-
ni své právnosti, počali býti hárlivi pomý,
slajíce na to, jak by se pomstili.

Pro dvojí jící Fio Fociovu dovršeno
jest úplné v IX. století na Michala, cár-
lutoria, patriarchy cár, muře to bere
vši hlubší věcnosti, pokostovské, ale
neméně nad míru chikádovského. Těž
kemřel vše ve vyhnání, tu kterému
dosouken byl samým císařem řeckým,
když byl k tomu takřka na roven se
stavěl, avšak kyžene s církví římskou
spojení nedocílono nikdy.

Vestátnou roztržkou touto roz-
vojení jsou též národové slovanskí:
jedna část v síce, Čechové, Poláci,
Chorváci a Slovenci pustali spojení
se stolicí římskou; Rusové však, Bul-
hári a Srbové poddali se vlivu patriar-
chův cárhradských.

Papežové římské, nejednou porádko-
vali klostu svého k rozplylenému stádeci,
usilující národy, východní přel psli-
na, církev katolické přivesti. Sice
přičiněním staly se dva pokusy, s jedno-
cem obou církví a to na všeobecném sně-
mu v Lyoně r. 1274, a ve Florencii r. 1439.

Než úspěch obou sněmů byl jen částe- reformace německá, zaváděla podnět a své-
čný, divil se poněkud sjednocení ne volnosti šlechtě křídela říše polská ne-
stali u Řeků jako spíše u národů slo- dovratně, vstříc své páhubě. Polsko Slo-
vanských. Tak navrátila se v XVI. stole- slo a na jeho ru mech zbudována veliká
ti téměř celá Malorus v jednotu, cirkve říše pustlá, takže více slovanská, avšak
Katoľ, podrževši netoliko obřad svůj a j. rozkolnická a nejurputnější zároveň
zbyl staroslovanský při službách Božích, nepřítel byně cirkve Katoľické. Nyní
njbě i jiné obyčeje, pokud nestály na di, nastal všem mexi cirkvi Katoľ. a pus-
por více samé. Bylo se nadíti že v král. Rouxá p a s který vrehole svého do-
ce celé Slovanstvo v líně římské cir- xa, cisárovy (Katoľiny II. Schytrala
kve se vchne, avšak ploba Řeků, ne- tato panovníce, ženština bex vřvy, roz-
opatrnost a nerozum některých kněží množivši říši svou o velkou část říše
latinských zhubily záhy, mravivým de, polsko-pustké, kdež byla cirkve Katoľi-
chem svým rozkvétající naděje a pod- eko-slovanská utěšenc zkvétala jala
vratily základy cirkve maloruské. Na- se usilovati o vyhořčení její. Douť do-
méně však byla ať psud alespoň xevněj. bou, kdy na západě odchovanci (Vol-
ších nepřítel prosta. lairovi) káceli prány a oltáře, Moru-
Potud bylo šrálosti polské moku- novanai, z řex neblahé školy vyělá uče-
tue a pustka říše, od západu Tatarů se dnice vrhela se na východě proti cirkvi,
xolavovala, nemusela takže cirkve Kato- kterou měli národové slovanskí v jedno-
licko-slovanského obřadu xevnějšch na- tu vřvy uvědomi býti. Bohužel nepra-
přítel se obáovati. Bohužel že Polsko pe cováno bex prospěchu: několik mi-
své síly a mohutnosti stouho se neudrže, lionů Rusinů a lina cirkve Katoľ.
lo. Trénicemi náboženskými, ku kterým jest vyřváno. Pótravování.

Potud bylo šrálosti polské moku- novanai, z řex neblahé školy vyělá uče-
tue a pustka říše, od západu Tatarů se dnice vrhela se na východě proti cirkvi,
xolavovala, nemusela takže cirkve Kato- kterou měli národové slovanskí v jedno-
licko-slovanského obřadu xevnějšch na- tu vřvy uvědomi býti. Bohužel nepra-
přítel se obáovati. Bohužel že Polsko pe cováno bex prospěchu: několik mi-
své síly a mohutnosti stouho se neudrže, lionů Rusinů a lina cirkve Katoľ.
lo. Trénicemi náboženskými, ku kterým jest vyřváno. Pótravování.

O Božím předvedění.

Ne dr. Kense.

Obračování. Avšak ani věčné prac- xel předpokládati, že by Bůh jiným prostřed-
Definice mravně Dobrých činuů svobo- kem poznával svobodné činy Dobré a jiným
Dněch nejsou prostředkem poznání Boží- xle. Ovšem uknati nutno, že mravně Dobré
ho. Nepřímou vysvětla to jik x předstěho. Mel- jiny, xvděšle nadpřirozené Bůh v úradech

své vůle, od věčnosti kladně předuslanovuje. (nouei, jakož pavi Hilarius (sup. psal. 2.):
 Jsou přirozené síly lidské ke skutkům k vůli honoris ac praemii bonitatis necessi-
 tatem nedostatečnou, a proto kapolíbi jest tas, mereretur, cum malos non esset, vis quae
 milosti Boží. Bůh tedy máje kálíbu Dam nobis conserla non sineret. H. ps. Ps.
 na skutech těch, chlé-li a přikázal-li zjevně di (Eccl. 15.): Hne hominem vita
 je lidem, musel jim též pomoc své mila et mors, bonum et malum; quod placue-
 sti, od věčnosti předurčiti. Tak jest též rit ei, Dabitur illi. Při absolutním před-
 nauka ss. Méciv, anis časlo rozdíl, čini učení byl by také onen věčný absolutní ú-
 mexi předvěděním a předurčením tvrdi řádek Boží podstatnou a vlastní příčinou
 ce, že ono na všechny, toto jen na mra- našeho činu; tomu však nenadávě děje je-
 vně dobré činy lidské se potahuje. Ale dnak sebevědomí, jednak i křesťenost, pro-
 předurčení může být dvoji: buď absolu- bodné vůle. Moit nový, vlastní důvody
 tni, t. j. nezávislé od předvědoucnosti, svých káměru a činů. A pak Bůh před-
 bodných dobrých činů, ba spíše jejím pro určí absolutně naše dobré skutky, byl
 středkem, neb podmíněné, čili odvislé by je musel předurčiti v celém jich objemu,
 od předvědoucnosti, kterák jest pak by- Ale všech jich okolnosti a podrobnosti, Ale
 tným jeho živlem. Vnu kdyby Bůh různého stupně dokonalosti ba i Ale jich
 byl dobré činy absolutně od věčnosti počet, denního, a j. To ale vede k důsledkům
 předurčil, byl by musel v onom, i k tomu malicherným a nepřijatelným. Bůh tedy
 své vůle předurčiti spolu i dostatek své i dobré činy ovšem jen logický důve-
 i činné milosti k těm činům, tak aby ratione prius — předvída nežli předstanoví-
 jejím působením, nežbytně a neomylně praedestinatio hypothetica. Předvědoucnost
 se staly. Jinak by čin nebyl absolutně jest pak jako miron, a opolnou, Ale nix
 předurčen, kdyby člověk, na působení se řídí předurčení. To jest jeně všeobecnou
 spouke milosti dostatečné mohl, zcela sv- naukou ss. Méciv. Pravit Pan Samaritan-
 bodně jakkoliv pro nebo proti činům ský: Πάντα πέν προζήνώσκει ὁ θεός, ὁ πάντα
 rozhodnouli. Avšak podobně, absol. a ἑ προζήεν προζήνώσκει γὰρ τὰ ἐφ' ἡμῖν, ὁ προ-
 nežbytně předurčení činu, neždó se být i on. ορίζεν τὴ ἀνά. (De fide orthod. II. c. 30). Podobně
 hlasno se svobodnou vůlí, t. j. mohutností Origenes, Bezonym, Cyrill Alex., Řehoř Nys,
 voliti mexi předměty různými i kontradí- Chrysostom, Ambrož, Bernard, Anselm, Bo-
 ktorými, jakož i s přičtlostí a nplynou- naventura, František Sales, a j. m. Ba i po-

Augustin, nicilel všeobecnějšího mině-
ní praedestinationis absolute ad glori-
am Di (de praedes. II. c. 10 n. 19.). Praedestina-
tio (ovšem nikoliv ohledem na milost) před-
chozí, práha praeveniens, suasio et vocatio,
která jest absolutní, sine praescientia esse
non potest; potest autem esse sine praede-
stinatione praescientia (Nam), praedesti-
nare est praedisponere i praescientia. A
sv. Anselm profně Di: Dubitari non debet,
quia ejus praedestinatio et praescientia
non discordant, sed sicut praescit, ita
quoque praedestinat. Per hanc na neo-
mylné předvědoucnosti zadržela se i
neomylné předurčení, jak je vynečňuje
sv. Augustin: Praedestinatio est praescientia et praeparatio beneficiorum
Dei, quibus perississime liberantur, quicun-
que liberantur.
(Konečně že Bůh Dobré, skutky svo-
bodné nepředurčil absolutně, vysvětlá i se
spůsobu sv. Anselm, jakým hájí svobodu
našich činů. Právě oni, že čin náš
neslá vá se v budoucnosti proto, že Bůh
ho předvidá, ale Bůh předvidá jej proto,
že v budoucnosti skutečně se stane; te-
dy zadržela Bůh předvědoucnosti jest
budoucí jestota, či existence našich či-
nů logicky předchozí, a nikoliv odvě-
čný úrdek Bůh, jak by to nutně vy-
plývalo z absolutního odvěčného před-
určení. — Tedy ani absolutní předurčení
Dobrych činů svobodných není prostředkem,
v němž by Bůh činů by předvidal. (Potlač.)

Spolna.

Cis. II. Utěcha. Větobánni třeba na příčinou
rytmu mls, tu mysl má "postavit" a tu má mysl a-
neb, má tu mysl "V3 sloze", má k tomu leti "ok. nepo-
věřeno kida leti", činný smysl zalamní a "tež ne-
letí" - xni nerytmičky. - Dínak jest hást, dosti zlehná.
O Bůh. předvěd. V pokračování tomto třeba na místě
v podstatě věci jen objektivně "položiti" a podstatě věci se
jen oběti, anebo ještě lépe "tím, v jaké neodpovídá se
k oběti, nýbrž vyhybá se jí" aneb "je se mimo". Ve
II. odstav. dehor, článku jest při opisování na začátku
st. 43, což vynecháno. (Vynecháno tu nemilou ná-
hodou slova předvíst, budoucích i svobodných činů
předchozí úradky Bůh, jinná Bůh nejen prvý hon
všech... i svobod.). Místo materiální, formální
ok. jest lépe říkat: materiální, formální, ana latina
naši řeči jest příbuznější než němčina (materialis ok.)
Mls, na tom nemít kalibru, štěstí, v tom nemít zá-
libu.
Mal. S. Lychra. Věbex úhony ač na menší omyle při opisování

váru podešle; mls, "kdyby jej nepoutala", kdyby ho (gen.)
nepoutala? — Voplně stíže sloh mls. sloch.

Cis. III. Ověření překvrtku básnic. Věrná
to pravda, jinto doknušel se sed' malo jechi.

O Bůh. předvědění. V tomto chvali-
bném pokračování třeba při slov. "jinná se
křičem" přidati: "jinná by se křičem", a místo
ok. "polož se, ok."

Mal. S. Lychra. Velmi zajímavý a zcela
správně psaný článek. Toliko místo, zřídil štíže
zřídil.

"Rozmanitosti. Nedobře: "xvyk ke hře" - sprá-
vně se říká: "xvyk hráti."

Vnotečnejch číslech má státi na st. 50. 4 řád. 5. sloup.
místo Smil "Přesíl." (Boždat.).

Důst. p. prof. Mal. S. Lychra.

MUSEUM.

„Církev a vlast-ty v mojich mňijí sestersky se nádrech.
Každá pŭl, každá má moje srdce celé.“

Susíl.

Čís. 9.

r. XI

1877.

Prvŭj máj.

Jest prvŭj máj, a máje noc. —
Na nebi jevná nebe moc
Ve lesku hvězd a v plodě lune.
Na zemi libá květů vůně
Se snoubí s tajným noci šerem
A slaví v houšti nad jekorem
Dějenným plukem píseň pje
A vankem zpěvy v srdce leje.

Jest prvŭj máj, a máje noc. —
„Jest čarovnějši nad ni, moc!“
Pet šepce v sladkém opojení
A srdce vece: „Není, není“
A srdcem cit se proudem plní
A vnitro blaha cily plní.
Zrak patří v čarém udivení
A dráí se krajma přechem mění.

Jest prvŭj máj, jest krásy noc
Všemŭrem vane její moc,
Moc nebe, zemi v jedno pojí.
Ve hlavě myšlénka se pojí
Těkajíc po vši po krajině
A kochajíc se ve vidině. —
Ve běhu stane okamžení
A ve myslí se buzně dení.

„Jest všem máj, a krásy noc
A čarovná jest její moc,
Moc volní iždu blahých cily.
Kčť porjže ona sláva v houšti
A rajce mŕitkem v dálné ráje.
Koukelná přechma krásy máje
A zřítaví jen v upoménku,
Ze krásy křechčí nad pravěnkou.

Best prvý māj a krásy noc.
 Den vralka jesti její moc,
 Moc bystrým odeplyne sokem.
 A Duch můj xřísti kralujm okem
 Po klamně světa toho kráse. —
 Jste v jasném anděl rouše, xdi se,
 Že sleháš v rýhách k nemu dolu
 A levi slovem Duchu bolu:

„Best prvý māj a máje noc!
 Den obraz krásy její noc!
 Jest krása prava na nebesku.“
 A osloněn xřísti v xřísti lestku
 Na nebes jasnomodrou báni —
 A xřísti hledím, Duch se sklouká —
 A kraj se před vralkou má mění
 A ret můj šepce v porechvění

„Best prvý māj a máje noc!
 Co všechna její krása, moc
 Vproti kráse nebes / Hvězd,
 Bůh neproměnná sláva, vždy?
 A xřísti budí / Hvězd, nebe
 Můj Duch už věčně slavi Tebe!
 Pěj, pěvče, slávu Mariinu
 Pověčnou slávu bezeslinu.“

Pravoslavi a poměr Ruska k národu našemu.

Dokončení.

Za panování Pavla II. a Alexandra kněžstvo shromážděné vřelem podvedeno I. nastaly církevní král. v ruské říši po- vřelem, ustrašeno podepsalo ve jmenné
 vojnější časy. A vsaž nešťastným po- církevní maloruské předost' k, císaři pro-
 vstáním polským r. 1830 probuken jest, ná- stě p' ni p'příjeti do pravoslavné cír-
 pois znovu. Tehdy vláda ruská nepou- kve ruské. Ruská vláda přijala xřísti
 xřísti násilí hned na počátku nýbrž post' velmi blahosklonně a nyní nastalo
 postarala se xřísti o pláští, nešlechelně xřísti převádění ku pravoslavi. Kto-
 ho svého jednání. Tri biskupové rozprodali xi kněží ruskíši poznali sice list vlády,
 se vláde ruské, shliově, xě xřísti její pro- p'vák postě. Upravem pisaršským
 vedou. Sedmadvacet maloruské duchovenstvo prohlásemy jím xřísti mexi černým mořem,
 na porady, jak praviti, přistrojili, místo Dněpru, Dvinou, Němencem a Bugem
 porad hlucné hody, při které přilehli kstipak na pravoslavné. Kdo nechtěl pravoslavi

přijati dobrovolně, byl donucen, vel-
mi často i násilím: na sta unitářů
půlehllo pronásledování tomu, na
sta upíjich dosud ve vyhnanství, v
daleké Sibiři.

Tak klesla církev, která měla ná-
rody slovanské v jednotu náboženskou
přivést, za obět politickým zámerům
panovníků ruských. — Pokusale ony
zbytky unitářů jak v říši ruské tak
i v říši naší mají velikou úlohu. Mají
ce býti faktorka mostem, pokouší spas-
kou mezi rozdílnými národy slován-
skými. Bohužel zda se, že sloučení ro-
sů v daleké ještě léti budoucnosti. A co
jeho příčinou? Nesměrlost, a nedu-
ponost vlády ruské, která, zubožené xbyf-
ky unitářů utiskovati nepřestává. Ne-
boť mezi tím co Rus náboženskou a oso-
bní svobodu na balkánském poloostrově
Braunnon moci hájiti se umínila, nechtí
chtí se doma, ve své vlasti říši vedle
právo jak politické tak náboženské, me-
zi svými katolickými poddanými, noka-
ma sláposti. Lutherán, žid, ano i ma-
homedoin, nacházejí tam větší ochranu
svého náboženství a své svobody nežli
církev katol. Tak mnoho katolických
asad jest, tam bex chrámů, bex kněží! Ka-
toličtí kněží bex většího vlastního pro-
vinění buď do vnitrní Rusi aneb až do

Sibiře xavlečení by vše mají dovoleno
solitko podají mši sv. sloužiti, ač jest
liže potřebné k tomu věci sami si byli
xakopatili. Běda tomu, jenž by jediné so-
liko osobě mši sv. obcovati dovolil. Takto

vých a podobných útlaků bylo by mo-
žno napočítati do nekonečna. Zlobě
ale násilné převádění unitářů ku pra-
voslavi, při kterém pustka vláda nižá-
dných prostředků se nechtí, stalo se už
téměř po Evropě pověstným. Ano, samo
křiliberální novinářstvo, kterému přede-
kládá multurní boj, velebitanou jest
prochoulkou, neváhá Rusku utuk-
sti ve vlastní říši páchané vytykati. Byť
by spole i výčitky, tyto dily se jen, za tím
účelem, aby barbarství loni od Turků
mezi Buchary spáchaná se omluvila,
jeon, nic méně zcela oprávněné.

Ho, nejnovější době ani vřelčuné při-
pravy Rusku nebránily vládě pusté,
aby se vším úsilím i kulturně-býjo-
vnických snach si vši mola. Tak n. p.
xapověděl nedávno guvernér Povislav-
ska, general Kotzebue, vládním pku-
ením šíření katolického spolků, kř-
ce Bežibova. Jinak vysvítá nesnášen-
livost xivoli pravoslavného velmi přej-
ně kř z tohoto spolků: Na Volyni, v
Podoli a vůbec v celém jihozápadní Rusi
xapovídoi se vládním xákonem pr. 1865.

Polákům a katolíkům vůbec zabití nosní před katolíci nem se konají.
 povati nemovitě stálky. Někdy Všechni téměř spisovatelé nejen katol-
 psak podan byl v carské radě rus-
 lích ale i protestantů, ba i mnozí puš-
 ké návrhy, aby zabití ten byl zru-
 šen. Hořák a nalehovali, velkokni-
 žek (Konstantin) car, nařídil, aby
 zůstal dotčený zabití, i dále v pla-
 snosti.

Proxim se, že zmrtněné barbar-
 ské nakládání ruské vlády se svým
 poddanými podivně vidí světu, na kul-
 turní postavení Ruska na východě. A
 poroko pravě tím více podivno býti musí
 každému z nás, že v národě našem
 jsou lidé, kteří Rusko téměř zbožnu-
 jí, a kteří neostýchají se pravoslavi-
 nůs dělati propagandu. Svědky toho
 byli jsme nedávno. (Viz přestoupení
 Dr. Sladkovského ku pravoslavi). Příčina
 této sporadické, kterou z nás již i mno-
 zi z naší zvané strany národní hono-
 ti se zdají, může býti takto dvojí: buď
 to mají poněkud za to, že pravoslavi^{ní}
 se své formě katolického náboženství
 jest mnohem přeceňenější a život, v něm
 mnohem společenější a blaženější, ane-
 bo spatřují v Rusku jedinou spásu ná-
 rodosti naší před záplavou německou.
 Zohledněmež nejprve na to první
 a zkusíme, zda přece skutečně tak se má
 s. j. zda skutečně pravoslavi takto před-
 stihuje svou sklonili pro těžké jaro no-
 carův ruských. Sekteřství každým
 dnem v líně jejím se zmahající, a
 úžasné vzrůstající nihilismus ke
 přičítati toliko mrtvé nehybnosti a
 zkaženosti těles, zkažené. Neboť mexi-
 tím co ruska, evropsky typické nedostatkem
 škol musí jen na Rus zůstatí obnove-
 na, neboť se západoevropská — vlastně
 židovsko-liberální kultura na svatou
 Rus, která sto jest, aby v krátkém čase
 snad mnohem dříve, než se mnohem zka-
 ohromný sociální převrat na Rusi spů-
 sobila.
 Co pak druhé oblíbené se týče: zda
 totiž jediné ze strany Ruska existence
 naší národnosti je zachráněna, musíme
 my, katolíci čechoslované bez obalu vy-
 znati, že od Ruska schizmatického a
 nad to národně dosud velmi málo uvědomě-
 této selva něco očekávati můžeme. V
 ohledu tomu přesvědčili jsme se vřdy,
 že nejlépe jest spolehati sama na sebe.

O spiritismu.

Pokračování.

Úkazy, zvukové. (phaenomena, acustica). Při těchto jest slyšeti: často se opakující zvuky rozmanitých stupňů a druhů: silné pany, duté, bušení podobné tomu, v dílnách, mechanických, rachot a praskání lodí, stěků, břeven, a lan, bučení větrů, šumot vody, šelestění stromů, ptáci, svěholení a m. j. Někdy jest slyšeti také harmonické zvuky, nápodobující hlasy lidské aneb zvuky hudebních nástrojů, n. p. flétny, polnice, citory, harfy, harmoniky, bubnu, varhan, brzy o sobě brzy sdhromady. Mnohdy lze tyto nástroje slyšeti, aniž by se v srovnání nalézaly; často krátce hrají samy bez řidiče, viditelného. Tak hrála jednou harmonika přítomným čarokrásnou píseň: „Poslední vůně letní“ a vanašela se přitom od jednoho k druhému. Na pianu a na varhany hrají, neviditelní „rozličné melodie a skladby.“ V místnostech, lidé skloněni se odhývají, hláti a obírá se postava, a celý dům nejinak, než při kometičesení.

Úkazy pohybové. Při těchto jeví se obzvlášť jakási tajná síla, jenž rozličně působí: zastaví, neb přeruší výkony, životní (vitální), člověka, brání lidem v pohybování, zastaví působnost

smyslu, neb je omdlí. Temperatura těla neb některých jeho údů klesne, často až k mrakivé zimě, a stuhlosti mrtvů; křečovitě, ztrnuli projíždí údů, do stavi se trháni pštin a svalů, někdy zastaví se dech po několika hodin, ano i dní, potom vstoupí orgánické i duševní síly zase, ve pravidelnou, dřívější činnost, ale často následuje stále porcehoení mysle a norkoji telné nemoce; jindy nastane náhlé udravení i od kastergubých nemoci, n. p. padouci nemoce, vodnatelnosti, cholery, tyfu. Když Duch po serení, medium opusti, kůtává toto obýčejně ležeti, bez sebe, vybledlé a omečlé, a následuje velké zeslabení jeho, při rotních sil; a pod. v.

Úkazy, naznačující (phaenomena significativa). Po nárvev tímto zahrnouci, lze všechny úkazy, při nichž istými znameními se něco označuje, jakoť koliv se dějí i pohyby, mechanickými. Takové jsou: Duch dá, jolikt roun, kolikt komeček se má sestaviti; Duch vede rukou média přes jisté písmeny; Duch pohybuje rukou média a píše ni; Duch píše sám, a pohybuje rukou bez média. Jednou byly v Tuleriích čtyry osoby přítomny, Napoleoni III, císařova

vévoda z Montebello a Thoma (= medium). Kuhlhausnerovou předce její rukou, když na stole byl papír, pero, inkoust; poje- nasedne na stůl.

Onou objevila se rukou, která chopivši se perá, do inkoustu je namočila a na pa- od dnuh samých. Obvyčejně pocházejí pí- napsala slovo: „Napoleon“, a to sice od zemřelých přátel a příbuzných. Toto, rukou Napoleona I. Když si pral, aby činnost ruky na snímkách (copie) těchto mu bylo dovoleno, rukou tu polibiti, posvěcují si, kterých osoby ony ka- píva a skutečně blížila se tato nejprve rtům znali. Obvyčejně dříve se papír na stůl se, jeho a pak rtům ctarovním.

Thomasy píše prostřední (media), ne- popsaný. Také písemu slove přímé. jen co drže nenechala, ano i proti své- Když do písemu uvádí Guldenshubel, mu osobnímu přesvědčení a vůli, jiný Koulzadu osobnosti, od kterých písemné písemu překládající z cizí řeči. - Strý, památky obdržel. K tomu, náležejí mezi kvoli prostřední píše jest pojato ka- jinými: Platon, Sokrates, Cicero, Caesar vracem, spolu pak povstaje, jakoby Juvenal, Thucydides a j. Obsah jejich ohnivý proud se srdce k hlavě a dotud nepodává nic nového, leč jen vůbec kná- do ruky probíhal, někdy trháni křt- níe každé, a články filosofické a mra- a kůže zděření.

Během času vynalezen i psycho- Postupem času rozmohla se též por- graf (zvláštní psací stroj). Nejoblybe- manitost spiritistických jhaxiů, tak- níjší je nyní psychograf Peaseův; jest že nemožno jest, všechny náležitě por- to dřevěný kolouč, na němž kolem do- tržili:

Kola písmena, abecedy jsou napsána, K novějším jhaxiům spiritistickým náleží křeslení pomocí duchů, kteréž se uprostřed má pohyblivou rafiji, která nejprve rovněž v Americe objevilo. Kře- se jednotlivých písmen do výškosti, míře a stěle toho spisu se nikdy umění, tomu pačisto, které rafiji pohybuje. Mluvíte, neněli prvák vedemina Duchů zemřelých malíři shodují velmi krásné kresby a vřata media nepotřebují ani tohoto přístroje. - Původ svůj má psychogra- pje v Mnichově v Bavorsku, když du, pjeba i ka. tny.

chové r. 1854 se vyjádřili, že přístě budou Jsou též media křeslíci, malíři a fotografují i podobizny zemřelých probíjící

nikdy nevičela.

Isou také prostředi, jenž berou nase
rasy, ve tváři, pohled, postavu, knuti, a ce-
lou tvárnost Duchů těch, kteří se jim pře-
vují, tak že na ten způsob prý již poruše-
no bylo mnoho osob zemřelých. — Takové
to prostředi, slove prostředi, nakresující
(medium delineans).

V severní Americe objevila se v posled-
ních letech tak prostředi, která jsouce
u vyhlášení veřejně dlouhé řeči činí, tak
slovou France-Speakers.

Někdy Diktují Duchové skladby hu-
dební a dávají návody k sestavení no-
vého druhu varhan, a nové harmoniky.
Jindy Diktují Duchové také básně. Tak
vypsal v sev. Americe Tomáš Harris nepo-
slyšených nebes, «(An Epic of the Star-
ry Heavens), jež mu Duchové diktovali.
Byl prý po 14 dní v stavu duševní poruše-
losti, za ten čas měl 22 senů, což de-
lá dohromady 26 hodin a 16 minut. Během
to má as 4000 veršů.

Někdy libují si Duchové také v tom,
že přinášejí květiny a ovoce, což mezi
jinými tordí Damiani.

Velikrát objevují se také při útka-
rech spiritalistických právě siřné a
smělné maličkosti, o kterých zde radě-
ji pomluvíme.

Vrchu výskumů svých však do-

sáhl spiritismus tvzením svým, že
se převují skutečně (reální) postoi-
vy Duchův, nikoliv jen pouze v obra-
zosti neb u pouhém vidění, což velmi
mnoho učenců a hodnověrných mužů
dováděje, jako: Brookes, C.F. Harleg,
spisovatel Coleman, Dr. Purdon, lord Lind-
says, Emil Knike Layn-Wilgenstein, ed-
ruv gen. potobník, a m. j. Prostředí bývá
zasedne v komnatě tmavé, oddělené od
osvětlené světnice dlouhou oponou, a
jakmile je u vyhlášení (obvykle 5.—15. mi-
nut), zdá se jakoby vanul jemný
větříček, a z komnaty vystupuje po-
stava duchová; chodí a vznáší se po
světnici, rozmlouvá s přítomnými jako
živá osoba, milostná, což každý tím sná-
še přeci, poněvadž ruce a tvář mají do-
konalou barvu, člověka živého a líce ob-
zvlášť jsou libězně ruměné. Počas
svého objevení pokorně ukřivkuje
prostředí, zdá se, jako by ještě u vyhlášení.
Žeby se cini osoba plouiditi mohla, jest
naprosto nemožno, poněvadž se sklon-
ky takové odlyhují v místnostech zna-
mých, ku kterýmž není přistupu, leč
skrze světnici, v které se společnost nachází.
V odpovídá k otázkám nejrozmno-
hlejším, takže někdy píše, čte, a podpíše
svoje jméno, skrálka obcuje také
s přítomnými jako . . .

Jsouť prý to skutečné bytosti, obíva-
jící ve hvězdách a planetách nebes-
kých, proč také slova sidérice.
Postavy také byly již též, vyobrazeny,
některé n.p. podobají se anjelům, na jiném
obrazu takém viděti. Důstojníka a slavníka
ji, na jiném pána a paní v kroji něme-
ckém a j.v. — Medium čile a spole-
čelně obcháti prý mrtv, kdykoliv se
poslouna takto tvorí.

Co se všeobecně „Duchů“ týče, jeť od
prostředí vyvolávání bývá, znamena-
ti „Duchů“, že někdy se vydávají za pou-
hé „Duchy“, koldnou přednost, je nestojící,
jindy se vydávají za anjely, za svate,
za Marii Annu a jiné, za Krista. Mnoh-
dy zase slavi se, jakoby byli duše zemřé-
lých a to buď před krátkým časem a
nebo již v dřívějších stoletích. Co se týče
shovívání se při jevech, tu vyžadují Du-
chové milčeni od okolostojících a věru,
nežli Dají znamení, osvě přitomnosti.

Také znamení bývá, obvyčejně lehka pana
v nejistém nářadí ve světlici, aneb ve
xdi. Tímto znamením činí se pokorna
prostředí i okolostojící, že „Duch“ jeť
přítomen a že hovor jeť odpovídati na
ptavky hlodné. Někdy také při volá-
prostředí „Ducha“, klací-li rukou neb
prstem na stůl. — Výroky a odpovědi
Dávají „Duchové“ ponejvíce Plešho, ja-
kou osobu zemřelou představují, v jaké
krajíně a v jaké společnosti se jeví.
Ukázky tyto v krátkosti zde uvedené
nejou jen plané domněnky, není to pou-
hý marný spůsob, aneb sebeblam, nýbrž
jsou to skutečné dokonání, čelními jazyky
krami dokonání a odhodnověných svědků
dosvědčení, ačkoliv odporují všem dosud
známým šerorím novověké vědy naší.
Jsouť zde pokony křesť, chemismu, a
imponderabilit, jímž hmota podro-
ba jeť, úplně neb částečně převráceny.
Pokračování.

Společná

Čís. VIII. O spirismu. Sloh úplně správný. To-
likto mis. Druhou nohama „slíže“ dvěma nohami
a mis. přímým vyvol. „polož se přímým vyvol.“ Při
spirismu, slovítko se mnoho pravopisných pokle-
ků, jako: na jevišti mis. na jevišti, toutou m. touto,
hlodstojnosti m. hlodstojnosti, nedalost m. nedalost,
dal m. dal, vyposvět mis. vyposvět, vaha mis. váha,
dosučeno m. dosučeno, pravdivost lépe než pře-
dochlivost. — Medium překládá Ságavík pouze
slovem (to) „prostředí.“

Pravoslavi a poměr Ruska k národní národnosti. To-
tomto jinak velmi chvalně psaním článkem jeť nám
vytkati pokleky pravopisné při opisování poděle, jako
carhradští m. carhradští, učennosti m. učnosti. Napra-
lost (byzněný) jeť germanismus, česky se říká „nedobrá
vůle“, ne-li lost.“
V Boz. předvídění. Kaliba na něm jeť germanismus,
česky se říká „záliba v něm“. Vše ostatní jeť
chvaldy hodno.

Číst. p. prof. Matěj Procházka

MUSEUM.

„Církev a vlast ty v mojích miluji sestersky se nádrech,
Každá půl, každá má moje srdce celé.“

Sušil.

Čís. 10.

č. XI

1877.

V mého denníku.

I.

Pro toho lze narvatí mnohým syré po-
vahy, kdo vmeščený v dále vystavio si
cíl, jehož možno dosáti vytrvalou práci,
dnem i nocí, za zimy i za horka, za
světla i za tmy k němu se nese. Za
dne neunavně klestí si ke cili cestu,
za noci spánkem roztavuje ochablé
síly svoje, by v naděšlém den snáze
mu bylo ji raziti; za zimy neuna-
venosti síly své rozechřívaje ve činnost,
za horka je bezprostředně sílou jeho
xéne. Muž taký pracuje ne přes síly,
než neunavně a rozumně. — Dou-
há mine doba a muž onen vaneš-
na se vidí nad svůj projev ideál:

„Synu! hleď tam na dub onen
Velebný to síly xjevo!
Na něj darmo divých xiolů
Váří chabý vztek a hněv.“

A teď pozův tamto stranou!
Patíš xvaflé bovláci,
Tak je slabounký větérek
Hněv sem, hněv tam otáčí.

Pozvolna, než box ustání
Dub se vznášel ve výšce,
Než však bovlák bujně vzrostl
V krátce rhynul ve výšce.“

O Boží přeměnění.

V.

Bůh tedy nepřevládá budoucí svobodní
činy lidské ani ze vnějších okolností živo-
ta, ani z lidské vůle samé ni z milosti
účinné či ex praemotive physica, ni z
věcných, absolutních úrasků Boží vůle
nebo z absolutního předurčení. Tím jest
spolu otáčka o způsobu Boží přeměně.

nosti a její prostředky objasněna ze
 strany záporné, zbývá nyní ještě roz-
 hnutí ji též kladně, to jest přímo us-
 áti její způsob i prostředky. Lestn ra-
 xi nám tu již rozbor předchozí. Někdo
 nepředvílá-li Boží svobodné budoucí či-
 ny ze závažných zminěných oněch před-
 chodích a příčinných prostředků a polo-
 žek, nezbyvá tuž že je předvílá od věc-
 nosti v sobě samé, ve vlastním svém
 objektivním bytí, ve své vlastní objek-
 tivní pravdě, či jinak řečeno v ob-
 jektivní pravdě jejich realní exis-
 tence.

Boží svobodné budoucí činy i před čas-
 nou svou existencí jsou objektivní pra-
 dou a tudíž od nekonečného rozumu
 poznatelný, již v přečísleném jest ob-
 jašněno. Ale jisto jest, že každé vědění
 samo o sobě vzato i bez ohledu
 na vůli nezbytně předpokládá svůj před-
 met objektivní pravdu či-li to in-
 telligibile věci, nebo právě tím, že
 předmět svou objektivní jistotou a
 evidencí působí na rozum, jenž pak
 předmět pojímá a chápá si o svoje
 právě tím povstává vědění a poznání.
 Jestli poznání právě objektivní poj-
 muje či-li představa objektivně dané
 ho předmětu; a čím představa
 předmětu shodnější jest s objektivní

jeho skutečností, tím dokonalější jest
 poznání. Pak tedy poznání čistě
 možného - scientia simplicis intellectu-
 gentiae - možnost věcí jakožto po-
 znátnou předpokládá, rovněž zajišťuje
 i patření na věci, které v určitém
 některém čase skutkem jsou (sc.
 visionis) musí vždy jistotu těch
 věcí a jejich různého rozdílu časového
 za skutečnou osvědčen jen logicky před-
 pokládati; jinak by ani absolutně
 pravěa svému předmětu úplně srovnalé
 poznání Boží nemohlo je jakožto
 kdyby skutečně pojmoviti. U Boha
 však není mere a terminus v po-
 znání, ani vždy na vše skutečně nesho-
 melení xvi. Pročť ono nazývá se po-
 znání Boží není účinnou příčinou
 jistoty svého cíle (terminus) či před-
 metu, nýbrž spíše skutečná jistota před-
 metu, bytí nebyla vlastní účinnou pří-
 činou absolutně neodvislého Božího
 poznání, logicky přede nutně předcházení
 Boží patření (visio) jakožto conspectus sine
 qua non, bez níž by Boží vědění nebylo
 scientia visionis.

Sta principia Božího poznání platí a,
 jistě také o poznání věcí podmíněně
 budoucích (sc. media), tudíž i o poznání
 budoucích svobodných činů lidských,
 jejichž jistota nikoliv Boží vůlí jakožto

účinnou příčinou nýbrž především a nejtěsnější příčinou Božího předvedení rozhodnutím vůle lidské své určité jest nejvyšší dokonalost Božího po-
 sti nabývá. Oni pak platí tedy především vůle Boží vševedoucnost, vše
 vším, že objektivní pravidla jeho skut- kteří Bůh vše poznatelné nezbytně zná
 tečně v určitém čase nastoupí existence tak, jako to objektivně samo v sobě jest.
 logicky nezbytně předcházeti musí Bž. A jako tedy Bůh svým nejvyšším dokonalým
 řádem poznání. Možno tedy právem, že, rovněž od věčnosti zná, že člověk svo-
 noviti pravdu, že svobodně činy nikoli hodnou vůli svou způsobem velerůzným
 proto v budoucnosti se stanou, poněvadž rozhodnutí se může, rovněž jistě zná
 je Bůh od věčnosti poznává, nýbrž naopak také od věčnosti ono určité rozhodnutí
 právě proto, že jsou schopni býti přec- ti vůle, na němž člověk svobodně v
 mětem Božího odvěčného poznání, poněvadž se ustanoví. Velikoi však ono
 vadě opravdě v budoucnosti budou. Tedy určité rozhodnutí vůle nikoli nezbytně
 objektivní pravda časné skutečné nýbrž nahodile se stává, tak že rovně
 existence svobodných budoucích činů též opak by státi se mohl, tudíž nej-
 jest příčinou i prostředkem a jádrem výš dokonalá bylost Boží, jakožto ab,
 Božího předvedení. absolutní nicadlo vůči objektivní pravdě

Ovšem není to bráti v tom smyslu nikoli více a spíše skutečnost věci,
 jako by Bůh, absolutně dokonalá a téhož svobodného činu než jeho nesku-
 neodvislá bytost, pravdou tu byl obme- tečnost se sebe vydává a vykonuje, ale
 zován a determinován. Ta námistka stejnou měrou tu neb ona, ale toho, kdo
 odpovídá tím, že svobodný čin lidský ta neb ona objektivní pravdou jest.
 nestanoví se za fyzickou a účinnou pří- Objektivní však pravda svobodného
 činu Božího předvedení, ale jen za logi- činu závisí a podmíněná na jest od
 ky přelhoru — secundum causam, svobodného rozhodnutí lidské vůle a
 sequentiae, non secundum causam, rovněž tedy ovšem jen logicky závisí
 essendi (Thom). Bezprostředním za- jaksi od ní i ono nicadlo vůči pravdě
 jistě a formálním předmětem i podle Božího poznání (A tím nejvíce zá-
 ní a účinnou příčinou veškerého Bž. stává cel neporničnou jak nejvyšší
 řádu poznání jest nejvyšší dokonalá by- neodvislost poznání Božího tak i
 tost Boží sama sebou. Proč pak podstatou svoboda lidské vůle).

Pročez zemi příčinou a prostředkem Bo-
žského předvězení ze strany tvorstva jest
právem objektivní jistota a věcnost
citi objektivní pravda ačtní exist-
ence budoucího svobodného činu po-
kud totiz čin budoucí v skutku v čase
existující právě tím schopen jest, aby
poznán byl od Boha. Čin svobodný
jakožto něco časného jest tedy jen
terminus a simplex conditio sine qua
non, jest spůsobilým předmětem a
cílem Božího poznání a nikoli
jeho účinně působící příčinou. V
tomto smyslu slušně bratři též výro-
ky sv. Otce a theologi, praví-li, že
určitý svobodný čin lidský jest pří-
činou Boží předvědnosti, jakožto mne
xi a nich dovolují a vysvětlují. Dobře k-
dy si Alexander Mensis: Quia res fu-
tura est, apta est ut sciatur (a Deo)
esse futura, a Albertus: . . . et sic
(Origenes) futurum nullam dicit cau-
sam scientiae in sciente, sed dicit
rationem aptitudinis in scibili. Až,
sady této theorie jsou též všeobecnou
seměr naukou sv. Otce. Tak praví na-
př. Origenes: Non propterea est aliquid
quia id scit Deus futurum, sed quia
futurum est, scitur a Deo (I. Kor. 13)
A sv. Augustin si říkne: Aniž pak
proto křesť člověk, že Bůh jeho budoucí

křesťeni předvídal; i není pohybo-
nosti, že křesť sám člověk křesť, poně-
vadž on, jehož předvědnost nemu-
že sklamána býti, předvídal že niko-
li ošud, nikoli náhoda, neb co jiného,
nýbrž člověk sám bude křesťiti. Nechce-li
však, tedy, arci křesťiti nemusí; jednak
i toto křesťi nechtění v předvídání
bylo božským. (O městě Božím V 10
Čelak.) Podobně Jan Damas (Dial.
adv. Manich n 70), Hieronymus (Ex. 22)
Gaudentius Brisinus (Tract. 3. de
Paul), Chrysostom (Mat. horn 59),
Eusebius (Praep. evang. l. 6). A rovně
vele návořečího Božia i novější
velcí theologové téhož jsou náhledu,
jako Inarer, Thomas, Gregorius Arin-
a mnozí novějšími scholastiky. Vas-
quez, Bellarmin(?) Lessius.
Opáčné výroky, jež tyž náleží be-
u některých sv. Otce i hore jmenova-
ných, slušně bratři v ten rozum, že je-
dnají s účinným a praktickým po-
znáním Božím, které totiz svému
předmětu jakožto tvůrčí idea nezbytně
předchází a spolu s ním jakožto tv-
rčí opolna a vedoucí princip účm-
non příčinou jeho jest, kdežto výroky
hore uvedené k. dovolení nauky
naší odnášejí se k čistě theoretické-
mu, a spekulativnímu poznání a

vězení Božímu, jež svůj předmět at' již
mávný at' skutečný předpokládá a nikoliv
snad sepsu působí a xapřičinuje. Pest o.
vím poznání Boží nedělné, než především
činí se ten rozdíl, aby se naxnačily jeho
různé poměry a vztahy k předmětům.
Povídáť ba oří Bůh jednak věci jakž
to dokonání, tak jak jsou, bez ohledu na
svou tvůrčí činnost a toť poznání the, je také o věcech více nebytných, ne tak
retické jednak pak řídí se při tvóřen

vedle vůle své i opořnou svých obvěčných
ideí věci právě jako umělec dílo
své si napřed v rojimu vytvořuje, a pak
je uskutečňuje, a toť jest u Boha po-
znání praktické. A v tomto smyslu
může se ovšem v náležitém souvisu
řeči říci o všech věcech, ideu sunt, quia
novit Deus (Aug). A pak výroký ony jedna-
volně se vztahují k věcem více nebytných, ne tak
retické jednak pak řídí se při tvóřen

(Pokračování).

Spiritismu.

(Pokračování).

Po velmi krátkém uvedení jednotli-
vých úkazů spiritistických jest nám
vyložiti též nauku spiritistickou, ac
výklad takový má veliké nesnáze, po-
něvadž tu v mýře srovnávané platí:
quot capita, tot sensus (že kolik hlav
tolik rozumů). Především učiniti
jest rozdíl mezi americkými a an-
glickými spiritisty s jedné a mezi
francouzskými s druhé strany. Ame-
ričtí jsou rozčepení na více sekt; buď
u nich přelévá se směr politický, neb
pietistický, buď mystický neb fantastic-
ký a i fanatický, občejně se vydávají
se vydávají za „společnosti, nábožen-
sko-filosofické“. Ale toho, jakým smě-
rem jsou, shvátí jedni křesťanství a
tobí, že byl Kristus nejvyšším

mediem, druhí bojují s jehovism fa-
natismem proti všemu, což má jmé-
natismem proti všemu, což má jmé-
no křesťanské, opět jiní uclují o slo-
čení nauky své s křesťanstvím a se
socialismem. Nauku o reinkarnaci
(opětném vtělení duchů), ku které
se francouzští spiritisté přiznávají,
rozhodně popírají. Učí, že není ráje, ne-
be, pekla, cíle a konec veškerého člo-
věčenstva jest, aby se povznese k nej-
vyššímu duchu. V severní Americe
natyly dogmatické výměry národního
sjezdu r. 1868 v Rochesteru obžyo-
ného téměř veřejné platnosti.
Hlavním vůdcem spiritistů fran-
couzských jest Allan Kardec (vlastní
Rivail), redaktor časopisu, „Revue
spirite“ a spisovatel knihy „Inchiro“

(Signe des Esprits), v kterých nauka o Bohu, o nesmrtelnosti duše lidské, o bytosti duchů a poměru jejich k člověku a mravní zásady obsa-
 ny jsou. Ale Allan Kardec není spi-
 ritismus nic jiného než nauka
mravní a filosofická mající základ
 v tom, že duchové jsou (in existents)
 se zjevují a úřad učitelský zastávají.
 S tímto výměrem souhlasí také Doc.
 Périspridce druhé strany spiritis-
 tické ve Francii, Grand a. m. j.
 Ale nauky této jest Bůh věčný, ne-
 změnitelný, prout všelike' hmoty, je-
 din, všemohoucí, spravedlivý a milo-
 srdný, on jest nejvyšší intelligence,
 první příčina všech věcí nehmot-
 ných a hmotných. Duše jest vtělený
 duch, tělo jest jeho schránka, přest
 vtělením byla duše duchem žiji-
 cím v nehmotném světě. Člověk
 nebyl původně a s počátku tím,
 čím nyní jest, bylo mu tisícové
 přetvářování podstoupiti od ná-
 levnicku počínaje až k nynějšímu
 stavu jeho, kterýmž došel k vrcholu
 rozvoje svého. Adam nebyl první
 ani sám jenž zemí zalidnil.
 Člověk sestává ze tří částek: a) z
 lašhmotné bytosti, podobné zvířeti,
 b) z životní (vitalní) síly, obda-

řené) c) a duše (nehmotná bytost,
 hmotnou, schránku vtělený duch
 c) z obduší (perisprid) jest to jakýs
 obal duchový, jakás polohmotná,
 nad míru jemná podstata, jenž
 pojí duši s tělem. Člověk má tedy
 dvoji přirozenost, ale těla má přiroze-
 nost zvířecí, ale duše přirozenost du-
 chovou. Smrt jest porušení jen hmb-
 ů schránky (těla) ne však obduší,
 jenž povstá, vyšla duše a připadá
 jako nějaká vlničná, pro nás však
 v normálním stavu jako nevidi-
 telná látka, Perispritem také u-
 možněno, že lze nam duchu ča-
 sem viděti neb cítiti jak se to
 přo zjevích stává. Tělo by absolut-
 ně mohlo také i bez duše věstí, ^{jakýs}
 talní život, byl by to však jen kus
 masa bez intelligence.
 Jest rozexnávatí více tříd duchů.
 Jest 10 hlavních tříd duchů. VI.
 třídě jsou nejdokonalejší duchové,
 v II. vyšší duchové, v III. mudrci,
 v IV. učenci, v V. dobrodinci v VI.
 klepáči, v VII. naučalní, v VIII. licho-
 monři, v IX. lehkomyšní, v X. ne-
 čisti duchové. Duchové ^{ne-} jsou všickni
 stejnou intelligenci, vědění a
 mravy nadáni. VI. ti jsou du-
 chové, jenž u hů' od ostatních

výši dokonalosti, vědomostní, bližením se k Bohu čistotou citů a láskou k bo-
 hému. To jsou andělé, ^{nečistí} duchové, kteří nevěstují se více. Duchové ostatních
 tří jsou více méně vázány na tělo dokonalosti a ti nejvyšších tří jsou
 ponejvíce ovládnuti nadživostem jako
 lidé: nenávisti, závisť, žárlivosti, et-
 řadosti a t. d. líbí si zkrátka ve-
 slím. Jsou také mezi nimi takoví,
 jenž ani velmi dobří ani velmi
 špatní nejsou, více ručitelé pořádku
 a stváci než zlí, to jsou blaženi
 (follets) a lehkomyšní duchové.
 Duchové nepřináležejí věčně k těm
 ani k těm, mohou se včasně doko-
 nalejšími státi. (A především náležejí duch
 Athila do počtu navěky zachráněných
 věků).
 O nauce spiritistů (!!!) (Překřtěný
 se zjeví, pohybuje se stěb a vyska-
 kuje jako zvěsilý a kolem zděravající
 pocítají v celém těle silné rány).
 Mohou se včasně jednou dokonalými
 státi tím že přijdou se očisťující vše-
 chy stupně (třídy) spiritistické hiera-
 rchie. Toto zdokonalování (očisťování)
 děje se opětným vtělením duchů
 (reinkarnací), které jedním za pokání
 a třetím druhým za poslání uloženo
 jest. Umožný život není nic jiného
 než zkouška, kterou musí duchové více-
 krát prožít ať konečně dosá-
 hnou absolutní dokonalosti.
 Překřtěný duch upustí tělo, vchází do
 říše duchů, odkud byla na čas
 vytažena, když poněkud čas vede xi-
 vot duchový a za nějaký čas opět
 se spojuje s bytostí lidskou právě
 splorenou. Překřtěný duch potvrzuje
 vědy svou osobnost a je zachráněna pe-
 vnostem (oblivou). Ti, kteří se to-
 kým třídy poskornili přestěhují
 se za pokutu na nejnižší a nej-
 hrdnější tělesech světových, ku-
 kterýmžto i země naše náleží. Ob-
 zvláštním přitvrzením jít do třet-
 í, museli se duch vtělit v tělo
 blbých, neb pomatených, do těla
 zvířat se duch nikdy nevětí.
 Když se do říše duchů na-
 vrátí, naleznou tam všechny, jenž zde
 na zemi žili a upomene se na
 všechny předešlé existence, jakož
 na vše dobré a zlé, které v nich bylo
 činila. Každý dobrý se raduje, nad-
 řým pocítuje obvyčejně lítost, ale ne
 vředy stejnou a přiměřenou.
 Duchové jenž se více nevětí, neo-
 bývají jistě, určitě, stanovená mí-
 sta jsou všude v prostoru a na
 naší straně, jsou to duchy nevidi-
 telní bytosti mezi námi.

Obcování s duchy tvá ustavičně, brému a nepřímnné přání jest se po-
dobu, mluví nás k dobremu, podpo- učiti a dokonaliti. Řeč jejich je stálá,
ují nás při xkonokáih tohoto života vášně, etná, mravná, všech vášní pro-
pomáhají nám tyto statečně a vstání sta. Jejich přítomnost a plaší mluví
snášení; a popoukují nás k lemu, Duchy, kteří mají zase volný přístup
a mají z toho radost, když padneme jen tam, kde se nalézají lehkomyšní,
a se k nim dostaneme. (Kto to zvělaví; neb špatnými pohybkami
duchové Xti). Obcování duchů s lidmi vedení k němu, kde jednáji docela svobodně,
jest buď tajné buď veřejné; tajné vě. Řeč jejich jest neúspěšná, často sprostá,
je se dobrým neb špatným vlivem, a i hrubá. Také nesmíme od nich
jimiž na nás anižbychom o tom vě. nic dobrého aneb ušlechtilého očeká-
vati působí. Porumati kde rozhodne, vati, myslí jen o a k hroznosti, že,
která vnuknutí jsou dobrá a která špatně a vtipy, klama a mam,
špatná. Leve obcování stává se a aby tím lehčeji osvětili lidi, při-
pisem, řeči, aneb podobnými vlastinými si jména vášnivých, uče-
prostředky, ponejvíce však prostě svých slov. Celá morálka a výrok
idm (medii) jenž duchům a duchů jest obsažena v evanglické
nástroj slouží. Zavadě: Cti dobré a varuj se zlého
Duchové xjevují se dobrovolně aneb na Dobu lidé budou odměnění, ať popre-
za volání. Můžeme k němu ducha státi, ale žádná chyba, hříš^{tenb} ^{stok} ^{ter-}
vyvolati i nám neznámých zemře ka, aby nemohla od kanim třeba i
lych lidí, neberouce ohled na čas, v po smrti býti smazána. Plověti na-
kterém žili aneb duchy našich rodi. sházi k tomu prostředky z rokůných
čů, přátel a nepřatel a můžeme existencí, kde můžeme přání svého
tak od nich obdržeti ústní neb pí. (vile) a namáhání pokračovati a se xde.
sebně xprávy, ra. d. vysvětlivky, o jich konatovati. — Modlitba přiblíží-li se
životě, o jejich smýšlení k nám je, srdce dobrého, jest Dobu milá, nemůžeme
koř i o tajnostech, které ^{na jež duch} ^{na jež duch} jim je, sice souby božské prozřetelnosti x-
dovoleno nám vyjeviti. staviti, působí však k tomu, že se
Tyto duchové libují se ve váš. xjevují duchové Dobu, kteří lidem do-
ných společnostech, kde láska k do, trá vnuknutí na mysl dávají.

MUSEUM.

„Církev a vlast-ty v mojích mátiuji sestersky se nádrech,
Každá půl, každá má moje srdce celé.“

Suší.

Cís. H.

L. XI

1877

Ku 3. červnu 1877.

Co xvonu klahol' jasnohlase xvuky
Evropy v krajínách, ve světě xamori?
Proč ti xastupové Pána nebes xpěvy
Ve chrámu velebi stanech?
Israel xda slavi půlstaletí pamět
Pánu xasvěcenou? Nezbaje už spraci
Vědních před svatyni oběti přesvalé
Zerlou Tvůrci libou nese?
Mě to dím Davidův jubileum světi
Před stánkem Bohovy, v domě plesá Boží
To křesťan rodina, k tomu nebes přelá
Díku vřestupuje slova.
Pastýřskou perukou půlstaletí věkem
Berlu x vůle Boží křimaje muk svatý
Až xdrojům života spásy drahou vede
Kladce sobě nebem dané.
Ně stří a medem po květu rozkoši
Odplývá po moři člun vznešena kmela.

Proudících ve plnách on pomýkán pluje
 Temnou nad hladinou moře.
 Soplí rej divoký, pekla chabou mocí,
 Přivztlun potopit na věky krob v smavý.
 Tak v skálu pění, v malomoci svoji
 Vláčeji, hynou klesající:
 Věsem odražený, jež v pukou věrných
 Trůna kmet sedivý, v záhubu aj padá
 Pekla vřelk děsivý, pravdy praporek svatý
 Síře po krajinách vlaje.
 Poklad věry, nebes kmet střevivý chová
 Vzácný jak drahokam před bludu malohou,
 Tvář ke Hvězdě jitra v důvěře obrací
 Věrný Mlatky Boki chitel.
 Narodim světovým mír, kelaný kvele -
 Vůdoli sbravěn, již po boku k cke
 Věrní věre otciv na člunu Petrově
 V přístav věčně blahý plují.
 Zaplusej, Moravo, věčně Oněm stanům
 Zichř milost ti slala v dávnou apoštolu
 Dvě svatých, Cyrilla v průvodu Metodá
 Mlāsāt pravdu dědím svatou
 Lavnu v oblakové výšiny ozvěna
 Prosby, vstup přede Trůn oběti dar milý
 Za křavi kmetovo, zvuk blaholič kvonů
 Hý dnes jasnohlasy krajem.

U Božího předvedení.

(St. Fr. Henze.)

(Překlad.) Hovák namítne se, jestli obje- a prostředkem Božího posnání, jak mohou věci
 klivní pravda skutečné existence příčinou odvěčné neexistující od Boha od věčnosti býti

jeemu od věčnosti přítomna jest.

Rozpravou tou ovšem není předvěde-
ni zcela porobráno a promítnuto; neboť mi
stín bytosti a život Boží křísťane vědy, abso-
lutním a nepromítnutelným tajemstvím. ještě dokazati a vysvětliti jeho souhlas
Hosně předece aspoň poněkud jest obja-
sňeno a dokázáno jakožto v sobě, vnitřně
móžno, souhlasné se všeobecnými vědecky.
mi principy theorie poznání a rozu-
mu lidského neodporníci. Zbývá
shodou svobodou.

VI.

Obě pravdy, jak pravda Boží předvě-
doucnosti, tak pravda svobody lidské, ač i
z rozumu dají se vyvoditi a prokázati, jsou
rovněž článkem víry; proto jest článkem
víry, také úplný soulad a shoda obou. Před-
vědní svobodě lidských činů neodporuje aniž
ji nijak ruší, neb, obmexuje. Bůh nejvyšší
a vševedoucí bytost, kna a xřt, neobmexeně
od věčnosti vše možno i skutečné, nutné i vo-
lečné, minulé i budoucí, bez mezí časo-
vých; ale i člověk jest ve svém, mravním
jednání, jinž stanoví svůj věčný soud,
zcela svoboděn ve všech případech i okol-
nostech a před každou podmínkou. To jest
také náhled všeobecný všech sv. Otců a
učitelů círk. i theologiů novějších „Nálo-
žná ale duše“, viz sv. Augustin proti Du-
mněnkám Licronovým „obojí volí, oboje
vyznává, a oboje složnou přiznává věrou (v. M.
B.). H. ačkoli v důkazu a rozluštění oné
shody různí teologové různých jsou ná-
hledu, předece všichni spolu uznávají
bez všech pochybností věc samu, totiž
objektivní možnost té shody a faktické
spolustvorní i spolupřisobení obou pravd.
Hrovníkomu by shoda ta absolutně nepo-
sta-
lnou, byti se věděla (nominalisté), musí ji
nieměně pevně přičti jako pravdu od Bo-
ha zjevenou.
Něprvé jest nám při kročeti ku
středce negativní. Přední námitka, která
se rozumu namáde, jest otázkou: jak jest
to možno, aby celý lidský život, v soukromu
i v každém jednotlivém případě, v každé
věci, činn, záměru i pomyslu, ale, svobo-
dně, rozhodování lidské vůle se utvářel
a udoboval, když člověk, než ještě v skutku
existuje, již od věčnosti před absolutním a
neklamným rozumem a poznáním Bo-
žím v celém svém žiti a byti jest přito-
men; čili jinak jak to, co u Boha mo-
že jeho nemýlné vševedoucnosti již, napřed
od věčnosti objektivě, pevně a nerozlučně jest
jisto, pak v jase předece svobodně volbě člo-
věka se volnému rozhodnutí může býti dá-
no? Tož už Cicero, Celsus a mn. j. - Oblík
spočívá tu pouze v nedostatečné a kuse
představě naší o věčné vševedoucnosti. Zesla-

noviska svého smyslně názorového před konečnou silou svého vševedoucího sta-
stavování myslíme si též u Boha. Ale jakožto přítomné xít'. Proč, dobře di, so-
časnu napřed jeho absolutní, věčné, do Huselmu: Praescientia Dei non proprie
konale vědění, a pak teprve spozorujeme dicitur praescientia, cui enim omnia
poslušnost svobodných lidských postho- semper sunt praesentia, non habet futurorum
vnutř, a čím v různých podobách časou praescientiam, sed praesentium scien-
tiae. Představíme-li si tu vědění Boží tidum. Pak uvedení obliče, samy sebou dopa-
jakožto předchozí absolutně, v sobě uk- dají. Jest-li předvědoucnost Boží, nejinně
věčné, nastane jistě nek vševedoucnost pochým jednoduchým
a nekmením, pak musí ovšem nutně před, xřením, všeho jako přítomného, pak ovšem
vědně budoucí činy lidské právě tak se nemí přičítat, proč by právě ji všechny věci
stáli, jak byly předvědné. A dále ovšem i lidské činy ve své podstatě, neb svých pla-
my soudíme, na budoucí věci toliko x shodnost, as nejak byly určování, neb před-
jící přičítat, a na jisto poznáváme jen minování. A tu samostatně přicházejí,
ty, které nekbytně x přičítat svých vyplýv- to vyvíká jít x povahy věci i x poměru by-
jí. Ale toho pak ovšem řka se nám, že toki poznávající k poznávanému předmě-
i čin x nekklamnou jistotou předvědný tu. Podobně odpadá i druhá část obliče, po-
nemohl nek jít napřed byti předurčen s vážíme-li, že Boží poznání i věci pro nás
nepodmíněnou jistotou a nutností, ve budoucích nemí pak dno na mase času a
své přičině, pak by arci těžko byl, svobo- mlsta a tedy i na předchozí přičině, vy-
den. — Avšak tomu není, tak u Boha. bůž že jest to přímé a bezprostředné xrdní
Není u Ného časové poslušnosti, on všech věcí a čím v jich vlastním objektivi-
čas jest jen kategorií a mírou stvoření by, v něm, Bohu vždy přítomným byti, a že se-
tosli konečné. Bůž jest mimo a nad vše dy obdobno jest spíše našemu přítomnu
chen čas, jest bytost věčná. A proto tak vě- vidění přítomného, nek našemu prostře-
dění Boží nekadvírá na časnosti, nepřechází dněmu souzení na budoucí. A jako my
x předvědné v poznání, a pak snad mluví, dívající se přímo na svobodný čin předná-
mltku, ryběž jest to vidění věčné a nad, mi konaný jeho svobodu nikterak nerušíme
časné, jež všechny difference časové v merox- uně určujeme, tak jest to i x Božím před-
dílne jednotě v sobě pojímá, a vše co v něm, čili x našeho pouke stanoviska řečeno
ných dobách časových poznatelně jak, ne- předvědním svobodných činů lidských. Ne-

proč Bůh válku dopuští jest svoboda a
pokrok," a m. j.

Obcování s dušky, za našich dnů má
ten účel, aby se člověčenstvo obnovilo a
mravně zdokonalilo. Spiritismus má
se rozšířit po veškerém světě, pak bude
počátkem nového lepšího společenstvího
řádu, a poněvadž shovívavost vyšších
vládnoucích mocností již jest u konce,
bude velké křelo ve světě souzeno a dosu-
zeno a po násilném převratu, kmetka-
le naši konečně a na vždy, a něho vy-
myšleno.

Pro tuto nauku bojoval Carducci-Pi-
vail) po celý svůj život, kterým nadče-
ním a hlásal všudy, že nauku tuto od
Duchů přijal, kteří ji rozličným médi-
m Diktovali, pisma ta, že k rozkazu jejich jen
poslušal a na světlo vydal, a vlastního nide-
hoz nepřičiniv.

Hlavním vůdcem druhé strany
ve Francii je Bérroet, r. doktor, čas-
pise, „Revue spiritualist.“ Tento tvrdí,
že má genia podobně jako Tasso, věří
že jsou andělé strážní, vedle andělů, že jsou
Duchové rodinní. Jinak vyxnamenává se
rationalistickou polovičáostí, přikazuje
je by byly všelibé úklady přívě, rozumem
posuzování, sám věří Duchy a že se mu
jevují, a jiných vřelá netolilá pochybu-
je, nýbrž vyhláší jim, že klamají sebe a

liti. Bojuje proti církvi katol., popírá že
jest peklo a Dábel a p. v.

Tato nauka spiritistů, xmatá
se s násmou rychlostí po celém světě.
Běh r. 1856. bylo v severní Americe 30.000
médií, a ve Filadelfii 300 „magnetických
kruhů a, r. 1856. vrostl počet spiritistů
na 2,500.000. Protivníci jejich připouští
sami, že r. 1840. počet spiritistů se počítá přes
10 milionů. Mají též velmi mnoho spolků
a časopisů, a nichžto jediný, „Banner of
light“ v Bostonu přes 30.000 předplatelů má,
některé knihy vydávají, ve 4. a 5. vydání
po 10.000 exemplářích. — 1/2 Ameriky roz-
šířil se spiritismus po celé Evropě, ani
Turecku nevyjímaje, do východní Indie,
a v nejnovější době až do Austrálie. V
Anglii nabyt spiritismus valného rozšíře-
ní a má četné přívržence, hlavně ve pyne-
šné společnosti, a od r. 1840. jsou v čele
celého hnutí spiritistického, v řadách
jejich nalézá se poměrně největší počet
učenců, jsou nejčinnější a spolky jejich
nejčestnější. V Londýně na př. sděluje spo-
lek „Spiritual Institution“ třídě 4. a 5. jímých
společnosti 8600. Čest form 48 spolků na
rozličných místech. Hlavnější časopisy jsou:
„Spiritual Magasin“ (15.000 exempl.), „Human
Nature“, „The Medium“, „The Spiritualist“,
„Cornhill Magasin“ a m. j. V námejích spi-
ritistů angličtí jsou: Dr. Ashburner, Forster,

Lord Lytton, socialista Robert Owen, Tax, mislesek, hlavní je Drakdanská pak berlinská, winian Wallace, prof. De Morgan, spisovatel Horwitt, paní Morganová, Grasslandová, Dr. P. Seaton a v novějších Home a Newton.

Mimo Ameriku byla ~~spisovatelé~~ ve Francii nejčastěji. Z hlavních časopisů jmenovati "L'Esprit", "Revue spiritiste" (red. Allan Kardec), "Revue spiritualiste" (red. Pierreart), "Avenir" a "La Revue spiritiste".

Ustanovení r. 1840 zakazovaly na mnoze časopisy bylo, ale od r. 1844. znova se opět spiritismus znova pod vlivem Dr. M. T. Puel-a, red. "Revue de Psychologie expérimentale", kdo tento prostulý lékař sluhuje vědecké důvodů spiritismu.

V Škotsku a Irsku nemají spiritisté tolik stoupencův, ka to však souhlasí s nimi vědecký časopis "Dublin Journal of Medicinal Science".

Ve Turecku jsou též četní spolkové spiritisté a v Itálii získal Home mnoho přívrženců.

V Německu jsou společnosti na rozličných místech. Ustanovení r. 1844. zakazovaly na mnoze časopisy bylo, ale od r. 1844. znova se opět spiritismus znova pod vlivem Dr. M. T. Puel-a, red. "Revue de Psychologie expérimentale", kdo tento prostulý lékař sluhuje vědecké důvodů spiritismu.

mislesek, hlavní je Drakdanská pak berlinská, winian Wallace, prof. De Morgan, spisovatel Horwitt, paní Morganová, Grasslandová, Dr. P. Seaton a v novějších Home a Newton.

V Rusku, zejména v Petrohradě, má spiritismus též četné přívržence, mezi těmito vynikají hlavní řada Aleks. Aksakov a Butlerov, prof. chemie na univ. petrohradské.

Přátelství společnosti jsou založeny ve Smyrně, ve východní Indii a r. 1842 též v Australii.

Též i v Rakousku má spiritismus dosti přívrženců, obzvláště ve "východních krajinách", avšak jen porůznu. Nejhlavnějším médiem jest u nás, pokud vědec, kněz, Adelma svob. paní Vagová, roz. hrab. Wüstembrandová. Pro vlastní vyšetření své těši se

ve r. 1864 se vlastní milostí došlo, velmi živého obcování s vyšším světem duchů. Léčení její pomocí duchů jest světelné. Pro Klausseho-u (číslo 10. 1844.) sešla se na

Čem. Dušičky večer v Růžině společnost spiritistická porušující z 78. osob žens. věku

odbyla velké sezení, aby se

prošetřila jaký konec budou mít věci v Turecku. Ustanovení r. 1844. zakazovaly na mnoze časopisy bylo, ale od r. 1844. znova se opět spiritismus znova pod vlivem Dr. M. T. Puel-a, red. "Revue de Psychologie expérimentale", kdo tento prostulý lékař sluhuje vědecké důvodů spiritismu.

Spolna.

18. IX. První máj. Velmi pěkná a úplně zraje báseň. Jest se v ní nesešední nadání básnické. Slovo "Věm" skloňuje se v obou slabkách, tedy: všemníra... všemníra. Pravoslavi. Obsah výborný i sloh vzorný, toliko třeba spravit některé omyly pravopisné při opisování předěle, jako: sluhuje mls sluhuje, naši m naši, podanými mls. předanými, xda m, xda, xhulčn mls, xhulčn

lečn, mnohem mls. mnohem.

Ospravedlnění. Usuděk pochvalný platí také o tomto pokračování. Jeliťto koniči opět na některé poklešky pravopisné, jako: přal mls. přal, neobjednáje m. neobjednáje, xda m. xda. Dokladami a dovození m. dokladami (jakto přidevá ke st. stulkové). Nemoc, nemoc, mysl myslí lépe než nemoc, mysl, nekřesťi lépe než nekřesťi.

MUSEUM.

„Církev a vlast-ty v mojích miluji sestersky se nádrech,
Každá půl, každá má moje srdce celé.“

Sušil.

Cís. 12.

2. XI

1877

Ave maris Stella.

„Ave maris stella“
Chrámu lodi zněla
Chvála Marie.
V oblakům ji neslo
Lehkých ránek veslo
Před trůn Marie

Dei mater alma
Na Libanu palma
„Isi ty, Marie“
Vinoch v zánicení
Slavil v zbožném pění
Tebe, Marie.

„Ave semper Virgo“
Nevádnoucí myrko
„Plyš ho Marie!“
Před Tebou hle klečí,
A že moc tvá lečí
Doufá, Marie.

Felix coeli porta
Nebes Tě kohorta
Chrání Marie
Andělů ve sboru
Brjášů ve chrám Soli
Jestup, Marie!

Sumens illud Ave
"Jež kdys v noci smavé
Knělo Marie!"

Prijmi moje vřechy
Vlej mně plamen tčhy
V nitro, Marie!"

Gabrielis ore
"Pěj si svatý sbore
Kráso, Marie!"

Poj i prosby moje
Větví chvaly zdroje
Kte ctí Marie!"

Fundanos in pace
"Sepotal ret, sladce,
Svatá Marie!"

Nebes miru vláhu
Na srdce hle! práhu
Pela Marie!"

Milans Eva nomen
"Lsten bolu zlomen
Moci Marie!"

Křta nad hladinou
Bláhy city plynou.
Dik Ti, Marie!"

Božím předvězení.

(Dokončení.)

Na základě všeho posud psané-
 ho a na základě všeobecné nauky ss.
 otců a novějších theologů lze stanoviti
 následující zásady: Předvězení svobod-
 né činy netěží se proto, že je Bůh od
 věčnosti zná ale spíše, Bůh od věčno-
 sti zná je, poněvadž někdy skutečně
 od nás svobodně budou vykonány, tak
 že naše svobodné rozhodnutí i čin z ně-
 ho plynoucí jest jen předmětem (termi-
 nus) božského poznání a nikoliv jeho
 nutným výsledkem - ovšem ve smyslu
 dříve již vyloženém.

Na druhé Boží předvězení jest věčné
 jednotučné zření přítomného bez mezí

a rozličí časových, proto není-li svo-
 bodu činu rovněž jako naše pozná-
 ní vnímajíc čin svobodný právě ko-
 naný jeho svobodu nemusi. Vidíce ně-
 koho vrhati se do propasti, nejme za-
 jisté účinnou příčinou jeho pádu.
 Bůh ale též je vševědoucí a nemění-
 telný, tímto způsobem poznání není
 závislým od svobodného činu, On ve
 svém poznání vlastně nic nevnímá
 a také nepřijímá v sebe vězení jeho na-
 hodilost neb měnlivost věci poznávaných.
 Neboť jako my slávajíc se na čin svobodně
 konaný obyčejně uříte a bez klamu jej po-
 znáváme, tak i Bůh, ať od věčnosti ví

vše i svobodný čin, xřt. a zná jej zcela určitě a bez všeho omylu.

Konečně věci tím nevstupují nikde-
rak v poměr absolutní neodvislosti
k Bohu a nejsou ani ve svém objek-
tivním bytí vynatý z Božího svobo-
daného řízení a vládnutí náde vším
stvořením. Neboť Bůh dal člověku mo-
hutnost volby a proto závisí ~~tě~~ člo-
věk též u vykonávání té mohutnosti
od Boha, totiž od jeho přirození a ná-
přirozené pomoci a spolupůsobnosti,
anižby však tím jeho svoboda byla ru-
šena.

Abývá nám ještě potati celkové a již
sonstane provedení otázky té, jak se
vyvinulo na základě sv. otců a schola-
stice a u theologů novějších. Než tu sta-
čí uvést jen stručný obsah sv. Anselm
nova pojednání, *De concordia prae-
scientiae Dei cum libero arbitrio*
anoť vše, a svou hlavní a nejlepší o
té věci pověděl, jako o závočku v něm
zaknuto jest. V 4. hl. odvozuje sv. Anselm
jako sv. Augustin, z. absolutní dokonalos-
ti Božího poznání, že předvězení svo-
bodné skutky nemůže činiti nutnými; ne-
byloby pak předvězením činů svobo-
dných a s předmětem svým zcela
shodno a adaequatní. — V 2. 3. c.
hledí přímo i příklady rozčistiti obtí-
že by to, co Bůh, od věčnosti neomylně před-

vídal, nezbytně muselo se státi. K to-
mu ať činí rozhl. mori necessitas
praecedens (simplex, absoluta, sensus di-
visi) a consequens (comitatus, sensus com-
positi). Neboť předpokládá-li se, že svo-
bodně vykonaný čin budoucně v skutku
se stane, nemůže budoucně zároveň se
nestati (ač ovšem dříve než se stal, svo-
bodná vůle i k jinému mohla se roz-
hodnouti) rovněž jako minulý čin již vy-
konaný nikdy nemůže odstati se.
To jest ona nezbytnost náš lebná, ona
tedy existenci skutku ale jeho určitě
povahy předpokládá ale nikoho přece
k činu nenutí a tudíž svobodnou př.
činu činu nenučí. *Res aliqua aut quae-
dam actio non necessitate futura est,
quia priusquam sit, fieri potest, ut
non sit futura: rem vero (revero) futu-
ram esse necesse est esse futuram,
quia futurum nequit esse simul non
futurum.* — V 4. hl. své důvější dů-
kaz seiluje nepřímou. Kdyby totiž neo-
mylně předvězení Boží a svobodné roz-
hodnutí lidské spojití se nedala a v
povahách svých postať si odporo-
vala, tedy by přítomnost Boží rovněž, kte-
rou ovšem od věčnosti Bůh poznal
nemohla sliti se svobodně, aneb by-
la-li by svobodna, nemohla Bůh

od věčnosti poznati. Tomu ale od. neb minulým byti může, rovněž má.
 první rozum i víra. Tudyž jest sho, že i to, co před Božím poznáním
 la mori: přetvářením a svobodou jakožto nezměnitelné jest přítomno,
 Konečně v 5. hl. přichází na hlah v čase před svým uskutečněním
 si základ spojitelnosti Božího pře. byti podrobeno svobodnému roz-
 vědění se svobodou, totiž na věc- hodnutí lidskému. Ode těchto asi
 nast. Božího poznání. V Boží věc. záslab vysvětlovali pak nauku
 nosti není momentů časových, bti i Petrus Lombardus, Albertus M.
 jest bytost nad všechny čas povene, Alexander Halensis, Thomas Aq-
 šona, věčně dokonalá, tudyž i jeho Scotus, Bonaventura, Dionysius
 poznání, přelce však zahrnuje vše. Carthusianus a m j.

shý časové difference tvorstva božía. Krátka pak bte vše to říci sou-
 sovým způsobem a promítá je doko. hmem asi takto: Btiž od věč-
 nale, před jeho zrakem není nic nosti ustanovil stvořiti lidí
 minulé, nic budoucí, ale vše rovně se svoto svou věli a chtěl, aby
 přítomno. Proto jsou mu i naše svobodně a tudyž k věčnému ři-
 svobodné činy, ač v sobě ještě ne- volu přívětivě jednali; ale poněvadž
 existují, přelce od věčnosti pře- věčný a vševědní, věděl btiž od
 tomny a Btiž poznává je ja- věčnosti, co vše a jak to budou
 ko již uskutečnění a tudyž v sobě jednou svobodně konati a pojal
 učitel a nezměnitelné i nutné, to vše jak to v objektivní své i
 ač dokud v čase nebyly neku- svobodně podstatě a bytnosti
 těčnými, našemu svobodnému skutečno a jisto bylo, ve
 rozhodnutí úplně jsou podrobeny svůj odvěčný plán světový.
 Doko tedy to, co před Bohem a v Bo-
 hu odvěčně jest přítomno, v čase
 bere všechno odporu budoucím

O spiritismu.

I.

Podává tak velmi krátký, slabý a nedokonalý nástin o původu

a rozvoji ukazů spiritistických, chceme poněkud dostáti k vysvětlení po-
nyní velmi krátce (pro málo místa, mýkání stolů, ale nikoliv kysvěk
jeť nám již obvyklá) povlati zprávu o pokusech vysvětlení ukazů spi-
ritistických a konečně ukázati, že spiritismus, jak je, není nic ji-
ného než pověra, klam a marná
šabelský směřující k duchom
zahubě člověčenstva a k vyvrá-
cení celého náboženství katolické-
ho.

První nález Faraday^{byl první}, jenž
si vzal práci ukázy spiritistické
vysvětliti, a domníval, že nevědo-
má činnost svalů jest účinnou
příčinou pomýkání; chemik the-
venul měl také za to, že vůle vč-
lověka není nutně třeba k obje-
vení se činnosti svalů a že tyto
mohou činné býti, když se jen
mysl vůbec k činnosti nese. Tak
i Maury myslí, že může člověk
nevědomě na stůl tlak působiti,
když s tím vůbec přemýšlí, nebo
když si, aby se otáčel. Důvodem
nazývá pomýkání stolů ukazem
první fyzickým způsobem síla-
mí v prostoru se nacházejícími,
křepary psychomagnetickým a
Bastian elektrickým ukazem.
Podmínky tyto mohly by snad

poněkud dostáti k vysvětlení po-
nyní velmi krátce (pro málo místa,
mýkání stolů, ale nikoliv kysvěk
jeť nám již obvyklá) povlati zprávu
o pokusech vysvětlení ukazů spi-
ritistických a konečně ukázati,
že spiritismus, jak je, není nic ji-
ného než pověra, klam a marná
šabelský směřující k duchom
zahubě člověčenstva a k vyvrá-
cení celého náboženství katolické-
ho.

me vědomí, protože sensorium
té chvíle právě není vnímající
že ale výsledky směn (takových)
takových pověří se vědomí vstu-
puje co ideje, kteréž automatickým
pohodem, nám ostatně nezná-
mým, tvořeny bývají. Theoristů,
to nazval Carpenter "nevědomou
činností morku" a podobně před
ním prof. William Hamilton
"myšlením skrytým". Ale i tento
oprávněm sláje se jen některé
ukázy vysvětliti, nikoliv všechny.
Dr. W. Perty má za to, že se tu
jedná o novou, zvláštní sílu ma-
gickou tj. tajemnou která při ri-
činnosti své nesprávně se zákony pří-
rody nám dosud známými.
V těchto několik uvedených

podmínek lze lehko posouditi a na-
 znati, že jako by přírodní a mecha-
 nické jsou namnoze nedostatečný k
 vysvětlení všech úkazů spiritistis-
 tických často velmi záhadných, a
 že proto tyto úkazy nikterak ne-
 mohou býti připisovány nějaké
 příčině a síle hmotné, přirozené
 nahodné, mechanické, nevědomé,
 výbrů nějaké příčině a síle intelli-
 gentní, racionální, myslivé, činné
 a to mimopřirozené, zkrátka,
 příčině duchovní (duchům).
 A také po tolika zkouškách, kte-
 ré němů mnišové se spiritismem
 provedli, mizešna právem ano
 musíme přijmouti, že při zje-
 vení těchto skutečně duchové x
duchů světa, duchové, kteří
 nemají s námi nic společné-
 ho, hlasi nílohu hrají. A
 ačkoliv nechci nřírati, že pu-
 blikum tyto pohyby kejkliřs.
 býti koncky býva^{často} mámeno,
 a někdy velmi nestydatě od
 mediu podváděno, nemůž
 přece zajisté nikdo popřít,
 nechce-li vůbec lidské autori-
 té velikou vřim vlniti, že ty-
 to praví duchové ve věci vě-
 ři. Tyto, které působí, odpoví,
 které dávají osobám všeho druhu,
 jsou jim otázky dávají bož před-
 shovho dorozumění, nennámé ja-
 zyky, kterými mluví s těmi, kteří
 je vyvolávají, pojednání o vědách,
 jimž onino nerozumí, zprávy,
 které posílávají o vyláčených, nřlá-
 lostech v bontěch okamžiku, v kte-
 rémž se stávají a jiné podobné
 účinky dokazují zcela patrně i
 věci zdane filosofie, že přimě-
 nou příčinou toho všeho duch
 býti musí ač nechceme-li sta-
 noviti ono neokusné tvorení,
 že lze sestaviti ducha tak jako
 nějaký stroj, který by mohl udi-
 leti na všemvřně otázky přimě-
 řené různě odpovědi.
 Vidná se nyní o to, zda-li spol-
 čení s duchy je mravně dobré
 a proto dovolené, čili mravně,
 špatné a tím samým zakázané.
 Přátelé a stoupenci spiritismu
 snaží se dovolenost obcování
 s duchy svojím způsobem doká-
 zati. Některí praví, že ta první
 příčina a síla úkazů spirit. jsou
 duchové dobří (anjeli) a ti to s
 jistými osobami vřvájí ve spo-
 jení, a že Boží prověřitelnost stala
 se. Tyto, které působí, odpoví, tak listem nový prvotřetek, jehož

mohou k dosažení spasení pou-
žítí. Tím zase tvrdí, že jsou to
Duše zemřelých, jenž se zjevují a
při úkazech spiritistických působí.
Ale náštná strana normá pravdy,
co se té mravnosti a dovolnosti
týče. Porovnáme-liť přirozenost,
důstojnost, úřad andělů, lehce na-
znamé, že jest úplně nemožno,
aby učili ve školy a jiné předmí-
ty a zabývali se kratochvilnými
hračkami, často ničemnými, ne-
dovolenými věcmi, a co hlavní
jest, aby lidé učili věci škodli-
vé, liché, nehodné, nemravné, je-
štělhalovali a obelstili. Nic nevá-
lejší na tom, že někdy při zje-
veních a úkazech duchové a do-
brych a nábožných věcí mlu-
ví neb dobré rady, moudré vy-
světlení dávají a vnešené my-
šlenky postavají, činí ^{tak} pro to, aby
tím lehčejí klam a marná nakry-
li a tím snarež neopatrné oso-
by do svých tenat lapili. Nesmíme
vše zjednotlivých úkazův souditi,
že proto také i musí býti dobrý se-
lek neb o celku se br, jak úplně
zjištěno jest, upírají hlavní člán-
ky víry: křesťanství, prvotní, věčnost
křesťanství, zmrtných vstání atd.

(Tř. nauk spir. Mus. str. 85).
Tím nepravda, jakoby byli oni du-
chové duše zemřelých, neb protivi
se zákonům Boží prověřitelnosti a
nejdokonalejšího rozumu, aby duše
zemřelých at již jsou v nebi, v o-
čistci aneb v pekle dle libosti a
choutek mešci (proštěti) aneb v o-
středných líčiček mohly býti vyvolá-
ny. Nebyvá tedy nic jiného, než
míti za to, že jsou tyto duchové, jenž
při spiritismu působí, duchové
zlí, ďábli, a i tam, kde se praví,
že duše zemřelých roličů, přá-
tel atd. se zjevují, že totiž na-
se berou ďáblové postavou a podo-
bu zemřelého, nápodobující jeho
hlas, písmo a způsob života dle
vějšiho, aby tak tím lehčejí lidi
podvedli. Že působící příčina
při spiritismu jsou jen duchové
zlí "lá se tedy" činů samých
dokazati. Tyto jsou ponejvíce oby-
čejní, neomyšlení a bez vůle vnitřní
cny b) a nestydaté lži, která se vel-
mi často jeví v odpovědích a vý-
rocích duchů, že někdy lhon, přiv-
znali duchové sami, byvše zapři-
saháni ve jmennu Boha a Krista
c) že hrůzy, jakou duchové tyto
mají před věčnými věcmi, a

ostatky svatých. Kalexají-li meta-
 kové věci ve světnici, kde je sezení,
 utekon sluchové neb nechtějí mlu-
 viti, často se i stoly u velkém hřma-
 tu rozpádnou. I v lichých solě
 odporujících a nemravních vý-
 roků a příporcích, voláost co se týče
 stavu po smrti, i z xřejného
 vymanění sluchův samých, mluví,
 dy již vyprávěli sluchové bytosti
 přinuceni, že jsou xli od Boha za-
 vrženi, že Boha nenávidí. Jednou
 se přihnál sluch, že se jmenuje, Ne-
 návisť k Bohu, a křivě. Tak soudí
 mužové vchlasní: Pailloux, Desmons
 vá, de výrokem v kongregace: anolandi
 seane, de Roys, Mirville, Porone,
 Jungmann, Franko a j. Také xním se
 nachce glorianus. Primo jest zapově-
 ky uvádějí již i Augustin, Jan zla-
 svistý, Guarez, Tormas, tento praví
 mezi jiným: *Frequenter haemones si-
 mulant se esse animas mortuorum
 ad confirmandum gentiliū errorē,
 qui hoc credebant.*
 Media (osoby neb věci) nejsou pak
 nic jiného než nástroje těchto xlych
 sluchův. Jsou-li to věci, jsou to xle
 libosti sluchův volená znaménka, sa-
 ma s sobě žádnou moc nemající a
 velmi často směšná a rouhavá ná-
 počtení svatých obrádků; je-li mešien,
 (prostředím) člověk, jsou to pověry, so-
 ba špatná, nemravná, viny prase ne-
 mající, jená z vlastní viny aneb xlo-
 mylnosti stáblu na nástroj se propij-
 žuje, xlu se vchává, místo viny straš-
 non pověru pěstuje. a tak dobrovolně
 v mravní a věcnou záhubu padá.
 Proto také Spiritismus nemůže nikdy
 býti dovoleným, nýbrž vždy xristane za-
 kázaným. On jest nepřímě zapovězen v
 zákonu věřby, hadačstva, vykládání ka-
 vet, konzelnictví a vůbec všeho sluchu
 pověry, kterou budoucnost vyzkoumati
 se chce. Ne se klesá, co právě prostřednictvím pomý-
 kání stolu a zaklínání sluchův se stá-
 dinné principium quoddam
 sen tam, dos opovržlivost Paulova x-
 čnělého slucha Parmelova zaklíná-
 ním vyvolati tak přisně se ztracuje.
 Cirkos některak naučnává podobná
 spojení s sluchy. Jest pak tu připo-
 menouti, že církve jest jediná chránitelka
 volikla a mistryně, všeho sluchu spojení, jež
 křesťané s druhým světem mítí mohou, tak
 že není oprávněné spojení, klesá od ní ne-
 chání. Nakročenství praví jistý nejvyšší filosof,
 zapovídá nám více věřit než učit, avšak nechť se při-
 ptí, že on to zapovídá více khatí, než khatí. O křesťan-
 ství se obstarává s druhým světem však církve nikdy ne-
 mluvila, nikdy ji věřícím neukázala a proto je a z-
 stane nedovolena. (Biskupova.)

MUSEUM.

„Církev a vlast ty v mojih nitují sestersky se nádrech,
Každá půl, každá má moje srdce celé.“

Susil.

Čís. 13.

č. XI.

1877

Svatopluk a Method. (Historická paralela).

Nitra milá, Nitra, ty vysoká Nitra:
Kdež sů té časy v kterých si ty kvítla?
Nitra milá, Nitra, ty slovenská máti!
Co porrem na teba musím zaplakati.
Ty si bola někdy všeckých krajin hlava,
V kterých teče Dunaj, Visla i Morava,
Ty si bola bydlo krále Svatopluka,
Kdež tu panovala jeho mocná ruka.
Ty si bola svatě město Methodovo,
Kdež tu našim otcům kázau boží slovo.
Všelek tvoja sláva v tuoni skryta leží:
Tak sa časy mení, tak tento svět běží!

Tak píše staroslávna píseň sloven-
ská, věčně k sobě pojí v neustálé
paměti národa československého
jména obou velkých mužů našich.
A zajiště není snah jiných jmen v

Hollar: Zpívanky,
historii naší, která by tak jako ne-
smutelná jména Methoda a Svato-
pluka stále v připomínce věčného
lidu byla chována a z úst kmetů

s. chválu vypravována jsouce v nou-
čatí, vše xprávně, o slavnostech sta-
vné době přecházela z otců na syny,
z pokolení na pokolení. „Svatopluka
hledati“ užívá lid slova v přísloví o
spravedlnosti a štěstí „Metochka“
u Dělic, „Proštolka“ u Příbic, „Lpyllka“
u Polovina i „Tis Metochio“ u Tern-
šteina posud hlásají jméno sv. Prošto-
la — samet to památné stopy po veli-
kánech těch rídním poutníkům li-
du zachované. A byla to zajisté,
nejkrásnější, nejradostnější a nejvelo-
bnější doba národa našeho, doba
pokřesťení jeho a povznesení dušev-
ního i hmotného a sociálního, do-
ba Metochova a Svatoplukova.

Svatopluk mocný král a Metoch
sv. apoštol a arcibiskup — oba do-
spěli nejvyšší hodnosti u národa
našeho. Oba směřovali kce různým,
ale k jednomu cíli s všelikým vli-
vem a propěčením pracovali pro ná-
rod náš, oba věnovali jemu své síly
a námahy, zasvětili rajmům jeho
svůj život a za životní úkol vytkli
sobě jeho zolebu, povznesení a spá-
se. Oba zakusili i tvrdá pouta ža-
láře u těchto sousedních nepřítelů.
Obou pak život obkružuje se vzácnými
perlamy slavných činů.

Svatopluk, nejmohutnější věk své-
ho panovníka, vysvobodil národ če-
choslovanský z poroby jeho německé-
ho, on zapudil nepřátele zemi hu-
bici a založil mocnou a rozsáhlou
řídí velkomoravskou, on pak uhájil
a utvořoval pověry neokrovené a
smělé, moudré a chytře, měšmi
řečí úplnou její neovlivnost, rozšířil me-
ze její i mohutnost, rozšiřoval i utvo-
řoval nové náboženství křesťanské, u-
pravil vnitřní poměry a moudrou a
rádnou vládou přivlekl ji na výši
nevidaného rokvětu, na vrchol moci
slávy a blahobytu povšechného.
Tímak opět působil sv. Metoch. On
přinesl se sv. bratrem svým bohužel
záhy zesnulým ku přetřím našim
směsí spásy, nauku o vykopení
Christovo. Přišel do kraje morav-
ských a chodil po hradech i po stě-
binách naší vlasti a povstějí po všech
vlastech slovanských od Nikonsa až
po Lvon a všechněm lid s radostí ja-
ko posla Božího přijímal ho. Ujal se
jich vyučování ve víře a mravech
křesťanských, všude hlásal slovo Bo-
ží neumavně, rádnou přehádkou, rádné
závistné příkazy i od těch, jenž by mo-
u svého stavu a úřadu jej všemožně
byli podporovati měli, nemohlo jej staviti

v horlivé jeho apoštolské činnosti a usilovnosti, dokud národ celý nebyl přiveden k vyvolení synův Božích. On spolu i zakladatelem ověty a písemnictva českého jest sv. muž ten; slobovcit sv. bratrem Cyrillom započatý překlád. Písem sv. a knih obzřadních v slovanském jazyku a písmě a vřadě při stránkách nových zakládal školy, uče zajisté lid velké bohovaly i umění literárnímu.

Tak působili oba tyto velcí mužové ku povení oní národa našeho, každý svým směrem, oba s nepřehledným velesvětým. Svatoopluk chránil štáti svou a národ a Methoděj jemu po boku stojí vstělavat lidu víře sv. a ve vědě i umění; onen vládl mečem, tento slovem; ale oba vyplnili i kol sobě vyměřený se stejnou vytrvalostí, se látností a stejnou nábožností. Onem daleko za vyšším, lepším a trvalejším cílem nesla se činnost sv. Methoděje. Vyvolobit Svatoopluk přelky naše z německého jazyka více méně jen hmotného, avšak Methoděj vykopal je z hříchu, z poroby dřevní. Svatoopluk národ náš oslavil, Methoděj však oblažil a posvětil. Svatoopluk zjednal jemu jméno a moc světskou,

než Methoděj nad to oděl jej krásou a slávou božskou. Proto také snahy obou potkaly se v rozdílu s veličným výsledkem. Dilo meče a snah Svatooplukových, mlatý stát velkomoravský klesl a zahynul v pohromách věku přístího; ale dilo sluchání apoštolské lásky světce našeho, podporováno milostí Boží, vzkvetlo a vylulo štátně všem božím časem, a byvši jako zaštitou národa našeho ve všech božích a pohromách věků přístích, domů blazí jej a ochraňuje.

Tak byla skutečná působnost Svatoopluka a Methoděje na vesek. Nyní buď nám dovoleno pohlednouti i na jich povahu a život vnitřní, ne snad z pouhé zvědavosti ale z účelivosti. U obou přestevším pozorovati jest právě tolik nastání a vlohy jako pile; u obou spojena byla nevinná činnost s geniem — důkaz to, že mužem velkým není pouhé vlohy a genius, ale spojena s nim pile vytrvalá. Dále říme u obou neohroženou pevnost v provádění svých po xalém uváření pojatých záměrů, vírně jen, kterák statně bojoval vřdy Svatoopluk proti všelikým nepřítelům, Methoděj pak jednak proti modloslužbě a pohanickým mravům, jednak

i proti závistným utlačům, kterak účinně peřoval Svatoopluk v časné blahonároda, a Method o jeho blaho sluje. vni a spásu věčnou.

Nedá sice upřít, že Svatoopluk vše hl vlády zločinem a zradou. Vlastene a svěcen byo mladickou stírádostí a vlády chřtivostí, nešťitil se vřtoj věsti pro. ti vubnímu pánu a ujei svěrmu ba i xajmouti jej a vylati nepřítelům. Cín to xajistě hanebný. Ale brzo bylo mu pykati cínu svého v žaláři a to právě u těch nepřítel Rastislavových. Tu poznal dybu svou, pokál se ze hřichu na Rastislavovi spáchaného a přede. val sobě všemožně napravití jej na národu svém. I tu nedá se opět xamíteti, že z varby té se vyprostil a do příváně národa dostal zřádon Němců. Než to dá aspoň vymluvití se jednake nutností vlastní, ant nemohl jinak je. Snati, jednake přemnohými oklady, ob nepřítel jemu také strojenými a jej pulicím, jednake pak i tím, že proz spēchu národa, ba jeho životní otáka také jednati nezbytně vyřadovala; — ač to, jak třepe se náš Palacký nevyzra. cuje pravdy té, že mysl uslechtilá nřto a nikde lichotou obřati se, aniž v mi. stném závdhu léconí kochati se mře. Ještě jedna vada vyřká se jemu, pravit se,

že nebyl vždy jak náleží podporou a zá. štitou Methodovou, ba že byl již nakloněn sluchu svého Němcům a jeho pomlu. vám na jednání sv. Trošola s nedůvěrou patřil, i zjevně přiková jemu činiti ne. bránitelsak věc ta není úplně doká. zána, ba těžko jest ji ille dorovadního břitání historiků i ille ostatní činnosti Svatooplukovy, — jenž při již r. 872 německé kněze pro vylku, že s krajany svými kus záhubě Moravy srozumění a spolčení jsou, ze své země vypustil, — v celém její obsahu za pravou přijmouti. Než byt i to vše nešlo se úplně se omluviti, přetce slušně nám uznati jeho udatnost, vaho. duj talent válečný, bystrotu a chrabrost, vlastnosti i ob samých nepřítel mus přisouzené, jest nám uznati jeho velké činy a zásluky o vlast jeho jinak úplně křesťanského ducha, jeho ve všem spr. vedlivou povahu i jeho xvažné zásluky o cíkev a náboženství. Vřst česká legor. sta nazývá ho i. nábožným a pokor. ným, který v tom čase nejmocejší byl, jako císař (imperator) maje vele. vrasitelou vládu. "Vlast českomoravská byla mu ovšem naděvřto; ji sloužiti, jej majžku a porobě na vždy konec učiniti, ji poveněti a xvelebiti, jmeno její mexi národy oslaviti, to bylo cí. lom jeho života, to byla jeho snaha, která

napiňovala velkou sílu jeho. Je sbal
poněkud též s rozšíření osobní své moci
a vlády, to spočívá v nutnosti a okolno-
stech časových a bylo zřejmé jen ku pro-
spěchu národa slovanského bez toho ve-
řely až přes míru ostřetivého. Je byl při-
tom v om. přelce, pokud jen možná bylo,
mírumilovným, vyvítil mimo jiné i re-
slov, kterými se letopisce futsenského
vyprávěl rádnému Snulfovi vál-
ku. Vlád pak vždy moudře a věhlasně,
mírně a spravedlivě. Dovedl spravedli-
vou vládu a správou země nejen xiv.
kati a pojistiti sobě věčnou lásku ná-
roda svého, a to na všechny věky až po
naše doby, ale též zjednoti si přízeň
a náklonnost i sousedních národů slo-
vanských, tak že mile rádi poslé jeho v-
chranu se podrobovali. Tak zbudoval
svou již velkou říši slovanskou, pu-
vni to slovansko-křesťanskou se zá-
kladem, jakož se zvalo, dosti pevným a
ač jak pavi B. Pudík, i tu neba se u-
příti, že nemaje úplného tehdejšího poli-
tického rozhledu nedovedl zvelebiti a u-
kuditi říši tu směřem právě národ-
ním, vládu samovolnými sedy slo-
vanskými živly kulturními promi-
knutou náležitou péčí máje, aby
cestou od apoštolské stolice ukáza-
nou dostalo se říši jeho povahy státu
církovně i národně usavřeného. Kdyby
z ní byl totiž učinil říši slovanskou,
spolehající na základech římského
křesťanských, byly by se o ni jako
o skálu rovnaly vlny jak germani-
sace francké, tak příboj nájezdů
maďarských. — Říše ta pak zaji-
stila namáhala značně sv. Metheovi ce-
stu a poslání jeho apoštolské, jako
někdy římská veleříše rozsáhlosti a
jednotou svou podporovala spásnou
né působení sv. Apoštolů. Na Svatoopluka
sám sbal o rozšíření křesťanství a po-
poroval je, on počínal Jana VIII. (844)
opovržení Metheho na křesťanství arcibis-
kupské tak aby říše Svatooplukova i v Pa-
kovém poněkud v odporu s tozenním (Pudíkovým)
i v ohledu církevním svou vlastní metropolí
a xření své upřímě jen k stolici římské mít mohla.

Sluchovních písních kramářských.

(Dokončení).

Už dob bratrských čím dále tím mářského řemesla. Proto zaji-
většívají se i pravěk písní sluch, které jest zvěděti, jak píseň sluchovní čas
ro'nyni nejsou než sprosté výrobky kra- po čase klesala a se znečišťovala.

Ne mého mínění nejprve se písně duchovní vyvíjely rozličnými způsoby, jmen Panny Marie, Krista Pána, sv. Anny a sv. Josefa, jak toho márne doklad mimo jiné na písni „Duše a Panna Maria“.

Byla cesta nůlapaná, o Maria bolestná! Je to ras k Panně Marii k poděkování. Samého Krista Pána, kralovo archon, ni (sic). Zde podávají potnící p. Ma. dětská. i ponížené srdce za present, která

Potom se písně bez potřeby prodlužují, jim slává na ně flastí a na cestu pas valy, rozímané parafraze mezi jednov. pravíc: kdyby se jim mělo zle jít, aby slivé sloky vkládaly aneb verše. ba i ce. ji poslali psaní, jistou štafetu, že kned le sloky překrucovaly a na různá ko. hrobu mlti.

pyta natahovaly. Při nekalé práci to V mnohých písních není ani jist. nejvýše oni kary světové ukázali, že korečky poesie, jest to hatlanina a postrádají onoho něžného a vroucího chumelice jalových někdy slosti spros citu, na něž i ten nejmenší zjev úč. tých slov boze všeho smyslu a souvisl. nit hluboký slojem, že čím slál tím nebot začíná-li básník se jmenem Pá. vie mlti ona srdcečná naivnost a pro ně z slaru sluchaová a jít přetkem storduchost ano že konečně sprostými vinamuje že nechylí ničeho a vyhrvív. trivializují fraxemi a obrasy z ka. je-li básník Törn, klaví solé z jeho lu pospolitého života vnatými krás. slov posměch činití buhou, kněvem sy. ne obrasy z přírody nakraňují.

Kráť nebeský vysílá na všechny stra. veškerá poesie.

ny patenty. Panna Maria slává audi. sláak i obsah věcný není tak hoj. enci ve své rezitenci, potnící přicháre. ný a romanitý jako v starších mlt. ji před její svatý tribunal duplicitovat nad mltu jest sítěn a stencón. Uj. a kladou ji k nohoum memoral. vají se téměř jít jen zpěvy o umučení Panně, o p. Marii zvláště potnické, písně k některým svatým najmě k sv. Janu Nep. k sv. Anně, k sv. Marii

Magdaléně, k sv. Josefu a k nejss. Tro. moci lidem našim aniž si toho kolo-
jící. všimá, jaká slušná strava poslává

Nejnověji ale píše duchovní život se hlu našemu, o níž i xravi je
výhradně obsahu dějpraveho. Nejm ho slušně rávisí.

to však ony staré prostobílé legendy, Bych jón poněkud k nečestí této u.
které svou nelicemou jednodušeostí, my. kónal, kladu zde pro obmecenost místa
sl. čenáře právě tak mile xajimají ja. alespoň některé příklady toho sluhu
ko pověsti a háje národní; nýbrž příser. buď v plném znění nebo v stručném
né a strašné záznaky a znamení, kte. výtahu. Strašlivá píseň o přehraném
re soudného čenáře vsklikosti a ne- znamení, které bylo k vidění na oblo-
voli naplňují, prostého pak venkovana, ze nebeské v ruské xorni, jakž z této
který posud k tomu pwnávis nedospěl, píše jeden kašitý obširnej výrokumi.
jaké svatokrásné kupčení se provou. R. tisícito vsmýho (sic!) čtyry a čtyřcet
je z jeho věrou a větm, co mu, svatým, bylo v Rusku přede dnem na nebi stras.
jest, v duchovní porobu a pitomou ps. list znamení. Lidé se vdeviáš sbíhali
věru xasáteji. Písně takové za prav. a nad tím se porastarovali, neboť Tu.
vive příblyh z velkých záznacích, sta. hlu převelikou na nebi viděti. Dva měsce
šných znameních vsm pravověřím velický taky bylo viděti a hlava člověčí
křestaniim k hovlivému xřiváři pje. jakby ji chtěly stit. — Na té truhle
staze neb náslerlování na světlou. byly tři umělci hlavy — že má být
slávané nejss. neř bohapraxné výrobky velký mor — tak to znamenaly. —
nestydaté spekulace kramářské. Tri Dva sloupky veliké, okolo ni stály —
každém totiž takovém záznaku při. tak jako ohnivě velmi strašné byly —
pábně na abvině sluš. velký strach, Okolo té truhly také byl točený —
ony se třesou hrůzou, slostavají křeče. had velmi velický k nstonutí krouhí.
a upadají do mllob, kře se jim xjvi. K toho xhada z huby (sic) selohem velický.
buť Kristus sám, panna Maria aneb Tak jak by hořelo, plamen převeliký.
některý svatý, který jim sloubovason. Naš tíma sloupama korunu viděti.
možtbičku aneb psaní slouci. Ta jako dva listi spilu se sekali (sic)
Spově, hloupé, nesmyslné, netily až k. H. miska. velická, také nad tím byla
xblárnění strašné výrobky ročiřují se. Takby slohal (sic) chtěla, byla postava?

Nad tím byl kříž velkij a na něm kři-
stus Pán. Tak byl zastavený, jak byl ukřižován, jak by byl dovedný den, lidé se děsili.
Pod tím křížem stála Panenka Maria. Tu jedna spobořinou pannu chytily křeč
a na druhé straně svatá Veronika a ona upadla do mlh. Když tak již dlela noci
Slunce, měsíc krásný nad tím se za-
báse ležela, zjevil se jí jedna krásná paní majíc
směle a hvězdy o osmi hvězdách svítily na rukouch (sic) syna Božího a slávy modliti, aby ji vzkřísila.

Pomoc Matky Boží.

2. Byl živ, však žití normal cile,
z hrůdy jsa země, na ni šel,
a duch jeho jen svět a půle
v záhubu děsnou chvatem spěl.
3. Tak žil, však máti doma sedl,
strami bolu skrálí tvář,
na děsnout syna křávu hledl
jítommu vášně skrývá slár.
1. Byl živ a na smrtch jemu víra,
jiným co svaté, slachem xval,
nechtal, že ctota v srdci zmirá,
duši že křičíu křioní kal.
4. A den co den ji k božské pueli
Rovněky tváři hoře slé,
Ti svěruje, co srdce trueli
Ti v žalů svém k pomoci ve.

5. A Máti Boží živý tvorí -
ztracený matce vrácon syn
v slábel stavěl Ona boří
v kásem slábelu Panny kyn.

Epilna.

- Čís. X. K mého denníku: Vše výborné. Čís. XI. K 3. červnu: Antický rozměr jest
O Božím převěšení: Velmi pěkná náložejí.
dikce. Toliko převěšení ve smyslu sinom
vše sinom. Půlka souvazovan poji
se s accusativem (něco, někoho převěšiti)
a nikoli s dativem. S dativem má
převěšiti smysl zcela jiný totiž sinom
Půlka souvazovan
O spiritismu: Ploch velmi pěkný a sprá-
vný. Toliko místo, rozcepení lépe psáti, roz-
stěpení a mls, nepřinálejší lépe v pl. nepřis-
náložejí.
veskere dobře proveden. Páseň to velmi
vznešená (Vstupuje jest shýba tiskem, v origi-
nalu stojí vstupuje. — Pozn. pořad.)
O Božím převěšení: Vše výborné.
O spiritismu: Vše bor i hony, toliko místo
stělení čistí těla stělení, m. Londyn
Londyn a m. vyprávěti či vyprávěti.

MUSEUM.

„Církev a vlast-ty v mojich miluji sestersky se nádržej;
Každá píl, každá má moje srdce celé.“

Sušil.

Čís. 14.

z. XI.

1874.

Vám!

Zářilo slunce na moravské luhy,
Hledělo přímo vodu v zrcadlo,
Papírkem vzroston krůpěj upadlo
Travičku čerstvou sejíc laskem Duky.
A luční hruda tuhým mrtva mrázem
Praménkem živnivá se pojila
A světlým proudem už se strojila
Zimního z spánku probuzena rázem.
Povlekla luhy nová zelená tráva
Písečná kolchoť kvítky jemné vlně,
Sáz jarní, vlně v lučním hně
Urobil v záhonu pomněnkou své slávy.
Větrka skromná v listech se skryla
Dýchající vonnou enotlí v ohladi
A při potůčku břehy v údolí
Pomněnka lunoklečá pěncem vlna.
Blatucha xlučím chabena sátem
Luh obývala četnou rodinou

A kvelone šrou luční rovinou
Umělým zelení proplétala xladem.
A jarní mlázi hnala vlna Duka
A vlnem vlny miza proudila,
Topolův luh se těrně odila
Listnatá ronška šumic vlnkem hnala.
A vyschlal lože pláček na kopce
Vlně od rána až k večeru
A slavík propěl noční mizeru
Lit srdce jevě v vlněm xpiem v bole.
Praménkem plula rybka tvoříc kruhy
Na vlnu lesklé vlně hladiny,
Byl hbitý kápřík loknu xlebinu
Vlně kratochvilné honě žilě Druhy.
Břevčí vlně na luh píršla Dvorně
Ké kvítu sladké medy strajíc
A pel i prašný odhad sbírajíc
Skládala pro budoucnost vlněm kmeně.

A za včelíčkou čmeláček letěl líný
 Ukojit spěje krapíný zimní hlad
 A letěl bránci ve květonci sad
 A za sadu pilil květné na lučině.
 Mravenec pracit v řídí snášel pilně
 A plnil spídky chodeb komory
 A vyřel budovy své ve hory
 A hluchý bylo ve mravenčí vlhce.
 A motýl křídlem pestrým máchal vzdu-
 chem
 Květináku po květině celuje
 A láskou vřelou ku všem honuje
 Se nesl dále jarním živým ruchem.
 O brouček krovými krovky chvěje
 Z jarního radoval se veselí,
 A kadek zimní dobou nesmělý
 Proxenní klenbou divé konal reje.
 Potůček po luhu, hle! vlnkou pluje,
 Splouváje zahrnul hradbu tajemnou
 A vánek strunou píseň přejemnou
 Pěl v ústho mírně listům duje.
 Dívčí nebes v slávě hleď na zem dolu
 Usměvem sladkým potřil po lucíně,

Lehkala sbron vláhy lučnou povinu
 Plující luna ve jasném hořád sborní.
 Žel - zakalily slunce mraky černé
 Ustalo xávit na moravský luh,
 Utuchl mřítkem veškeren jarní ruch,
 Tak za noci bouřné a příšerné.
 Vzdobí duha pornou křupěj leskem
 Nekládí slunce vodní v zrcadlo,
 Rubásem na hladině upadlo
 Mátový semínko dusným širák steskem.
 Shlounila bravenka se hynouc strachy,
 Květináka komůček sechovala,
 A rybka, v černé vodě šelkala,
 Zůstalil v samotě květ, motýl plachý.
 Nevěje vóisek žumným vlním listí,
 Křobové sicho na všem na luhu,
 Ten mraveneček v podnám ve kruhu
 Před bouří klopky srovnává jistě.
 A xmiral - a ruch padal ve rov smavý
 By opět kdy si xesna procitl,
 Ne až by paprsky slunce zaknill,
 Než blesku požár zableskl se xhorv.

A slunce i námi, družci, zašlo v mraky,
 Zem černá v hrob je pohřbena —
 A není - není už námi sušila
 Za jehož křídlem xvedali jsme xratky.
 On vedl mocným časté mluvy sloven
 A paprsky slova v nitro naše vjel.
 A v krají jarní květ se ponastkvěl.
 Vypučeo, jak náznakem naše vlasti roven.

Nebyly to květy ve barevném pouštní,
 Dínochiv byl to xdarký plátek květ,
 Jen po moravských luhích porozset
 Vě chýje vonnou mateří sel pouštní.
 A vřelý violky a upomínky
 Pěstiny slavným našim mentorem
 A koverice k sídci českým koverem
 Vlákný lidem jarní povasovky.

A celý život x jitra ku večeru
 Provilal tenkrát Moravěnký luh
 A oběx vznášel plesavě se duch
 Zehnaje dětem listí ve ševclu.
 A vzkřísila se předkův pověst dávna
 A píseň česká znovu se zavzněla
 A po dědinách vankem letěla
 A životu zpěvem budíc vesna slavná.
 Zvoličkou v luhův letat jinoch pilný
 Stráje x mizlivých stýžích zpěvný med,
 Tak pěti stařenka a ředy kmet
 Kdy ona mladá byla, jun on silný.
 Mravencem mluvy perly hledal
 Skládaje v Drahocenný ráčence
 A poje květinhou je u věnce
 Na olivě vlasti oběti je xvedal.
 Oblouha modrá na xemi se smála
 A sláhu xdaru ze hvězd ronila
 A xáře jasná v květ se klonila
 Vě rose krásná Duka lůžkem plála.
 Žel Bože — pochováli už jsme Misiáše
 A není — není už nám Sušila
 Ne máloha jej noci xstajila,
 Než klesl v hrob halen do rubáše.
 Až slunce opět vzejde nad mrákaavy
 A svítit bude v plesné obnově!
 Než darmo stojí noha na zvě
 Zdá darmo do úřavy vzkříšeného.

My omráčení pline bexe vůdce,
 Lás vplývá tohem v šíř vzhledu
 A jarní ruch nám nyní derván
 A složený v klín přimáme, hle, ruce.
 Tam na luh volá nás vlast naše
 Obdělat kraje lehle xhorem
 A my jak spánku sknutí jímorem
 Oběti pro vlast umírníme plaše.
 A mize písní Drahocenné perly
 Ze rodných stýžích naší Moravy
 A nepomně vlastní obavy
 Trmáme Dole nečinnosti berly.
 A dusno — mrtvo, jako bouře xvěšti,
 Si rozesthlo nocech po kraji,
 Pramenku slitky truchle splounají
 A listem voinech solvy xaselesti.
 Ten sem a tamto mravenečkem křosi
 Pracuje pilně rodné na roli
 A ve srdeci ho ob čas xaboli,
 Tak Morava nám květy vonné kosi.
 Jinochů xdobných dohojených milíkem
 Ohnancím ve hruď x rohu Sušila
 Nesčetné voje Doba xhvátila —
 Upadli v xemi unaveni větrem.
 A těch, již xbyli slavné upomněnce
 Polomstevu x věrné jako Druhinu,
 Těch xkrajně kryji už xátné šediny,
 Ať hodný nosit řecké slovo věnce.

Snad — bohdá nový se nám v bratru obrod
 A rozední se v hlavách vojínů ^{slavne}

Než běda blest-li Boží ze slinu
 Nás volaje v den jasný xhavě xplani.

Blesk na mšitě vhodný, jako lovec, ^{žítá,} A všem nám liščí kamo vystrojil,
By z bouře nepřítel se vyrojil, Kde Letie se Stygem se v jedno sbíhá.

Nuž dokud čas, vstaň, kdo spínkem klímá, A práce neunaví v potu tváře
Před kolem našeho se praporu, Ve prospěch milého nám národa,
Yžud' dřímající po všem obzoru, Bůž kalvitně mu svoboda
Nechť boji holov meče v rukou třímá! A zasvitne mu v pravdě bláhy záře.
Zbraň naše hájní není ocelová, A bohda plati zas ti skvělou púče
Ni břítký meč nám xroní po boku, A vyjasní se, moudrá, obloha —
Něž xdolná nepřítel přede útoku — Zajasá's v slunci, vlousti, ubohá
Jsou xbrani naši, svať pravdy slova, Dá nebe, vůdcem tobě, čine muže.*

* K srovnání slovům tímto čl.p. spolupracovníka, který zároveň jsou doslovem obj-
vá mi málo, co doložili. — Drázi bratři! víte, že boj, nyníjší proti cizinci a proti
naší vlasti jest Krutější všech předstých, že nikdy tak drze, tak urputně ne-
vojčovali, nepřítel hlav svých, jako xadnár při tomných, pročť bojujte statečně
pěrem a slovem; vytrvejte mučně v xápasu; víte, že čím krutější boj, čím sil-
nější nepřítel, tím slavnější, tím radostnější býjí vítězství. Nevyhasnuť nikdy
ze srdce vašich slova xvěčného našeho Šušila: „Lutkev a vlast — ty v mojích
miluji sestersky se riadrech;“ „Kavda púl, kavda má moje srdce celé!“ —

Nejvšestší díky Důstojnému a veleváženému p. prof. M. Procházkovi, který ja-
ko dřívější lela, také i letos „Museum“ sbařitým ohem k jili vytknutému doprovodel
a řídil; jakož i všem čitelům a podporovatelům tohoto časopisu. — Končně přijmíte
čl.p.p. spolupracovníci mé srovně díky za hojnou podporu a zároveň ujištění,
že povždy, vašich stěhotných snah věrným čitelem a všech vás milujícím
bratrem bude letáři pořadatel Museum, J. S.

Svatopluk a Method.

(Histor. parallela).

Dokončení: Uu jmennu pak obou, i ten nejvážnější děj v historii národa
Svatoplukova i Methodova pojí se zároveň našeho, křest Bořivojův a Ludmily, a v

něm spolu i naše konečné vítězství křesťanstva nad pohanstvím. A pak v onom věku řeckých roztržek i to jemu, za velkou zásluhu přičísti. Dlužno, že zůstal věrnou solici římské, choval se k ní vždy jako věrný syn k matce své; vždy s ní papěři přisoudili. Sám mexi. učenec, církevním Štěpán I. žádou jej, za přimluvu u Kroul, vynikal nejen učeností, a křádmostí, ale i kajistě znamením to důvěry, nemalé. Vědomou také stránku v jeho povaze odhaluje ho mládí, myslí, že přirození prostě, zborní poslední, oklamání jeho života, jeho žný a předvězení, věčný v obcování a v solici poslední vůle, kdy svým synům a řeči obratný a zcela celou duši oddán s nimi, kajistě celému národu známým Bohu a církvi sv. pro Boha a jeho, symbolem tří prutů odhaloval svornost a nauku byl se vzdal života světského, jednodu; toť že jest nejpevnější podpora plného nejjistější výhledy, na skutečnou říše a nejjistější kaššita národu. Kde tedy budoucnost a nejvyšší důstojenstva, pro nebyl zcela bezvodným a nevyrovnal se ně byl hotov a podniknouti všechno, a strýci svému ani spanilosti myslí, ani čí křepiti, pro ně opustil, jakmile to láska a slova a stalosti vůle své, "proh, čemž vyšší povolání jeho kázalo, i zamilovanou tybýx těžce byl pochybil, byl přede mnou; jím sobě samotou klišterni a tiehé kaxem volným a panovníkem svého zeměstváním umělecké, pro ně opustil milou vlast a odebral se do krajín cizích. K tomu prvnímu a oddanou lástku k Bohu svým, milým, věrným a obličeným svému zachoval poctě vždy ryki, nedav se nikde národu; a proto zastává všim právem roste neokoukati kachubným, ač velmi vřaděn byli mexi přední panovníky a laharvým jedem pyčným rozporu řeckých prvotí krdiny svého i všech věkův. ani v mládí svém, ani později; za svého apoštolování, vždy raději o to se staraje, aby rora jeho se jevila ve skutečích bohumilých. A kajistě učení své vlastním životem přikládání zcela úplně potvrdil. Byl život jeho nepřetržitou řadou obětí

Objevit-li se nám Svatopluk biskupem velkým, byl sv. Method mu-
žem zcela bezvodným, vnečinným a
svatým. U něho nepozorujeme těch chyb,
jež nám snad bylo omlouvat u Svatop-

nejstechnějších. Nikdy ač u národa věstném díle, smrti sv. Cyrilla brany byl ciniti daleko do vlasti své pro ideu přem osířel, vrátil se předce k dílu započatému spíši nad národnost, pro náboženství půso. a pal tím více napjout síly svoje. Trvil, nikdy pravim nesešel, ni křivky ni fad. trappy a podozřivé pomluvy, ni křivé žaloby ce, nímahy a strasti včelili, ale statečně ni věkem nebylo sto, aby zlomilo jasnou dolával všemu a vše s radostí špečlivě sná- vili jeho, spoleháje na milost Boží a ji sel. Byl uvězněn, ale vězení nemohl, byl, jsou podporován, dolal všemu, pracnou njobř, ochraňou pomluvu, ba přísnyj rozka- avšak velenčínnou putobnosti svou překo- nem paprky a knížat. — Svatopluka, nal vše, tak že při smrti své věděl jín st- jen ho byl činným svým zblavil horlivého mčr, celý národ náš v očineci Kristově. přiknívce a podporovatele Rastislava, Tak žili Svatopluk a Metod, oba shovívavou tichosti a dlouhočejající lá- pracovali, oba bojovali, oba špečli pro ná- skou, vtměkl, slove m pravdy Boží pro řed náš milený. Včoncě oba zesnuli v budil a smyslem křesťanským zcela na. Panu ve vyšším věku, milování a oplaká- pravil. H vřst, kde toho bylo zapotře- ni od celého národa, však oba špečli ve pč- bi, káčil, špečli Důstojně a vřst, se vřst hor- jné paměti jeho na věky křstaveni jako živosti, a statečným divoxem svalou věc, v- největší jeho Dobrodinci; — oba smrti bli- ry, právo své i spravedlivou věc upřistolo- Dnou po životě bouřném ale v pravdě vel- volní svého proti všelichým zlohim, před kým a plněm činní Dalekosiachlych. knížaty a krály i před samým paprskem. Nuv, čemu lze se naučiti nám od Byl povahy pří mē a zcela ryzí. Ne- obou mužů těch? Obou stopy dlouho po- dal, se tu i v ani, ač mu všelijak lieho- kud možná sledovati. Od Svatopluka ceno bylo ze strany jedné, a jednání je- něme se, jak se vlast a národ milovati má, ko všemožně obočvoino bylo ze strany sv. Metod prave bídix, nám účinným při- Druhé, přede mltierak stlnouti v poklůt kladem, jak počinosti slavu kněžského, církve řecké, ale xjervě dokázal posluš- porinnosti té matce církvi a náboženství nosti H nám estku Kristova a pravouč- plniti máme. Neboť věme, že nemáme nost svou troji podniknuv cestu do Říma. pravým slastencem ten, kdo ku poznání Kdoužil v ničem po vlastní, eli a sláse matce církvi chová se nešší mave aneb, njobř, ve všem vyhledával jen čest a slavu snád na ni i křadu píše; ale i obrácen pla- Boží a slabo člověčenstva. Hč u věro, ti pyroth ten, že křidla bývali Dobrym Katolíkem.

Kdo se, neoslychá i druhou možnost a bratř, přičiny. Bůž předce hlasem našim, jakdy milou vlast svou a vlastní národ, i řeč i v přívole praktickém hlasu Sušilovo, jeho kanadčarali, jim neprosívat, ba je které v čelo evičebného časopisu svě- snad i kopírat i škoditi jim, a jakéhokoli ho poslaveno máme.

O spiritismu.

(Dokončení).

Vpověře spiritismu vidíme jasné, ďábel pověřeně naše tyto náležitě na bla- kterak člověk, když paven pravěpřiz, se o- any mlti bude, a uakosti jim nařene, a ak bráci k domněnkám nedůstojným, nesny, potom poznají klam, a blud, ohledně posle- slujm, křesťujm, aby tak, ukojil, buďto kři- Druho Bohem nám, určenoho pila; a Snou, vašer, anebv přirozenou, a nezbytnou jako Mojžíš, uchránil národ svůj před potřebu ducha lidského, kterýž, nijak, nemá- budy na poušti kádem, měděným, rovně- že, uklačiti a zničiti aspoň sušení, že kro- tak i bylo, a trápené duše, vechou, u loči- ně, včitelného světa jsou i moci, a bylosti do stoli demonských ku Děvu Kříže, u kře- Ducho vire, a stěnni, že člověk musí, a- něm jedině spasení. — Možná, že jsme neb sobě, každá, v nejakkém poměru, a sty- u, bratry, věku, smíření! Tak mnozí, a kuse, nalézali.

Jeť možno, a může se státi, že pově, končeno po smíření, s církví a učení- věně toto poblenění, potud, slouží sou- jejim. Nebo nedá se upřít, že rozenost ku- ha po xjevení vnějším, bude — jako na cha, i vřec nyní vrchol svůj, Dávila, a že vř- času nejvyššího vývoje pohanstva — podně- ší počet upřimnou vřitovně po, míru. It- sem tím dokonalejšího, a radostnějšího očeká- vo, tato, šlechtná, láskyplná, máter návratu, všem, tepru, kedy, ak křýž, jedá- palom, smíření — všem, dítčím, jenž jsou, dobré vůle — jakožto, druhou, obě, uaklosti, a lásky. — It, aby se to brny stalo, volejme vřoueně k Dávci, všeho míru: Emite Spiritum Terrae et, ero abundans et renovabis faciem terrae!

Zprávy alumnátské.

O kakt ládání knihoven. — Letos neby- křáčovati, v díle, jeť, vloni, s tak světlým uspe- lo nám, bohužel, dopřáno, u, vřším, rozměru, po- chem, bylo, podniknuto, a provedeno. Přičiny jsou

